

بسم الله الرحمن الرحيم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
معاونت آموزش متوسطه
دفتر آموزش متوسطه نظری

سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس **دین و زندگی ۲**

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در **استان کرمانشاه**

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مقدمه

همکاران ممتز، اولیای گرامی، دانش آموزان عزیز

سلام بر شما

استمضار دارید که بهره گرفتن از روش پرسش و پاسخ - که قرن ها پیش از این مورد تأکید کتاب آسمانی ما قرار گرفته - امر یاددهی و یادگیری را بسیار تسهیل فواهد نمود. اهمیت این امر تا آن جاست که پیشوایان الهی علیهم السلام سؤال نیک را نیمی از دانش دانسته اند: *مُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ*. بلکه باید دانست که پرسش نیک نه تنها موجب کسب دانش می باشد، بلکه توانایی طرح سؤال - خود - نشان دانی است:

هم سوال از علم فیزد هم جواب هم چنانکه خار و گل از خاک و آب

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه با همکاری سرگروه های ممتز استان درس دین و زندگی و برقی دبیران برازنده دین و زندگی در سراسر کشور، اقدام به تهیه مجموعه ارزشمند پیش روی نموده است که حاوی سوالات و پاسفنامه درس به درس از کتاب دین و زندگی (یازدهم) (تجربی) (یاضی) است.

برفود لازم می دانیم ضمن قدردانی از زلمات این همکاران مجرب و کارآزموده در تهیه این مجموعه، آن را در اختیار فرهنگیان و دانش آموزان گرامی قرار دهیم تا در سالی که برای نفستین بار امتحان دین و زندگی پایه دهم و یازدهم به شکل نهایی برگزار می گردد، با کمک گرفتن از روش پرسش و پاسخ، به تثبیت و تعمیق معارف اسلامی در ذهن سرمایه های اصلی ایران اسلامی - یعنی دانش آموزان عزیز - یاری رساند. ناگفته پیداست که فهم عمیق تر، ارتقای سطح نمرات را نیز - که بی شک مطلوب همگان است - در پی فواهد داشت.

امید می رود همکاران و اولیای گرامی با توجه شایسته به این روش قرآنی؛ متعلمان و فرزندان خود را به استفاده از این مجموعه تشویق نمایند. هم چنین امیدواریم دانش آموزان عزیز - با درک اهمیت طرح پرسش از مبامت درسی - ضمن بهره گیری از سؤالاتی که در اختیار آنان قرار گرفته است و رجوع به پاسخ مربوط به هر سوال در متن کتاب درسی (باتوجه به آدرس مندرج در صفحه پاسفنامه مربوطه) خود به طرح پرسش های متنوع تر و افزون تر نیز بپردازند.

با کمال اشتیاق در انتظار دریافت پرسش های جدید طراحی شده از سوی شما هستیم. ارائه ی هر گونه انتقاد، راهکار و پیشنهاد از سوی شما همراهان گرامی ما را در ارائه ی خدمات افزون تر یاری فواهد نمود. پیشاپیش از همکاری صمیمانه ی شما سپاسگزاریم و این مجموعه ارزشمند را تقدیم به جامعه دبیران و دانش آموزان متوسطه دوم فواهم نمود.

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده مستقر در استان کرمانشاه

سال تمصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

فهرست مطالب

فهرست مطالب:

۴	درس اول
۹	درس دوم
۱۴	درس سوم
۱۹	درس چهارم
۲۳	درس پنجم
۲۷	درس ششم
۳۶	درس هفتم
۳۹	درس هشتم
۴۵	درس نهم
۴۸	درس دهم
۶۷	درس یازدهم
۷۵	درس دوازدهم

درس اول

میرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوال	کتاب: دین و زندگی ۲	سوالات درس اول: هدایت الهی
طراحی توسط استان: خراسان جنوبی	رشته: تجربی - ریاضی	پایه: یازدهم
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳		

ردیف	سوال	صفحه
	الف (آیات / احادیث / اشعار)	دشوار
۱	پیام مشترک آیات شریفه « لِنُحْيِي بِهِ بَلَدَةً مَّيْتًا » و « وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ » را بنویسید.	۹
۲	مطابق آیه شریفه « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ » اجابت دعوت خدا و پیامبر (ص) چه نتیجه‌ای دارد؟	۹
۳	بر اساس آیه شریفه « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ » عامل حیات بخش روح انسان چیست؟	۹
۴	مطابق سوره عصر عبارت قرآنی « إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ » این افراد از چه مزیتی برخوردارند؟	۱۴
۵	با توجه به سوره عصر عبارت شریفه « إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ » زیان دیدگان در چه چیزی ضرر کرده‌اند؟	۱۴
۶	بر اساس آیه شریفه « رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِّئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ » هدف از ارسال انبیاء چیست؟	۱۶
۷	عبارت قرآنی « ... لِّئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ » اثبات کننده کدام اصل اعتقادی مسلمانان است؟	۱۶
۸	در دعای امام سجاد (ع) «خدایا ایام زندگانی مرا به آن چیزی اختصاص بده که مرا برای آن آفریده‌ای» به کدام نیاز برتر اشاره شده است؟	۱۳
۹	امام سجاد (ع) در دعای خویش از خدا می‌خواهد که زندگی‌اش را به چه چیزی اختصاص دهد؟	۱۳
۱۰	بر طبق حدیث امام کاظم (ع) ارتباط « ارسال انبیاء » و « عقل » را بنویسید.	۱۶
۱۱	از نظر امام کاظم (ع) ارتقاء رتبه در دنیا و آخرت منوط به چه چیزی است؟	۱۶
۱۲	از نظر امام کاظم (ع) چه کسانی به فرامین الهی داناترند؟	۱۶
۱۳	بیت «مرد خردمند هنرپیشه را عمر دوبایست در این روزگار» ضرورت کدام نیاز را اثبات می‌کند؟	۱۸
۱۴	مصرع «از کجا آمده‌ام آمدنم بهر چه بود» به کدام نیاز برتر اشاره دارد؟	۱۳
۱۵	مصرع «به کجا می‌روم آخر نمایی وطنم» رهنمون انسان به کدام اصل اعتقادی می‌باشد؟	۱۳
	ب) جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.	متوسط
۱۶	پاسخ‌های احتمالی و مشکوک نیازمند و است.	۱۴
۱۷	برای دستیابی به پاسخ درست نیازهای برتر باید از و کمک گرفت.	۱۶
۱۸	وجه اشتراک نیازهای انسان و سایر موجودات است.	۱۳

۱۵	برنامه هدایت الهی که از طریق انبیا به مردم می‌رسد در برگیرنده است.	۱۹
۱۵	هدایت هر موجودی متناسب با اوست.	۲۰
۱۵	انسان با تفکر در پیام الهی و با کسب معرفت و تشخیص و راه صحیح زندگی را می‌یابد.	۲۱
۱۴	«چگونه زیستن» در واقع همان نیاز است.	۲۲
۱۶	زیان انسان در آخرت به دلیل برگزیدن برنامه است.	۲۳
آسان	(ج) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.	
۱۵	خداوند شیوه هدایت همه موجودات را یکسان قرار داده است.	۲۴
۱۵	انتخاب مسیر زندگی افراد به دلیل تشخیص آنهاست.	۲۵
۱۵	هدایت هر موجود به دلیل ویژگی‌های آن موجود است.	۲۶
۱۶	انسان فقط با تکیه بر عقل می‌تواند مسیر زندگی خود را درست تشخیص دهد.	۲۷
۱۵	علت ارسال انبیاء، پاسخگویی به نیازهای برتر است.	۲۸
متوسط	(د) کشف ارتباط (وصل کنید)	
۱۳ و ۱۶	الف: شناخت هدف زندگی ب: کمال عقل ج: کشف راه درست زندگی د: تفکر در پیام الهی ه: درک درست از آینده خویش ۱. چگونه زیستن ۲. هدف از ارسال انبیاء ۳. برای چه زندگی کردن ۴. ارتقاء رتبه در دنیا و آخرت	۲۹
متوسط	(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۶	هدایت خداوند از مسیر کدام سرمایه‌های الهی می‌گذرد؟	۳۰
۱۶	تشخیص مفید بودن کارها بر عهده کدام سرمایه الهی است؟	۳۱
۱۶	چرا هدایت انسان با سایر موجودات تفاوت دارد؟	۳۲
۱۳	عامل نیازهای برتر در انسان چیست؟	۳۳
۱۳	پاسخ صحیح به نیازهای برتر چه نتیجه‌ای به دنبال دارد؟	۳۴
۱۳	در چه صورتی دغدغه و دل مشغولی به نیازهای برتر به آرامش می‌انجامد؟	۳۵
۱۳	نتیجه‌ای که از شناختن هدف زندگی عاید انسان می‌شود، چیست؟	۳۶
۱۴	به چه دلیل افراد خردمند برای کشف راه درست زندگی دغدغه جدی دارند؟	۳۷
۱۳	این سوال؛ «نحوه زندگی انسان پس از مرگ چگونه است؟» به کدام نیاز برتر اشاره دارد؟	۳۸
۱۵	کدام ویژگی انسان به او امکان می‌دهد که به امتیازات برنامه الهی خود پی ببرد؟	۳۹
۱۵	«برگزیدن هدف زندگی» مربوط به کدام ویژگی انسان است؟	۴۰
۱۵	با توجه به «عمر محدود آدمی و زیاد بودن راه‌های پیشنهادی» پاسخ به نیازهای برتر چه ویژگی باید داشته باشد؟	۴۱
۱۵	با توجه به «ابعاد جسمی و روحی انسان، زندگی فردی و اجتماعی، دنیوی و اخروی» پاسخ به نیازهای برتر چه ویژگی دارد؟	۴۲
۱۲	چه عاملی باعث شده که مکاتب بشری برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد را ارائه نمایند؟	۴۳
متوسط	(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۳	نیازهای غریزی:	۴۴
۱۳	نیازهای برتر:	۴۵
۱۴	چگونه زیستن:	۴۶

متوسط	ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)
۱۳	۴۷ انسان‌ها در مواجهه با نیازهای غریزی و نیازهای برتر چگونه عمل می‌کنند؟
۱۴	۴۸ کسی که به نیازهای برتر پاسخ می‌دهد از چه اموری باید آگاه باشد؟
۱۴	۴۹ چه کسی پاسخگوی نیازهای برتر انسان است؟ چرا؟
۱۵	۵۰ نقش عقل، اختیار و پیامبران را در هدایت انسان توضیح دهید.
۱۴	۵۱ کدام نیاز برتر اهمیت ویژه‌ای دارد؟ توضیح دهید.
۱۵	۵۲ چرا عقل انسان نمی‌تواند به تنهایی انسان را به سعادت برساند؟

پاسخنامه سوالات درس اول

الف) آیات/احادیث/اشعار	
۹	۱ آب حیات بخش جهان مادی و از جمله انسان‌هاست.
۹	۲ باعث زندگی حقیقی و حیات معنوی انسان می‌شود.
۹	۳ اجابت دعوت خدا و پیامبر (ص).
۱۴	۴ از وقت و زمان به درستی استفاده کرده اند و درواقع سرمایه‌های وجودی‌شان رشد کرده است.
۱۴	۵ عمر خود را از دست داده‌اند و در واقع سرمایه وجودی خود را از دست داده‌اند.
۱۶	۶ خداوند با ارسال پیامبران راه عذر و بهانه را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.
۱۶	۷ نبوت
۱۳	۸ شناخت هدف زندگی
۱۳	۹ به آن چیزی که برای آن آفریده شده است.
۱۶	۱۰ خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای آنکه در پیام الهی تعقل کنند- تعقل در پیام الهی
۱۶	۱۱ کمال عقل- آن کس که عقلش کامل‌تر است.
۱۶	۱۲ آنان که در تعقل و تفکر برترند.
۱۸	۱۳ کشف راه درست زندگی- چگونه زیستن.
۱۳	۱۴ شناخت هدف زندگی.
۱۳	۱۵ معاد
ب) جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.	
۱۴	۱۶ تجربه و آزمون
۱۶	۱۷ عقل و وحی
۱۳	۱۸ نیازهای طبیعی و غریزی

۱۹	پاسخ به نیازهای برتر	۱۵
۲۰	ویژگی‌های اوست	۱۵
۲۱	بایدها و نبایدها	۱۵
۲۲	کشف راه درست زندگی	۱۴
۲۳	غیرالهی	۱۶
ج) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۲۴	نادرست	۱۵
۲۵	درست	۱۵
۲۶	درست	۱۵
۲۷	نادرست	۱۶
۲۸	درست	۱۵
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۲۹	۱: ج ۲: د ۳: الف ۴: ب	۱۳ و ۱۶
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۳۰	عقل و اختیار	۱۶
۳۱	عقل	۱۶
۳۲	به دلیل ویژگی‌های خاص انسان	۱۶
۳۳	سرمایه‌های الهی	۱۳
۳۴	سعادت انسان را تضمین می‌کند و انسان را به آرامش می‌رساند.	۱۳
۳۵	در صورت پاسخگویی درست به آنها	۱۳
۳۶	عمر خود را از دست داده است.	۱۳
۳۷	چون فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند.	۱۴
۳۸	درک آینده خویش.	۱۳
۳۹	عقل	۱۵
۴۰	اختیار	۱۵
۴۱	کاملاً درست و قابل اعتماد باشد.	۱۵
۴۲	همه جانبه باشد.	۱۵
۴۳	احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که بتواند پاسخگوی نیازهای او باشد و سعادت بشر را تضمین کند.	۱۲
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۴۴	نیازهای غریزی: نیازهایی که بین انسان و حیوان مشترک است مانند نیاز به آب و غذا و پوشاک که خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان نشان داده است.	۱۳
۴۵	نیازهای برتر: زمانی که انسان از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌بیند؛ و نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های الهی است و پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی سعادت انسان را تضمین می‌کند.	۱۳
۴۶	چگونه زیستن: همان نیاز کشف راه درست زندگی است که ارتباط دقیقی با نیازهای شناخت هدف زندگی و درک آینده‌ی خویش دارد.	۱۴

ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)

۴۷	نیازهای غریزی: نیازهایی که بین انسان و حیوان مشترک است مانند نیاز به آب و غذا و پوشاک که خداوند پاسخ به این نیازها را در جهان خلقت آماده کرده و قدرت آگاه شدن از آنها را نیز به انسان نشان داده است. نیازهای برتر: زمانی که انسان از سطح زندگی روزمره فراتر رود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهای مهم‌تر روبه‌رو می‌بیند؛ و نیازهایی که برآمده از سرمایه‌های الهی است و پاسخ صحیح به این نیازهای اساسی سعادت انسان را تضمین می‌کند. این نیازها به تدریج به دل مشغولی، دغدغه و بالاخره به سوال‌هایی تبدیل می‌شوند که تا پاسخ آنها را نیابد، آرام نمی‌گیرد.
۴۸	۱- آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او داشته باشد ۲- همچنین بداند که انسان‌ها پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آنهاست.
۴۹	خدا- چون آگاهی کاملی از خلقت انسان، جایگاه او در نظام هستی، ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی و نیز فردی و اجتماعی او دارد و همچنین می‌داند که انسان‌ها پس از مرگ، چه سرنوشتی دارند و چه عاقبتی در انتظار آنهاست.
۵۰	نقش عقل: توانایی تفکر و انجام کارها مربوط به عقل است و نقش اختیار برگزیدن و انتخاب نمودن است یعنی انسان در ابتدا درباره هرکاری که می‌خواهد انجام دهد تفکر می‌کند و اگر تشخیص داد که آن کار مفید است و او را به هدفش می‌رساند آن را انتخاب می‌کند. هدایت خداوند از مسیر این دو ویژگی می‌گذرد خداوند برنامه هدایت انسان را از طریق پیامبران (ص) می‌فرستد. این برنامه که دربرگیرنده پاسخ به سوالات بنیادی بشر است، توسط رسولان به مردم ابلاغ می‌شود تا انسان‌ها با تفکر در این برنامه و پی بردن به ویژگی‌ها و امتیازات آن با اختیار خود این برنامه را انتخاب کند و در زندگی به کار بندند. و به هدفی که خداوند در خلقتشان قرار داده است برسند.
۵۱	کشف راه درست زندگی، ارتباط دقیقی با نیازهای شناخت هدف زندگی و درک آینده‌ی خویش دارد. این دغدغه از آن رو دغدغه جدی است که انسان فقط یکبار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند. بنابراین، در این فرصت تکرار نشدنی، باید از بین همه راه‌هایی که پیش روی اوست، راهی را برای زندگی انتخاب کند که به آن مطمئن باشد و بتواند از همه سرمایه‌هایی که خدا به او داده است، به خوبی بهره‌مند شود. و به آن هدف برتری که خداوند در خلقت او قرار داده است، برسد.
۵۲	چون عقل انسان محدود و ناقص است و نمی‌تواند به نیازهای برتر پاسخ صحیح بدهد به همین جهت خداوند برنامه هدایت بشر را توسط انبیاء ارسال کرده که در بر گیرنده پاسخ نیازهای بنیادین است. بنابراین انسان با کمک عقل و وحی می‌تواند مسیر هدایت خویش را بیابد و آن را انتخاب کند.

درس دوم

هیبرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی
مستقر در استان کرمانشاه
سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی

سوالات درس دوم : تداوم هدایت	کتاب : دین و زندگی	طراحی توسط استان : خوزستان
پایه : یازدهم	رشته: تجربی ، ریاضی	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	حدیث شریف «نامعاشرا الانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم» بیان کننده کدام علت تجدید نبوت است؟	۲۵
۲	از حدیث شریف «نامعاشرا الانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم» چه پیامی استخراج می شود؟	۲۵
۳	از تدبر در حدیث شریف «نامعاشرا الانبیاء امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم» کدام مفهوم مستفاد می شود؟ الف- ماموریت نهاده شده بردوش انبیاء در هر زمان ، رشد عقلی دادن به انسان می باشد. ب- میزان درک و فهم انسان های هر زمان تاثیر گذار در سطح تعلیمات انبیاء می باشد. ج- رشد عقلی دادن به انسانها هر زمان تاثیر گذار در سطح انبیاء می باشد.	۲۵
۴	«قاعده لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» مربوط به کدامیک از ویژگی های دین اسلام است؟	۳۰
۵	با توجه به «وَمَنْ يَبْتَغِ الْإِسْلَامَ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ ...» تنها دینی که از مردم پذیرفته می شود کدام است ؟	۳۱
۶	«وَمَنْ يَبْتَغِ الْإِسْلَامَ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» پیام آیه زیر را بنویسید.	۳۱
۷	با توجه به آیه «وَمَنْ يَبْتَغِ الْإِسْلَامَ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ و.....» چه کسانی دچار زیان می شوند؟	۳۱
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید		
۸	نوع خاص آفرینش که مخصوص انسان است نام دارد.	۲۴
۹	محتوای اصلی دعوت پیامبران است.	۲۵
۱۰	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند..... است.	۳۱
۱۱	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند کدام است؟	۳۱
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۲	تعیین زمان ختم نبوت با خداست.	۲۸
۱۳	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱
۱۴	آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمیتواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.	۳۱

۱۵	وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان آورده اند.	۳۱
۱۶	آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی از علل تجدید نبوتها است.	۲۹
۱۷	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۸	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است) (۱) نوع خاص آفرینش ست (۲) حفظ قرآن کریم از تحریف (۳) رشد تدریجی سطح فکر مردم الف) علل فرستادن پیامبران متعدد ب) فطرت ج) عوامل ختم نبوت د) دین	
۱۹	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است) (۱) لَاضْرَرٍ و لا ضَرَّارِ فی الاسلام (۲) انا معاشر الانبیاء امرنا ان نکلّم الناس علی قدر عقولهم (۳) تبلیغ دائمی و مستمر دین الف) رشد تدریجی سطح فکر مردم ب) پویایی و روز آمدن بودن دین اسلام ج) تحریف تعلیمات پیامبران پیشین د) استمرار و پیوستگی در دعوت	
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید		
۲۰	علل فرستادن پیامبران متعدد را بنویسید؟	۲۵
۲۱	عوامل ختم نبوت را نام ببرید؟	۲۹
۲۲	آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر چیست؟	۳۱
۲۳	وجود دو یا چند دین در یک زمان، نشانگر چیست؟	۳۱
۲۴	تنها دینی که می تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند کدام است؟	۳۱
۲۵	دین به چه معناست؟	۲۳
۲۶	آمدن پیامبر جدید و کتاب جدید نشانگر چیست؟	۳۱
۲۷	امامان معصوم از جانب چه کسی تعیین می شدند؟	۲۹
۲۸	هر پیامبری که مبعوث می شد درباره چه موضوعاتی سخن می گفت؟	۲۴
۲۹	به چه علت تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می شد یا به گونه ای تغییر می یافت که با اصل آن متفاوت بود؟	۲۵
۳۰	انسان در زندگی فردی و اجتماعی خود چند دسته نیاز دارد؟	۳۰
۳۱	اگر کسی از اسلام پیروی نکند در آخرت جزء کدام دسته قرار میگیرد؟	۳۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید		
۳۲	دین	۲۳
۳۳	فطرت	۲۴
۳۴	قوانین تنظیم کننده	۳۰
۳۵	نیازهای ثابت	۲۹
۳۶	نیازهای متغیر	۳۰
۳۷	اسلام	۲۳

ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۸	حفظ قرآن از تحریف را که یکی از عوامل ختم نبوت می شود را شرح دهید؟
۳۹	وجود قوانین تنظیم کننده چگونه موجب پویایی دین اسلام می شوند؟
۴۰	بشارت دادن پیامبران الهی بر آمدن پیامبر بعدی نشانه چیست؟
۴۱	چه دینی میتواند برای همیشه جاودانه و ماندگار باشد؟
۴۲	چرا خداوند یک برنامه کلی برای همه انسانها فرستاده است؟
۴۳	پیامبران در حیطه عمل از انسان میخواهند با ایمانی که کسب کرده است در چه زمینه هایی تلاش نماید؟
۴۴	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است؟

ردیف	پاسخنامه سوالات درس دوم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	رشد تدریجی سطح فکر مردم .	۲۵
۲	رشد تدریجی سطح فکر مردم یکی از علل تجدید نبوت است.	۲۵
۳	الف- مأموریت نهاده شده بردوش انبیاء در هر زمان ، رشد عقلی دادن به انسان می باشد. ب- میزان درک و فهم انسان های هر زمان تاثیر گذار در سطح تعلیمات انبیاء می باشد. ج- رشد عقلی دادن به انسانها هر زمان تاثیر گذار در سطح انبیاء می باشد	۲۵
۴	وجود قوانین تنظیم کننده.	۳۰
۵	اسلام.	۳۱
۶	تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۳۱
۷	کسانی که غیر از اسلام دینی برگزینند.	۳۱
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۸	فطرت	۲۴
۹	یکسان	۲۵
۱۰	اسلام	۳۱
۱۱	اسلام	۳۱
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۲	ص	۲۸
۱۳	ص	۳۱
۱۴	ص	۳۱
۱۵	غ	۳۱
۱۶	غ	۲۹
۱۷	ص	۳۱
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۸	الف) ب (۲) ج (۳) الف	

۱۹	ب (۱) الف (۲) ج (ج)	
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۲۰	الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: رشد تدریجی سطح فکر مردم ج) تحریف تعلیمات پیامبر پیشین	۲۵
۲۱	۱- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی ۲- حفظ قرآن کریم از تحریف ۳- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ۴- پویایی و روزآمد بودن دین اسلام	۲۹
۲۲	نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد.	۳۱
۲۳	نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده اند و این کار به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.	۳۱
۲۴	اسلام	۳۱
۲۵	راه و روش	۲۳
۲۶	بخشی از تعلیمات پیامبر پیشین اکنون نمی‌تواند پاسخ گوی نیازهای مردم باشد.	۳۱
۲۷	از جانب خداوند	۲۹
۲۸	توحید، معاد، عدالت و عبادت	۲۴
۲۹	به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی _ عدم توسعه کتابت	۲۵
۳۰	دو دسته ثابت و متغیر	۳۰
۳۱	زیانکاران	۳۱
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۳۲	دین: به معنای راه و روش است. دین اسلام راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسانها برگزیده است.	۲۳
۳۳	فطرت: فطرت به معنای نوع خاص آفرینش است. وقتی از فطرت انسان سخن می‌گوییم، منظور آفرینش خاص انسان و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش وی قرار داده است و انسانها به این ویژگیهای خاص شناخته می‌شوند.	۲۴
۳۴	قوانین تنظیم کننده: در اسلام دسته ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند و کنترل میکنند. به طور مثال پیامبر اکرم فرموده است: لاَ ضَرَرَ وَ لاَ ضَرَارَ فی الاسلام؛ اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.	۳۰
۳۵	نیازهای ثابت: انسان در زندگی فردی و اجتماعی دو دسته نیاز دارد: نیازهای ثابت مانند نیاز به امنیت، عدالت، داد و ستد با دیگران، ازدواج و تشکیل خانواده، تعلیم و تربیت و حکومت. این نیازها در همه زمانها برای بشر وجود داشته است واز بین نمی‌روند. دین اسلام برای هر کدام از این نیازها قوانین ثابت و مشخصی دارد.	۲۹- ۳۰

۳۰	نیازهای متغیر: دسته دیگر، نیازهای متغیر هستند که از درون همین نیازهای ثابت پدید می‌آیند؛ یعنی، انسانها با گذشت زمان برای پاسخگویی به نیازهای ثابت خود، از روشها و شیوه‌های مختلف و متغیری استفاده میکنند. مثلاً داد و ستد یک نیاز ثابت است؛ اما شیوه و چگونگی داد و ستد ممکن است در هر زمان تغییر کنند. مثلاً یک روز کالا را با کالا عوض میکردند، روز دیگر به جای کالا سکه میگرفتند، بعده پول اعتباری یعنی اسکناس به بازار آمد و امروزه قراردادهای بانکی، معامله‌ها را تنظیم میکنند.	۳۶
۲۳	اسلام: دین اسلام راه و روشی است که خداوند برای زندگی انسانها برگزیده است. بر اساس آیات قرآن کریم، خداوند یک دین برای انسانها فرستاده و به همه پیامبران فرمان داده است تا همان دین را در میان مردم تبلیغ کنند و راه تفرقه در پیش نگیرند. انبیا هم این فرمان را اطاعت کرده و مأموریت خود را با شایستگی انجام داده اند.	۳۷
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۲۹	با تلاش و کوشش مسلمانان و در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم (ص) در جمع آوری و حفظ قرآن داشت ، این کتاب دچار تحریف نشد و هیچ کلمه ای بر آن افزوده یا از آن کم نگردید. به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.	۳۸
۳۰	در اسلام دسته ای از قواعد وجود دارد که به اسلام خاصیت انطباق و تحرک داده است این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی احکام و مقررات را تحت نظر قرار می دهند و کنترل می کنند به طور مثال پیامبر اکرم (ص) فرموده است لا ضرر ولا ضرار فی الاسلام، اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است مثلاً روزه در ماه رمضان بر هر مکلفی واجب است اما اگر روزه برای شخصی ضرر داشته باشد بر او حرام است.	۳۹
۳۰	هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت میداد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.	۴۰
۲۹	دینی که بتواند به همه سوالها و نیازهای انسان در همه مکانها و زمانها پاسخ دهد دین اسلام ویژگی هایی دارد که میتواند پاسخ گوی نیازهای بشر در دوره‌های مختلف باشد یکی از این ویژگیها وجود دودسته قانون ثابت و متغیر که متناسب با نیازهای بشر است.	۴۱
۲۴	به سبب ویژگی مشترک خداوند یک برنامه کلی برای انسانها ارزانی داشت تا انسانها را به هدف مشترکی که در خلقتشان قرار داده برساند نام این برنامه اسلام است.	۴۲
۲۵	با انجام واجبات و ترک حرامهای آن ، خداوند را عبادت و بندگی کند. فضایل اخلاقی مانند عفت و راستگویی را که نماید و از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق و دروغ دوری کند جامعه های دینی بر اساس عدل بنا نهند.	۴۳
۳۱	امروزه به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به طور کامل از جانب خداست و انسانها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. بنابراین، تنها دینی که میتواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است.	۴۴

درس سوم

هیروخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
کتاب: دین و زندگی	طراحی توسط استان: خوزستان	سوالات درس سوم: معجزه جاویدان
رشته: تجربی، ریاضی	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲	پایه: یازدهم

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	با توجه به آیه شریفه: «أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ» موضوع آیه چیست؟	۳۷
۲	آیه: «قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنَّ عَلَى أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا» بر کدام موضوع تأکید می کند؟ بنویسید	۳۸
۳	آیه شریفه: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»؛ به کدام یک از ویژگی های اعجاز قرآن کریم اشاره دارد؟	۴۱
۴	حدیث امام باقر (ع) که میفرماید: خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتابش (ص) قرآن آورده است، «بیانگر چه حقیقتی است؟	۴۱
۵	در آیه "وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِإِيدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ" به کدام معجزه علمی قرآن اشاره شده است؟	۴۲
۶	در آیه ۳۸ یونس بیان شده «میگویند پیامبر قرآن را به خدا افترا بسته است» جواب قرآن در پاسخ به این افراد چیست؟ الف- قل فاتوا بسوره مثله ب- انی قد جئتکم بآیه من ربکم ج- افلا يتدبرون القرآن ولو كان من عند غير الله د- وما كنت تتلو من قبله من كتاب	۳۷
۷	با توجه به حدیث امام باقر (ع) که میفرماید: «خداوند آنچه را که امت تا روز قیامت به آن احتیاج دارد، در کتاب (قرآن) آورده» مهمترین نیازهای انسان شامل چه چیزهای می باشد؟	۴۱
۸	آیه شریفه: «أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»؛ بیانگر کدامیک از ویژگی های اعجاز قرآن کریم اشاره دارد ؟	۴۱
۹	قرآن کریم از کلمه ذلول در توصیف چه چیزی استفاده کرده است؟ و مربوط به کدام جنبه اعجاز قرآن است؟	۴۲
۱۰	بیت زیر «نگار من که به مکتب نرفت و خط ننوشت / به غمزه مساله آموز صد مدرس شد.» به کدام آیه شریفه زیر اشاره دارد؟ الف) ام يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ ب) قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْجِنَّ وَالْإِنْسُ ج) وما كنت تتلو من قبله من كتاب د) و لو كان بعضهم لبعض ظهيرا	۳۶
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۱۱	نفوذ خارق العاده قرآن کریم در افکار و نفوس از نشانه های اعجاز این کتاب آسمانی است.	۴۰

۴۱	جامعیت و همه جانبه بودن از نشانه هایقرآن است.	۱۲
۴۰	برای کسانی که زبان قرآن را نمیدانند و فقط از ترجمه ها استفاده میکنند قابل فهم و درک است.	۱۳
۴۲	طبق نظریه..... کهکشان ها با سرعت فوق العادهای در حال حرکت و فاصله گرفتن از یکدیگرند.	۱۴
۴۰	نزول تدریجی قرآن در طول ۲۳ سال و عدم ناسازگاری در آن دلیلی بر.....قرآن است.	۱۵
۳۷	معجزات پیامبران گذشته برای مردمقابل مشاهده بود.	۱۶
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۴۱	جامعیت قرآن کریم از نشانه های «اعجاز لفظی و ظاهری» قرآن کریم می باشد.	۱۷
۴۲	قرآن کریم افق های جدیدی از حکمت، علم و معرفت را به روی جویندگان می گشاید.	۱۸
۳۷	یکی از ویژگی های معجزه آخرین پیامبر (ص) این است که آیندگان هم معجزه بودن آن را تایید کنند .	۱۹
۳۷	یکی از ویژگی های قرآن کریم، مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند.	۲۰
۳۷	آسان ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن کریم، آوردن آیه ای مشابه یکی از سوره های قرآن کریم باشد.	۲۱
۴۱	قرآن کریم متأثر از فرهنگ و اداب رسوم و عقاید جاهلی بود.	۲۲
۴۰	زیبایی های لفظی، ساختار موزون کلمه ها، از آغاز نزول مورد توجه همگان و حتی مخالفان قرار گرفت.	۲۳
۴۲	نکات علمی بی سابقه گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات از هر کسی که آگاه به همه علوم باشد، ساخته است.	۲۴
۳۷	کارهای خارق العاده که پیامبران انجام می دادند آیت یا نشانه نام دارد چون نشانه عجز و ناتوانی بشر از انجام آنها است.	۲۵
۴۰	نزول تدریجی قرآن در طول ۲۳ سال و عدم ناسازگاری در آن دلیلی بر اعجاز لفظی قرآن است.	۲۶
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
	هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از موارد سمت چپ ارتباط دارد؟ وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است)	
۲۷	(۱) وَ السَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ (۲) وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ (۳) وَ لَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا	الف) انسجام درونی، درعین نزول تدریجی ب) تحدی ج) ذکر نکات علمی بی سلبقه در قرآن د) اعجاز لفظی
۲۸	(۱) آهنگ موزون و دلنشین کلمه ها (۲) جامعیت و همه جانبه بودن (۳) تشبیه زمین به ذلول	الف) ذکر نکات علمی بی سابقه ب) اعجاز لفظی ج) انبساط زمین د) اعجاز محتوایی
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۲۹	چهار مورد از ویژگی های اعجاز محتوایی قرآن کریم را فقط نام ببرید.	۴۰- ۴۱
۳۰	آیا کسانی که در الهی بودن قرآن، شک داشتند؛ موفق به آوردن سوره های مثل قرآن شدند؟	۳۷
۳۱	ساختار موزون کلمه ها و جمله ها و رسایی در معنا با وجود ایجاز و اختصار مربوط به کدامیک از جنبه های اعجاز قرآن می شود؟	۴۰
۳۲	البته معجزات پیامبران گذشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آنها باقی نمانده است.	۳۷

۳۳	گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات علمی فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم باشد.	۴۲
۳۴	باعث مبارزه با آداب و رسوم خرافی و شرک آلود و اصلاح جامعه از آن ها شد.	۴۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۳۵	تحدی :	۳۹
۳۶	آیت:	۳۷
۳۷	معجزه:	۳۷
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۳۸	پیامبران برای اثبات نبوت خود به چه چیزی نیاز داشتند و چرا؟	۳۷
۳۹	معجزه آخرین پیامبر الهی که دینش برای مردم تمامی دورانها تا روز قیامت خواهد بود، چگونه باید باشد؟	۳۷
۴۰	روش مبارزه مشرکان با جنبه اعجاز لفظی قرآن چگونه بود؟	۴۰
۴۱	آیامخالفان غیرالهی بودن قرآن کریم، برای اثبات ادعای خود متن هایی ارائه نموده اند؟ توضیح دهید ؟	۳۸
۴۲	چرا در میان آیات قرآن تعارض دیده نمی شود؟	۴۰

ردیف	پاسخنامه سوالات درس سوم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	«دومین پیشنهاد خداوند، به کسانی که در الهی بودن قرآن شک دارند.»	۳۷
۲	اگر تمامی جن و انس جمع شوند تا همانند قرآن را بیاورند، نمی توانند، هر چند پشتیبان هم باشند.	۳۸
۳	انسجام درونی، در عین نزول تدریجی	۴۱
۴	جامعیت و همه جانبه بودن قرآن	۴۱
۵	انبساط جهان	۴۲
۶	گزینه الف	۳۷
۷	نیازها و احتیاج های مربوط به «برنامه زندگی» و «هدایت انسان ها» است.	۴۱
۸	انسجام درونی در عین نزول تدریجی	۴۱
۹	حرکت زمین - اعجاز علمی قرآن	۴۲
۱۰	گزینه ج	۳۶
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۱۱	اعجاز لفظی	۴۰
۱۲	اعجاز محتوایی	۴۱
۱۳	اعجاز محتوایی	۴۰
۱۴	انبساط	۴۲
۱۵	اعجاز محتوایی	۴۰
۱۶	زمان گذشته	۳۷
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		

۴۱	غ	۱۷
۴۲	ص	۱۸
۳۷	ص	۱۹
۳۷	ص	۲۰
۳۷	ص	۲۱
۴۱	غ	۲۲
۴۰	ص	۲۳
۴۲	ص	۲۴
۳۷	غ	۲۵
۴۰	غ	۲۶
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
	ب (۳) الف (۲) ج (۱)	۲۷
	الف (۳) د (۲) الف (۱)	۲۸
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۴۰	الف) انسجام درونی، در عین نزول تدریجی ب) تأثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت د) ذکر نکات علمی بی سابقه	۲۹
۳۷	خیر همان طور که قبلاً نیز نتوانسته بودند، ده سوره مثل سوره های قرآن بیاورند این بار هم نتوانستند.	۳۰
۴۰	اعجاز لفظی	۳۱
۳۷	البته معجزات پیامبران گذشته، فقط برای مردم آن زمان قابل مشاهده بود و امروز اثری از آنها باقی نمانده است.	۳۲
۴۲	گویای آن است که قرآن کریم بسیار فراتر از علم آن روز جامعه سخن گفته و ذکر این قبیل نکات علمی فقط از کسی ساخته است که آگاه به همه علوم باشد.	۳۳
۴۱	باعث مبارزه با آداب و رسوم خرافی و شرک آلود و اصلاح جامعه از آن ها شد.	۳۴
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۳۹	تحدی : خداوند معجزه اصلی پیامبر اکرم (ص) را قرآن کریم قرار داد؛ معجزه ای از جنس «کتاب»؛ کتابی که هیچکس توان آوردن مانند آن را ندارد. خداوند به کسانی که در الهی بودن قرآن کریم شک دارند، پیشنهاد کرده است تا کتابی همانند آن را بیاورند و برای اینکه عجز و ناتوانی آنها را نشان دهد، این پیشنهاد را به ده سوره کاهش داده است و برای اثبات نهایت عجز و ناتوانی آنان، پیشنهاد آوردن حتی یک سوره مانند سوره های قرآن را هم به آنها داده است. این دعوت به مبارزه را «تحدی» میگویند و خداوند تأکید میکند که هیچگاه، هیچکس نمیتواند در این مبارزه پیروز شود و همانند قرآن را بیاورد.	۳۵
۳۷	آیت : هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می شد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق العاده ای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود. قرآن کریم این کارهای خارق العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت می خواند.	۳۶

۳۷	معجزه: هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث میشد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق‌العاده‌ای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت میخواند و اندیشمندان اسلامی آن را معجزه می‌نامند زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار میشود.
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۳۷	هرگاه پیامبری از سوی خداوند مبعوث می شد، برای اینکه مردم دریابند که وی با خداوند ارتباط دارد و از طرف او مأمور به پیامبری شده است، کارهای خارق‌العاده‌ای انجام میداد که هیچکس بدون تأیید و اذن خداوند قادر به انجام آنها نبود قرآن کریم این کارهای خارق‌العاده را «آیت» یعنی نشانه و علامت نبوت میخواند اندیشمندان اسلامی آن را معجزه مینامند زیرا عجز و ناتوانی سایر افراد در این امور آشکار میشود.
۳۷	۱- مردم زمان خودش به معجزه بودن آن اعتراف کنند و آن را فوق توان بشری بدانند. ۲- آیندگان هم معجزه بودن آن را تأیید کنند.
۴۰	ساختار زیبا و آهنگ موزون و دلنشین کلمه ها و جمله ها، شیرینی بیان و رسایی تعبیرات با وجود اختصار سبب شده بود که سران مشرکان، مردم را از شنیدن قرآن منع کنند و اگر کسی برای شنیدن قرآن نزد پیامبر میرفت، یا از پشت دیوار خانه پیامبر، به قرآن خواندن ایشان گوش فرا میداد، او را مجازات میکردند. همین زیبایی لفظی، سبب نفوذ خارق‌العاده این کتاب آسمانی در افکار و قلوب در طول تاریخ شده است و بسیاری از مردم به خصوص ادیبان و اندیشمندان تحت تأثیر آن مسلمان شده اند.
۳۸	آری از گذشته دور تا امروز، مخالفان قرآن کریم متن‌هایی ارائه کرده اند که برای افراد «غیرمتخصص» ممکن است بی عیب جلوه کند، اما تاکنون هیچ یک از این متن‌ها در مراکز علمی و تخصصی، مورد قبول واقع نشده است و همگی به فراموشی سپرده شده اند.
۴۰	انسجام درونی در عین نزول تدریجی: میدانیم که آثار و نوشته‌های اولیه دانشمندان و متفکران با آثار دوران پختگی آنها متفاوت است. از اینرو، دانشمندان معمولاً در نوشته‌های گذشته خود تجدیدنظر میکنند و اگر بتوانند، کتابهای گذشته خود را اصلاح مینمایند با اینکه بیش از شش هزار آیه قرآن کریم در طول ۲۳ سال به تدریج نازل شده و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است، نه تنها میان آیات آن، تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه آیاتش دقیقتر از اعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگی دارند و همدیگر را تأیید میکنند.

درس چهارم

امیر خاتمه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس ۴: مسئولیت های پیامبر	کتاب: دین و زندگی ۲	طراحی توسط استان: زنجان
پایه: یازدهم	رشته: مشترک	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	آیه «اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ» بیان گر چه مطلبی هست؟	۵۴
۲	آیه «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ ... يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ» به کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟	۵۱
۳	آیه «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» به کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره می کند؟	۵۱
۴	مهم ترین پایه اسلام در حدیث «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ...» کدام است؟	۵
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۵	مسئولیت دیگر پیامبر اکرم (ص) ولایت بر جامعه است. ولایت به معنای و است.	۴۹
۶	اگر پیامبری در و معصوم نباشد، دین الهی به درستی به مردم نمی رسد .	۵۳
۷	میزان بهره مندی انسان ها از هدایت معنوی به و آنان بستگی دارد.	۵۳
۸	از جمله برنامه های وحدت مسلمانان، سخن گفتن با سایر مسلمانان بر اساس و است.	۵۷
۹	پیامبر (ص) مسئولیت را به نحو کامل به انجام رساند و کل قرآن را برای مردم خواند.	۴۹
۱۰	اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم دقیق و عمیق قرآن، و است.	۴۹
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۱	ما شیعیان باید از عقاید خود به نحو احسن و بدون دعوا دفاع کنیم.	۵۷
۱۲	پیامبر اکرم (ص) وحی را دریافت و ابلاغ کرد تا مردم جزئیات احکام و قوانین را یاد بگیرند.	۴۹
۱۳	اسلام به تمام احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه ی اجتماعی داده است.	۵۰

۵۱	حکومت غیر طاغوتی دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا در می آورد.	۱۴
۵۳	اگر پیامبری در اجرای احکام الهی معصوم نباشد، اعتماد مردم به دین از دست می رود.	۱۵
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
کل در س ۴	چگونگی قدر شناسی از پیامبر اکرم (ص) عصمت پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی عصمت پیامبران در اجرای احکام الهی الف) از دست رفتن اعتماد مردم به دین ب) دچار شدن مردم به گمراهی ج) سلب امکان هدایت از مردم د) حفظ وحدت میان مسلمانان	۱۶
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۴۹	مسئولیت های پیامبر اکرم (ص) را نام ببرید.	۱۷
۵۳	چرا تشخیص عصمت پیامبران فقط در شأن خداوند است؟	۱۸
۴۹	اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن کریم، چه کسی بود؟	۱۹
۴۹	چرا پیامبر اکرم (ص) وظیفه تعلیم و تبیین آیات را برعهده داشتند؟	۲۰
۵۰ و ۵۱	دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی را نام ببرید.	۲۱
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۵۱	طاغوت:	۲۲
۵۲	ولایت معنوی:	۲۳
۵۱	حکومت غیر طاغوتی:	۲۴
۴۹	مرجعیت دینی:	۲۵
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۵۷	برای وحدت مسلمانان باید چه نکاتی را رعایت کنیم؟ توضیح دهید.	۲۶
۴۹	پیامبر اکرم (ص) چگونه مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی را به انجام رساند؟	۲۷
۵۰	از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام را توضیح دهید.	۲۸
۵۴	چگونگی عصمت را در پیامبران توضیح دهید.	۲۹

ردیف	پاسخنامه سوالات درس چهارم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	فقط خداوند فرد دارای عصمت را برای پیامبری تشخیص می دهد.	۵۴
۲	ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	۵۱
۳	ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	۵۱
۴	ولایت	۵۰
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۵	سرپرستی - رهبری	۴۹
۶	دریافت وحی - ابلاغ آن	۵۳
۷	درجه ایمان - عمل آنان	۵۳
۸	معرفت - استدلال	۵۷
۹	دریافت و ابلاغ وحی	۴۹
۱۰	گفتار و رفتار پیامبر اکرم (ص)	۴۹
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۱	صحیح	۵۷
۱۲	غلط	۴۹
۱۳	غلط	۵۰
۱۴	صحیح	۵۱
۱۵	غلط	۵۳
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۶	چگونگی قدر شناسی از پیامبر اکرم (ص): (د) حفظ وحدت میان سلمانان عدم عصمت پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی: (ج) سلب امکان هدایت از مردم عدم عصمت پیامبران در اجرای احکام الهی: (الف) از دست رفتن اعتماد مردم به دین	۴ کل درس
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۷	دریافت و ابلاغ وحی، تعلیم و تبیین قرآن (مرجعیت دینی) و ولایت ظاهری	۴۹
۱۸	فقط خداوند که از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می تواند توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد.	۵۳
۱۹	امام علی علیه السلام	۴۹
۲۰	تا مردم بتوانند به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابند و جزئیات احکام و قوانین را بفهمند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند.	۴۹
۲۱	الف) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام ب) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	۵۰
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۲	کسانی که به مردم فرمان می دهند و قانون گذاری می کنند، در حالی که فرمان و قانونشان بر گرفته از فرمان الهی نیست.	۵۱
۲۳	رسول خدا (ص) با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال نائل شد که می توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم خلقت تصرف نماید.	۵۲
۲۴	حکومتی که مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا درآورد.	۵۱

۴۹	مرجعیت دینی: پیامبر اکرم(ص) ، علاوه بر رساندن وحی به مردم، وظیفه تعلیم و تبیین آیات قرآن کریم را نیز بر عهده داشت که به آن مرجعیت دینی گویند.	۲۵
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۵۷	۱- از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم . برای این منظور شایسته است اعتقادات خود را با دانش و استدلال، ارتقا ببخشیم تا بتوانیم با دیگر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون دعوا و ناسزاگویی بیان کنیم . ۲- از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم و به این سخن رسول خدا(ص) به خوبی عمل کنیم که فرمود: «هرکس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست» ۲- کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می ورزند، بشناسیم و فریب برنامه های آنان را نخوریم . روش این گروه ها چنین است که دشمنان اسلام مانند صهیونیست ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می کنند، به طوری که مردم عادی به تدریج بادشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و با گروهی از مسلمانان، دشمنی بورزند. (دومورد نوشته شود کافی است).	۲۶
۴۹	پیامبر اکرم(ص) آیات قرآن کریم را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می کرد و بدون ذره ای کم یا زیاد به مردم می رساند. آن حضرت این مسئولیت را به طور کامل انجام داد و همه آیات قرآن را برای مردم خواند. همچنین نویسندگانی را مأمور نوشتن قرآن نمود . عده زیادی نیز با اشتیاق، آیات قرآن را فرا می گرفتند و در سینه خود حفظ و به آن عمل می کردند. یکی از یاران پیامبر، به نام عبدالله بن مسعود می گوید: «ما ده آیه از قرآن را از پیامبر فرا می گرفتیم و بعد از اینکه در معنای آن تفکر می کردیم و به آن عمل می نمودیم، بار دیگر برای یاد گرفتن آیات بعدی، نزد پیامبر می رفتیم».	۲۷
۵۱ و ۵۰	اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است؛ یعنی علاوه بر توجه به فرد، به زندگی اجتماعی نیز توجه کامل دارد و تا آنجا که مقدور بوده، به برخی احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است؛ مثلاً نماز جماعت را از نماز فردی برتر دانسته و برای آن ثواب بیشتری قرار داده است. اصولاً یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه ای بر پایه عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را بر اساس قوانین عادلانه بنا نهند . این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، میسر نیست . آیا می شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوه رسیدن به آن را نادیده بگیرد؟ همچنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند خمس، زکات، حقوق و مسئولیت های خانواده و جامعه، امر به معروف، نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوزگران و ستمکاران . روشن است که اجرای این قوانین، بدون تشکیل حکومت امکان پذیر نیست .	۲۸
۵۴	پیامبران با اینکه مانند ما غریزه و اختیار دارند، در مقام عمل به دستورات الهی دچار گناه نمی شوند؛ زیرا کسی گناه می کند که هوی و هوس بر او غلبه کند، اما کسی که حقیقت گناه را مشاهده می کند و می داند که با انجام آن از لطف و رحمت خداوند دور می شود، محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمی کند . هم چنین آنان از چنان بینش عمیقی برخوردارند که در انجام اوامر خداوند گرفتار خطا و اشتباه نمی شوند .	۲۹

درس پنجم

میر خاتمه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
پایه : یازدهم	رشته: مشترک	کتاب: دین و زندگی ۲
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	طراحی توسط استان: زنجان	سوالات درس ۵: امامت، تداوم رسالت

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	آیه «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ تَطْهِّرَ» را تکمیل کنید و به سؤالات زیر پاسخ دهید. (الف) آیه درباره چه کسانی نازل شده است؟ (ب) پیامبر اکرم (ص) برای آگاهی مردم از پیام این آیه، چه کاری انجام می دادند؟	۷۰
۲	آیه «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ» را تکمیل کنید و بگویید که در آن ویژگی های چه کسی مشخص شده است؟	۶۵
۳	حدیث ثقلین: « إني تارك فيكم الثقلين و أهل بيتي » را تکمیل کنید و با توجه به آن بگویید در چه صورتی مسلمانان گمراه نمی شوند؟	۶۷
۴	با نزول آیه «وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ » پیامبر اکرم (ص) چه کاری انجام داد؟	۶۴
۵	در آیه « أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ » مصداق اولوا الامر چه کسانی هستند؟	۶۷ و ۶۶
۶	در آیه « يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ... » خدا چه فرمانی به پیامبر (ص) می دهد و اهمیت آن فرمان چه قدر است؟	۶۸
۷	کلمه «مولى» در حدیث « مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ » به چه معناست؟ دو دلیل را ذکر کنید.	۶۹
۸	آیه « يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ... » مربوط به کدام یک از مسئولیت های پیامبر اکرم (ص) است؟	۶۹
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۹	در ضمن حدیث پیامبر اکرم (ص) به امام باقر (ع) سلام رسانده است.	۶۶
۱۰	آخرین حج پیامبر (ص) یا نام دارد.	۶۸

۷۰	لازمه جانشینی پیامبر (ص) و است.	۱۱
۷۰	حدیث و آیه بیان گر عصمت اهل بیت هستند.	۱۲
۶۹	کلمه «مولى» در حدیث « غدیر » به معنای است نه	۱۳
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۶۳	با رحلت پیامبر اکرم (ص) ، مسئولیت مرجعیت دینی پایان می پذیرد.	۱۴
۶۸	واقعه مهم غدیر خم در روز هجدهم ذی الحجه همزمان با اجتماع مسلمانان برگزار شد.	۱۵
۶۴	امام چون همه مسئولیت های پیامبر (ص) را دارد باید همان صفات پیامبر را نیز داشته باشد تا مردم به وی اطمینان کنند .	۱۶
۶۹	در واقعه غدیر خم ، خداوند انجام ندادن آن مأموریت را مساوی با عدم انجام رسالت اعلام کرد.	۱۷
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
کل در ۵ س	الف) دعوت بزرگان بنی هاشم به اسلام ب) صدقه در حال رکوع ج) عدم گمراهی در صورت اطاعت از قرآن و اهل بیت د) حدیث جابر	۱۸
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۶۴	چرا امام باید معصوم باشد؟	۱۹
۶۴	در مراسم دعوت خویشان ، پیامبر (ص) از امام علی (ع) با چه القابی یاد کردند؟	۲۰
۶۳	در میان مسئولیت های پیامبر (ص) کدام یک با رحلت ایشان باید ادامه یابد؟	۲۱
۷۰	چرا اطاعت از حضرت زهرا (س) بر مسلمانان واجب است؟	۲۲
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۶۳	امامت:	۲۳
۶۸	حجة البلاغ:	۲۴
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۶۴	امام را چه کسی تعیین می کند؟ و چرا؟	۲۵
۶۳	آیا ممکن است قرآن و پیامبر (ص) پایان دو مسئولیت مرجعیت دینی و ولایت ظاهری را پس از رحلت آن حضرت اعلام بکنند؟	۲۶
۶۴	چرا سکوت قرآن و پیامبر اکرم (ص) در باره امامت امام علی (ع) فرض نادرستی هست؟	۲۷

۶۴	در زمینه تعیین امام توسط قرآن و پیامبر اکرم (ص) چند فرض مطرح است؟ بیان کنید و علت درستی یا نادرستی هریک را به اختصار بیان کنید.	۲۸
----	---	----

ردیف	پاسخنامه سوالات درس پنجم	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	عَنْكُمْ الرَّجْسَ - يُطَهِّرْكُمْ الف) اهل بیت پیامبر اکرم (ص) یعنی دوازده امام معصوم و حضرت زهرا (س) ب) مدت ها هر روز صبح ، هنگام رفتن به مسجد از در خانه حضرت فاطمه (س) می گذشت و اهل خانه را اهل بیت صدا می زد و آیه تطهیر را می خواند.	۷۰
۲	الَّذِينَ يُقِيمُونَ - وَ هُمْ رَاكِعُونَ - امام علی علیه السلام	۶۵
۳	کتاب الله - عترتی - در صورتی که هم از قرآن و هم از اهل بیت پیروی کنند.	۶۷
۴	برای انجام این دستور، رسول خدا چهل نفر از بزرگان بنی هاشم را دعوت کرد و درباره اسلام با آنان سخن گفت و آنان را به دین اسلام فراخواند و از آنان برای ترویج و تبلیغ اسلام، کمک خواست؛ همه مهمانان سکوت کردند و جوابی ندادند . در میان سکوت آنان، علی بن ابی طالب که در آن زمان، نوجوانی بیش نبود، برخاست و گفت: «من یار و یاور تو خواهم بود، ای رسول خدا» درخواست پیامبر ، سه بار مطرح شد و هر بار، همه سکوت کردند و تنها علی قاطعانه اعلام آمادگی و وفاداری کرد . پس از آن، پیامبر دست آن حضرت را در دست گرفت، بیعت ایشان را پذیرفت و به مهمانان فرمود: «همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود».	۶۴
۵	اهل بیت پیامبر اکرم (ص) یعنی دوازده امام معصوم	۶۶ و ۶۷
۶	فرمان می دهد پیامی را که قبلا دریافت کرده در غدیر خم به همگان اعلام کند. اهمیت این فرمان به اندازه ۲۳ سال پیامبری پیامبر اکرم (ص) است.	۶۸
۷	سرپرست و رهبر - ۱- تبریک و تهنیت مردم به حضرت علی (ع) ۲- عید اعلام شدن این روز	۶۹
۸	دریافت وحی و ابلاغ آن	۶۹
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۹	جابر	۶۶
۱۰	حجة الوداع - حجة البلاغ	۶۸
۱۱	علم و عصمت کامل	۷۰
۱۲	ثقلین - تطهیر	۷۰
۱۳	سرپرست - دوست	۶۹
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۴	غلط	۶۳
۱۵	صحیح	۶۸
۱۶	غلط	۶۴

۱۷	صحیح	۶۹
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۸	إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا ... : (ب) صدقه در حال رکوع مَا إِن تَمْسُكْتُم بِهِمَا لَن تَضِلُّوا أَبَدًا : (ج) عدم گمراهی در صورت اطاعت از قرآن و اهل بیت وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ : (الف) دعوت بزرگان بنی هاشم به اسلام	کل درس ۵
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۹	تا مردم به او اطمینان پیدا کنند و راهنمایی های او را بپذیرند.	۶۴
۲۰	«همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود».	۶۴
۲۱	دریافت و ابلاغ وحی	۶۳
۲۲	حضرت فاطمه زهرا (س) جزء اهل بیت است و اگرچه عهده دار امامت نبوده، اما علم و عصمت کامل دارد و پیروی از کلام و رفتار وی بر همه مسلمانان واجب و سرچشمه هدایت و رستگاری است.	۷۰
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۳	امامت: جانشینی پیامبر اکرم (ص)	۶۳
۲۴	حجه البلاغ: آخرین حج پیامبر اکرم (ص) حجه الوداع یا حجه البلاغ نام دارد.	۶۸
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۲۵	خدا - انسان ها نمی توانند تشخیص دهند که چه کسی معصوم است و مرتکب هیچ گناهی نمی شود. بنابراین، همان طور که پیامبر از طرف خدا معرفی و معین می شود، تنها خداوند است که می تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند و به مردم بشناساند.	۶۴
۲۶	زیرا نیاز جامعه به حکومت و تعلیم و تبیین دین، پس از رسول خدا(ص) نه تنها از بین نرفت، بلکه افزایش هم یافت؛ به این دلیل که گسترش اسلام در نقاط دیگر و نیز ظهور مکاتب و فرقه های مختلف، باعث پیدایش مسائل و مشکلات جدید اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی گردید و نیاز به امام و رهبری که در میان انبوه افکار و عقاید، حقیقت را به مردم نشان دهد و جامعه را آن گونه که پیامبر اداره می کرد، اداره نماید، افزون تر شد. علاوه بر اینکه اصولاً حکومت و اداره جامعه و تعلیم و تبیین دین، امری تمام شدنی و پایان پذیر نیست و همواره جامعه نیازمند حاکم و معلمی است که بتواند راه رسول خدا را ادامه دهد و احکام اسلام را اجرا نماید.	۶۳
۲۷	زیرا قرآن کریم، هدایتگر مردم در همه امور زندگی است و ممکن نیست نسبت به این دو مسئولیت مهم که به شدت در سرنوشت جامعه اسلامی تأثیرگذار است بی تفاوت باشد. همچنین پیامبر اکرم آگاه ترین مردم نسبت به اهمیت و جایگاه این مسئولیت هاست و نمی تواند از کنار چنین مسئله مهمی با سکوت و بی توجهی بگذرد. در حقیقت، بی توجهی به این مسئله بزرگ، خود دلیلی بر نقص دین اسلام است؛ و این در حالی است که دین اسلام کامل ترین دین الهی است.	۶۴
۲۸	۱- قرآن کریم و پیامبر اکرم در این باره سکوت کرده اند؛ ۲- همچون مسئولیت اول، پایان این دو مسئولیت را نیز اعلام نموده اند؛ ۳- جانشین را تعیین نموده و دو مسئولیت «تعلیم و تبیین دین» و «ولایت ظاهری» را بر عهده او گذاشته اند. برای بیان علت به صفحه ۶۴ مراجعه شود.	۶۴

درس ششم

امیر خاتمه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استفاده‌داره با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
طراحی توسط استان: سمنان (امیرآباد)	کتاب: دین و زندگی ۲	سوالات درس ششم: پیشوایان اسوه
سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	رشته: ریاضی / تجربی / کار دانش / فنی و حرفه‌ای	پایه: یازدهم

ردیف	سؤال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	در آیه « لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا »: (دشوار) الف) حضرت رسول(ص) در چه زمینه‌هایی به عنوان الگو و الگو معرفی می‌گردد؟ ب) ایشان برای چه کسانی به عنوان اسوه معرفی می‌شوند؟ ج) چه کسی ایشان را به عنوان اسوه معرفی می‌نماید؟	۷۵
۲	سخن رسول خدا بدیهی‌های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید؛ زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت با شما معاشرت کنم » الف) بیانگر کدامیک از ابعاد سیره رسول خدا (ص) در رهبری جامعه است؟ ب) به دلیل وجود این نوع رفتار مردم چه احساسی نسبت به رسول خدا (ص) داشتند؟	۷۷
۳	سخن رسول خدا(ص) رنج شما برای او سخت و دشوار است و بر شما حریص است» نشان دهنده علاقه‌ایشان به چه امری بود؟	۷۷
۴	آیه « لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ »: (دشوار) الف) در وصف چه کسی نازل شده است؟ ب) به کدام ویژگی ایشان اشاره دارد؟ ج) سران قریش چه برخوردی با ایشان داشتند؟	۷۷
۵	رسول خدا با سخن «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد» قصد بیان اهمیت و ضرورت چه مطلبی را به مسلمانان داشتند؟ (متوسط)	۷۸
۶	آیه «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ» (دشوار) الف) در چه مکانی نازل شد؟ ب) در وصف چه کسانی نازل شده است؟ ج) با چه عنوانی از آن‌ها یاد شده است؟ د) چه کسی راوی شأن نزول آیه می‌باشد؟	۸۰

۷	بنابر سخن رسول خدا «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان او، رستگاران و در روز قیامت، اهل نجات‌اند»: (متوسط)	۸۰
۸	الف) حدیث در وصف چه کسی است؟ ب) حدیث در چه محلی بیان شده است؟ ج) شیعه در لغت به چه معناست؟ د) شیعه در اصطلاح دینی به چه معناست؟	۸۲
۹	حدیث «سوگند به خدا، اگر همه دنیا را (با تمام وسعتش) به من بدهند تا به اندازه گرفتن پوست جو از دهان موری، خدا را نافرمانی کنم، نخواهم کرد»: نشان‌دهنده کدامیک از فضائل ایشان است؟ (متوسط)	۸۳
۱۰	حدیث «أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَعَلَيَّ بَابُهَا، فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِ بَابَهَا»: (دشوار) الف) منبع علم حضرت علی ع را چه چیزی معرفی می‌کند؟ ب) بیانگر چه حقیقتی درباره حضرت علی (ع) است؟	۸۴
سخن حضرت علی ع «هرگاه از پیامبر سؤال می‌کردم، پاسخم را می‌داد و اگر در حضورش سکوت می‌کردم، ایشان پیشگام می‌شد و از دانش خود مرا بهره‌مند می‌ساخت»: (دشوار)		
الف) به کدامیک از فضائل ایشان اشاره دارد؟ ب) منبع این فضیلت چه بود؟ ج) نتیجه آن چه شد؟		
ب) جاهای خالی گزاره‌های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۱۱	مسئولیت مشترک میان پیامبر اکرم (ص) و امامان معصوم (ع) که مربوط به حکومت‌داری می‌باشد، است. (آسان)	۷۴
۱۲	 تنها حاکمی است که بعد از پیامبر اکرم (ص) طبق دستورات قرآن کریم و سنت رسول خدا ص حکومت‌داری می‌کرد.	۷۵
۱۳	اجرای حکم مجازات دزدی که از یکی از قبایل صاحب نام مدینه بود توسط رسول خدا ص به در سیره ایشان اشاره دارد.	۷۵- ۷۶
۱۴	ایستادگی در مقابل تعصبات قومی و قبیله‌ای از جمله مجازات افراد بدون توجه به جایگاه قبیله‌ای آنها، بیانگر که یکی از اهداف مهم حکومت الهی رسول خدا ص بود، می‌باشد. (متوسط)	۷۵- ۷۶
۱۵	گاهی در حضور پیامبر ص، شعر می‌خواندند، یا از گذشته خود میگفتند، در همه این موارد اگر مانند انجام نمیشد، آنان را منع نمی‌کرد. (متوسط)	۷۷
۱۶	متکبران و برخی از بزرگان قبایل عرب با رسول خدا (ص) می‌جنگیدند چون را به ضرر خود می‌دیدند. (آسان)	۷۸
۱۷	تنها مولود کعبه است که سال ده قبل از بعثت دیده به جهان گشود. (آسان)	۷۹
۱۸	علی به معنای است. (آسان)	۷۹
۱۹	حضرت علی در هنگام آوای اندوهناک شیطان را شنیدند. (متوسط)	۷۹
۲۰	بعد از شنیدن آوای اندوهناک شیطان توسط حضرت علی ع، رسول خدا (ص) از ایشان با عنوان یاد کرد. (دشوار)	۷۹- ۸۰
۲۱	بعد از شنیدن آوای اندوهناک شیطان توسط حضرت علی (ع)، رسول خدا (ص) به ایشان فرمود که نیستند بلکه وزیر هستند. (متوسط)	۷۹- ۸۰
۲۲	رسول خدا (ص) در حدیث «سوگند به خدایی که جانم در دست قدرت اوست، این مرد و شیعیان و پیروان او، رستگارانند...» حضرت علی (ع) و شیعیان ایشان را معرفی می‌کنند. (آسان)	۸۰
۲۳	«در میدان جنگ شجاع‌ترین؛ در محراب عبادت، عابدترین؛ در مقام قضاوت، دقیق‌ترین؛ در کلاس درس، عالم‌ترین؛ در بالغت و زیبایی سخن، بلیغ‌ترین و در عرصه حکمرانی، عادل‌ترین» جملگی از فضایل است. (آسان)	۸۱

۲۴	حضرت علی (ع) همانند آراسته به همه فضائل الهی و تمامی ویژگی های یک رهبر جامعه بودند. (متوسط)	۸۲
۲۵	بعد از توزیع بیت المال توسط حضرت علی ع در بین همه مسلمانان خوشحال شدند و اعتراض کردند. (آسان)	۸۲
۲۶	حضرت علی (ع) در موضوعات مورد نیاز و انسان سخن گفته و مار را راهنمایی کرده است. (متوسط)	۸۲
۲۷	کتاب « نهج البلاغه » بیانگر از فضائل حضرت می باشد. (آسان)	۸۳
۲۸	ابن ابی الحدید شارح سنی مذهب نهج البلاغه، سخن حضرت علی ع را از سخن خالق یعنی فروتر و از سخن سایر مخلوقات برتر خواندند. (آسان)	۸۳
۲۹	دانش رسول خدا (ص) و حضرت علی ع از سرچشمه می گیرد. (آسان)	۸۳
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۳۰	مسئولیت مشترک میان پیامبرص امامان معصوم ع تنها ولایت ظاهری است. (آسان)	۷۴
۳۱	پیامبراکرم (ص) پس از سیزده سال تلاش برای هدایت مردم و با درخواست مردم مکه، به این شهر هجرت کرد. (متوسط)	۷۵
۳۲	هدف پیامبراکرم (ص) در یکسان قرار دادن همه افراد در برابر قانون الهی، بنا نهادن جامعه ای عادلانه بود. (آسان)	۷۵
۳۳	مطابق سیره پیامبراکرم (ص) متجاوزان حقوق مردم اگر از صاحب منصبان نباشند باید طبق قانون الهی مجازات شوند. (متوسط)	۷۵
۳۴	گاهی در حضور پیامبر، شعر می خواندند، یا از گذشته خود می گفتند، در همه این موارد به هیچ وجه، آنان را منع نمی کرد.	۷۷
۳۵	مردم می توانستند در نزد رسول خدا ص از مسائل روزمره صحبت کنند. (آسان)	۷۷
۳۶	مردم در نزد پیامبر خدا (ص) تنها باید درباره آخرت صحبت می کردند. (آسان)	۷۷
۳۷	پیامبراکرم ص فقط مردم عادی را هدایت نمی کرد بلکه حتی می کوشیدند کسانی را که با ایشان می جنگیدند، را نیز هدایت کنند.	۷۷
۳۸	اگر در بحبوحه جنگ، یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند، او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر قبول نکرد باید او را بکشیم. (متوسط)	۷۸
۳۹	مسلمان باید علاوه بر عبادت خداوند به دنبال کار و تلاش باشد. (متوسط)	۷۸
۴۰	نام حضرت علی (ع) را پدر بزرگوارشان حضرت ابوطالب ع به پیشنهاد رسول خدا ص بر ایشان نهاد. (آسان)	۷۹
۴۱	همه بزرگان علم و دانش که بر روی شخصیت حضرت علی ع مطالعه کرده اند، اعم از مسلمان و غیر مسلمان، وجود فضایی بی مانند در ایشان را مشاهده کرده اند. (آسان)	۸۱
۴۲	حضرت علی (ع) به جهت آراستگی به همه فضائل الهی و ویژگی های رهبری، شایستگی رهبری جامعه را داشتند. (آسان)	۸۲
۴۳	حضرت علی (ع) بعد از ۲۵ سال گوشه نشینی خلافت را قبول کردند. (متوسط)	۸۲
۴۴	حضرت علی (ع) در دارالحکومه و چند ماه بعد از آغاز خلافت اعلام کردند که سهم همه مسلمانان از بیت المال به طور مساوی خواهد بود.	۸۲
۴۵	حضرت علی (ع) در همه موضوعات و همه زمینه ها سخن گفته است. (دشوار)	۸۲
۴۶	موضوعاتی چون جهان شناسی، انسان شناسی، دین شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی از جمله موضوعات مورد نیاز برای هدایت و سعادت انسان است. (آسان)	۸۲
۴۷	منظور از « سخن خالق » در گفتار ابن ابی الحدید در مقدمه شرح نهج البلاغه، قرآن کریم است. (متوسط)	۸۳
۴۸	دانش امیرالمؤمنین (ع) از وحی الهی سرچشمه می گیرد. (آسان)	۸۳
۴۹	تنها معلم و مربی حضرت علی (ع)، رسول خدا (ص) می باشد. (آسان)	۸۳
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۵۰	هر تعریف به کدامیک از ابعاد رهبری رسول خدا (ص) اشاره دارد؟ (متوسط)	

۷۵	۱. نبود تبعیض ، برابری همه در برابر قانون الهی	مبارزه با فقر و محرومیت
۷۶	۲. نشست و گفت و گوی صمیمانه با فقیران	محبت و مدارا با مردم
۷۷	۳. مهربانی ، صبر و تحمل در هدایت مردم	اجرای عدالت
۷۸	۴. ممانعت از عیب جویی دیگران نزد ایشان	سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم
۷۹	هر عبارت را به عبارتی مناسب از ستون مقابل متصل نمایید؟ (متوسط)	۱. والا و بلند مرتبه
۸۳	۲. نام نهادن بر حضرت علی (ع)	ابوطالب
	۳. سرچشمه دانش حضرت علی (ع) دانش...	علی
	۴. شارح اهل سنت نهج البلاغه	پیامبر اکرم (ص)
ن) گزینه صحیح را انتخاب کنید.		
۷۵	نتیجه هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه چه بود ؟ (دشوار)	الف) هدایت مردم مکه ب) هدایت مردم مدینه ج) لبیک گفتن به دعوت مردم مدینه د) بنای حکومت اسلامی در مدینه
۷۵	الگو و اسوه شدن رسول خدا (ص) در « جایگاه رهبری » برای مؤمنان در کدام دوره زندگی ایشان محقق گشت ؟ (دشوار)	الف) سیزده سال زندگی در مکه ب) سیزده سال زندگی در مدینه ج) ده سال زندگی در مدینه د) ده سال زندگی در مکه
۷۵	حضرت علی (ع) حکومت خود را بر اساس چه معیارهایی اداره می کردند؟ (متوسط)	الف) دستورات قرآن و سنت رسول خدا (ص) ب) دستورات قرآن و وحی الهی ج) سنت رسول خدا (ص) و وحی الهی د) دستورات قرآن و بزرگان عرب
۷۵	پیامبر اکرم (ص) در چه شرایطی در برابر پایمال شدن حق بردباری و ملایمت نشان می داد ؟ (آسان)	الف) اگر حق مربوط به تنها یک نفر بود ب) اگر حق شخصی خود ایشان بود. ج) اگر حق افراد جامعه بود. د) اگر ضرر زیادی برای افراد نداشت.
۷۷	آیا مردم می توانستند نزد پیامبر خدا (ص) شعر بخوانند یا از گذشتگان صحبت کنند ؟ (آسان)	الف) بله هر هر صورت می توانستند ب) خیر این قبیل کارها مطلقا حرام بود ج) بله البته اگر کار حرامی را در پی نداشت. د) فقط می توانستند از گذشتگان صحبت کنند.
۷۸	«گفتگوی صمیمانه با فقیران و محرومان» در سیره رسول خدا (ص) نشان دهنده کدامیک از ابعاد رهبری ایشان می باشد ؟ (متوسط)	الف) مبارزه با فقر و محرومیت ب) محبت و مدارا با مردم ج) برقراری عدالت د) بنانهادن حکومت دینی
۷۹	تربیت حضرت علی از سن سه سالگی به بعد بر عهده چه کسی بود ؟ (آسان)	الف) پدر بزرگوارشان حضرت ابوطالب (ع) ب) مادر بزرگوارشان حضرت فاطمه بنت اسد

	(ج) پسر عموی بزرگوارشان رسول خدا(ص)	(د) جد بزرگوارشان عبدالمطلب (ع)	
۵۹	الف) علی همراه حق است و حق همراه علی است. ب) این مرد و شیعیان او، رستگاران و در روز قیامت، اهل نجات‌اند. ج) هر کس که من ولی اویم ، این علی نیز ولی اوست. د) خدا یا! اینان اهل بیت من اند؛ آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن.	کدامیک از احادیث زیر با حدیث ثقلین در ارتباط است و نشان دهنده عصمت ، عدالت و علم کامل است؟(دشوار)	۸۱
۶۰	الف) عصمت ب) عدالت ج) علم د) همه موارد	حدیث « <u>عَلِی مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلِی</u> » کدامیک از مباحث بحث امامت را اثبات می کند ؟ (دشوار)	۸۱
۶۱	الف) کسانی که بیش از حق خود از بیت‌المال برداشته‌اند. ب) کسانی که جیب‌های خود را از اموال عمومی انباشته‌اند. ج) کسانی که با اموال عمومی برای خود باغ و ملک کرده‌اند. د) همه موارد	بنابر سخن حضرت علی (ع) در آغازین روزهای حکومتشان چه کسانی ننگ دنیا و آخرت را برای خود خریده‌اند ؟ (متوسط)	۸۲
(و) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.			
۶۲	پیامبر اکرم(ص) چگونه حکومت اسلامی را بنیان نهاد ؟ (متوسط)		۷۵
۶۳	کدام اقدام رسول خدا(ص) نقطه عطفی در فراگیر شدن حکومت آن حضرت در سرتاسر شبه‌جزیره عربستان شد ؟ (متوسط)		۷۵
۶۴	اصلاحات مهمی که حضرت علی(ع) بعد از در دست گرفتن حکومت آغاز کردند، از چه منابعی نشأت می‌گرفت ؟ (آسان)		۷۵
۶۵	تلاش رسول خدا(ص) برای بنانهادن جامعه‌ای عادلانه در چه شرایطی انجام می‌گرفت؟ (متوسط)		۷۵
۶۶	مطابق فرمایشات رسول خدا (ص) علت سقوط اقوام و ملل پیشین چه بود ؟ (متوسط)		۷۶
۶۷	کسی که برای نخستین بار در جامعه صدر اسلام ، برابری همه افراد در برابر قانون را اعلام کرد، که بود ؟ (متوسط)		۷۶
۶۸	حضرت علی(ع) ، رسول خدا (ص) را به جهت تلاش بی‌پایان ایشان در امر هدایت مردم به چه چیزی تشبیه کردند ؟ (متوسط)		۷۷
۶۹	رسول خدا(ص) به عنوان طبیبی سیار چه کسانی را درمان می‌کرد ؟ (متوسط)		۷۷
۷۰	گفت‌و گوی صمیمانه رسول خدا با محرومان و فقیران و احترام به آن‌ها چه اثری در فقیران داشت ؟ (متوسط)		۷۸
۷۱	تنها همراه رسول خدا(ص) در غار حرا چه کسی بود ؟ (آسان)		۷۹
۷۲	رسول خدا(ص) حضرت علی (ع) را در کودکی چگونه تربیت می‌کرد؟ (متوسط)		۷۹
۷۳	چرا شیطان در هنگام وحی بر پیامبر اکرم (ص) آوایی اندوهناک سر داد ؟ جز پیامبر چه کسی صدای او را شنید ؟ (دشوار)		۷۹
۷۴	حضرت علی (ع) چگونه توانست آوای اندهناک شیطان را بشنود ؟ (دشوار)		۷۹
۷۵	« بهترین مردم در مساوات » ، «راسخ‌ترین مردم در انجام فرمان خدا » ، «ارجمند ترین مردم در نزد خداوند » این عناوین در وصف چه کسی بیان شده است ؟ (دشوار)		۸۰
۷۶	بنابر سخن رسول خدا (ص) پیروی از امام علی(ع) چه نتیجه‌ای را در پی دارد ؟ (دشوار)		۸۰
۷۷	چرا حضرت علی(ع) بعد از ۲۵ سال کنار گذاشته شدن از حق خلافت به صحنه آمد ؟ (متوسط)		۸۲
۷۸	حضرت علی (ع) «مبارزه با تبعیض و نابرابری و برقراری عدالت » را در حکومت خود از چه منبعی الگو گرفته بود ؟ (متوسط)		۸۲

۷۹	حضرت علی (ع) در چه زمانی و چه محلی اعلام کردند که حق مردم مظلوم را از کسانی که بیش از حق خود از بیت المال برداشته‌اند، باز می‌ستانند و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهند داد ؟ (متوسط)	۸۲
۸۰	شیوه توزیع بیت‌المال در زمان خلافت حضرت علی (ع) چگونه بود ؟ (آسان)	۸۲
۸۱	چرا عده ای به تقسیم عادلانه بیت‌المال توسط حضرت علی (ع) اعتراض کردند ؟ (متوسط)	۸۲
ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۸۲	شیعه : (متوسط)	۸۰
۸۳	نهج‌البلاغه : (آسان)	۸۳
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۸۴	نمونه‌هایی از سیره رسول خدا (ص) را با هم‌نشینانشان بنویسید. (آسان)	۷۷
۸۵	رسول خدا (ص) در هنگام جنگ چه توصیه‌هایی به مسلمانان می‌کردند ؟ (آسان)	۷۸
۸۶	با درخواست مشرک برای پی بردن به حقیقت اسلام در بحبوحه جنگ چه باید کرد ؟ (متوسط)	۷۸
۸۷	مذمت بیکاری و عبادت صرف توسط رسول خدا (ص) در جهت تحقق کدامیک از اهداف ایشان در رهبری جامعه بود ؟ (آسان)	۷۸
۸۸	سیره رسول خدا (ص) درباره فقیران به چه صورت بود ؟ (متوسط)	۷۸
۸۹	بنابر سخن حضرت علی (ع) عاقبت کسانی که بیش از حق خود از بیت‌المال و اموال عمومی برداشته‌اند و جیب خود را انباشته‌اند و ملک و باغ خریده‌اند ، چیست ؟ و ایشان در حکومتشان چه برخوردی با آنان خواهند داشت ؟ (متوسط)	۸۲
۹۰	نمونه‌هایی از موضوعاتی که حضرت علی (ع) درباره آن سخن گفته‌اند و ما را راهنمایی کرده‌اند و برای سعادت و هدایت ما ضروری است را بنویسید. (آسان)	۸۲
۹۱	دانشمندان بزرگ جهان اسلام در چه موضوعاتی از کتاب نهج البلاغه بهره‌برده‌اند ؟ (متوسط)	۸۲
۹۲	حضرت علی ؟ چگونه به دانشی بی‌مانند دست یافت ؟ (متوسط)	۸۳

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ششم	صفحه
الف) آیات / احادیث / اشعار		
۱	الف) همه زمینه‌های فردی و اجتماعی (ب) مؤمنان (ج) خداوند متعال	۷۵
۲	الف) محبت و مدارا با مردم (ب) ایشان را پدر مهربان خود می‌دانستند.	۷۶
۳	نجات مردم از گمراهی	۷۷
۴	الف) رسول خدا (ص) (ب) سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم (ج) دشمنی سران قریش با ایشان روزبه روز بیشتر میشد. می‌گفتن او ساحر و جادوگر و دیوانه است، بر سر و رویش خاکستر می‌پاشیدند، طعنه و نیش زبان به او میزدند.	۷۷
۵	مبارزه با فقر و بنای جامعه آباد و بدور از محرومیت و مذمت کوچک شمردن فقیران و بینوایان	۷۸
۶	الف) در کنار خانه خدا (مکه) (ب) حضرت علی (ع) و شیعیان ایشان (ج) بهترین مخلوقات (خَيْرُ الْبَرِيَّةِ) (د) جابر بن عبدالله انصاری	۸۰
۷	الف) حضرت علی (ع) و شیعیان ایشان (ب) در کنار خانه خدا (مکه) (ج) جابر بن عبدالله انصاری (د) پیرو (ه) مسلمانی است که به فرمان خدا و پیامبر (ص) ، امیرالمؤمنین علی (ع) را جانشین پیامبر می‌داند و از او پیروی می‌کند.	۸۰

۸۲	الف) حضرت علی (ع) ب) عدالت بی‌مانند ایشان	۸
۸۳	الف) رسول خدا(ص) ب) رسول خدا(ص) ج) دانش ایشان متصل به دانش پیامبر بود و دانش پیامبر نیز از وحی الهی سرچشمه می‌گرفت.	۹
۸۴	الف) دانش بی‌مانند ب) دانش رسول خدا(ص) و وحی الهی ج) امیرالمؤمنین علی (ع) به دانش بی‌مانندی رسید که هر کس در هر موردی از ایشان سؤال می‌پرسید، ایشان بی‌درنگ و در کمال درستی پاسخ می‌داد.	۱۰
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۷۴	ولایت ظاهری یا اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی	۱۱
۷۵	حضرت علی(ع)	۱۲
۷۵	تلاش برای برقراری عدالت و برابری	۱۳
۷۵	اجرای عدالت	۱۴
۷۷	کارحرامی - غیبت	۱۵
۷۸	تعالیم اسلام	۱۶
۷۹	حضرت علی(ع)	۱۷
۷۹	والا و بلند مرتبه	۱۸
۷۹	وحی بر پیامبر(ص)	۱۹
۷۹	وزیر	۲۰
۷۹	پیامبر	۲۱
۸۰	اهل نجات	۲۲
۸۱	حضرت علی(ع)	۲۳
۸۲	پیامبر اکرم (ص)	۲۴
۸۲	محرومان - دریافت کنندگان کلان از بیت‌المال	۲۵
۸۲	هدایت - سعادت انسان	۲۶
۸۳	دانش بی‌مانند - علی(ع)	۲۷
۸۳	قرآن	۲۸
۸۳	وحی الهی	۲۹
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۷۴	غ	۳۰
۷۵	غ	۳۱
۷۵	ص	۳۲
۷۵	غ	۳۳
۷۷	غ	۳۴
۷۷	ص	۳۵
۷۷	غ	۳۶
۷۷	ص	۳۷
۷۸	غ	۳۸

۷۸	ص	۳۹
۷۹	ص	۴۰
۸۱	ص	۴۱
۸۲	ص	۴۲
۸۲	غ	۴۳
۸۲	غ	۴۴
۸۲	غ ۴. ابن ابی الحدید	۴۵
۸۲	ص	۴۶
۸۳	ص	۴۷
۸۳	ص	۴۸
۸۳	ص	۴۹
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۷۵	۱. اجرای عدالت	۵۰
۷۸-۷۵	۲. مبارزه با فقر و محرومیت ۳. سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم ۴. محبت و مدارا با مردم	
۷۹	۱. علی	۵۱
۸۳	۲. ابوطالب ۳. پیامبر اکرم	
(ن) گزینه صحیح را انتخاب کنید.		
۷۵	(د) بنای حکومت اسلامی در مدینه	۵۲
۷۵	(ج) ده سال زندگی در مدینه	۵۳
۷۵	(الف) دستورات قرآن و سنت رسول خدا (ص)	۵۴
۷۵	(ب) اگر حق شخصی خود ایشان بود.	۵۵
۷۷	(ج) بله البته اگر کار حرامی را در پی نداشت.	۵۶
۷۸	(الف) مبارزه با فقر و محرومیت	۵۷
۷۹	(ج) پسر عموی بزرگوارشان رسول خدا(ص)	۵۸
۸۱	(الف) علی همراه حق است و حق همراه علی است.	۵۹
۸۱	(د) همه موارد	۶۰
۸۲	(د) همه موارد	۶۱
(و) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۷۵	با هجرت از مکه به مدینه با دعوت مردم مدینه	۶۲
۷۵	هجرت ایشان از مکه به مدینه و بنا نهادن حکومت اسلام در آنجا	۶۳
۷۵	دستورات قرآن و سنت رسول خدا(ص)	۶۴
۷۵	؟ در جامعه آن روز حجاز و سایر کشورها، تبعیض و تفاوت طبقاتی، یک قانون پذیرفته شده بود و کسی با آن مخالفت نمیکرد.	۶۵
۷۶	تبعیض روا داشتن در اجرای عدالت	۶۶
۷۶	رسول خدا (ص)	۶۷
۷۷	طیب سیار	۶۸

۶۹	دل‌های کور، گوش‌های کر، زبان‌های گنگ، او با داروهای خویش بیماران غفلت زده و سرگشته را درمان می‌کرد	۷۷
۷۰	رسول خدا(ص) را همدل و همراز خود می‌یافتند	۷۸
۷۱	حضرت علی(ع)	۷۹
۷۲	با انجام رفتارهای نیکو و فرمان به پیروی از آن رفتارها	۷۹
۷۳	نامیدی شیطان از پرستش خود - حضرت علی(ع)	۷۹
۷۴	چون هرچه را که رسول خدا(ص) می‌شنود و می‌بیند حضرت علی(ع) هم می‌بیند و می‌شنود.	۷۹
۷۵	حضرت علی(ع)	۸۰
۷۶	سبب رستگاری است	۸۰
۷۷	چون با درخواست عمومی مردم و اصرار آنها بر قبول خالفت حجت را بر خود تمام دید .	۸۲
۷۸	سیره و روش رسول خدا(ص)	۸۲
۷۹	در همان روزهای آغازین حکومتش در مسجد	۸۲
۸۰	شیوه توزیع بیت‌المال در زمان خلافت حضرت علی(ع) چگونه بود ؟ سهم همه مسلمانان از بیت‌المال به طور مساوی بود.	۸۲
۸۱	چون دوره‌های قبل دریافت‌های ویژه و کلان داشتند و اکنون سهمی همانند سایر مسلمانان داشتند.	۸۲
ه) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۸۲	مسلمانی است که به فرمان خدا و پیامبر(ص) ،امیرالمؤمنین علی(ع) را جانشین پیامبر می‌داند و از او پیروی می‌کند.	۸۰
۸۳	کتابی است که بخشی از سخنرانی‌ها، نامه‌ها و پند و اندرزهای حضرت علی (ع) را در خود جای داده و حکایتگر دانش بی‌مانند ایشان است.	۸۳
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۸۴	هرکس به خانه آن حضرت می‌رفت به او احترام می‌گذاشت تا آنجا که گاهی ردای خود را زیر پای او پهن میکرد یا بر جای خود مینشاند. هرگز در مقابل یارانش پای خود را دراز نمیکرد و سعی میکرد تا وقتی که آنها نشستند، در کنارشان باشد اگر درباره آخرت حرف میزدند با آنان همراهی می‌کرد. اگر درباره خوردنی و آشامیدنی و سایر امور روزمره سخن میگفتند، از روی لطف و مهربانی با آنان همسخن میشد. گاهی در حضور پیامبر، شعر میخواندند، یا از گذشته خود می‌گفتند در همه این موارد، آنان را منع نمیکرد، مگر این که کار حرامی مانند غیبت کردن از آنان سرمیزد؛ در این موارد بود که آنان را از ادامه بحث باز میداشت.	۷۷
۸۵	اگر کافری در جنگ کشته شد او را مثله نکنید، کودکان و پیران و زنان را نکشید، حیوانات حلال گوشت را نکشید مگر اینکه برای تغذیه به آن احتیاج داشته باشید. هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستانها را نسوزانید.	۷۸
۸۶	او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود، اگر اسلام را پذیرفت، او هم برادر دینی شماست و اگر قبول نکرد، او را به جایی که احساس امنیت می‌کند، برسانید و پس از آن از خدا برای غلبه بر او یاری بجوید.	۷۸
۸۷	مبارزه با فقر و بنای جامعه آباد و بدور از محرومیت و مخالفت با کوچک شمردن فقیران و بینوایان	۷۸
۸۸	به فقیران بسیار احترام می‌گذاشت و اجازه نمی‌داد که به خاطر فقر مورد بی‌توجهی قرار گیرند و فراموش شوند. برخی از آنها دوست صمیمی ایشان به‌شمار می‌رفتند. ثروت را مالک برتری نمی‌شمرد. به آسانی با فقیرترین و محروم‌ترین مردم می‌نشست و صمیمانه با آنها گفت‌وگو می‌کرد.	۷۸
۸۹	ننگ دنیا و عذاب آخرت را خریده‌اند - حق مردم مظلوم را از آنان باز می‌ستانند و از این پس سهم همه مسلمانان را از بیت المال به طور مساوی خواهند داد.	۸۲
۹۱	جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی، اخلاق و فضیلت	۸۲
۹۲	جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، دین‌شناسی، حکومت و کشورداری، نظام اجتماعی و اقتصادی، اخلاق و فضیلت	۸۲
۹۳	با بهره‌مندی ایشان از دانش رسول خدا (ص) و پاسخ دادن به سوالاتشان توسط رسول خدا(ص)	۸۳

درس هفتم

دفتر خانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس ۷: وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان پس از رحلت رسول خدا	کتاب: دین و زندگی (۲)	طراحی توسط استان چهارمحال و بختیاری
پایه: یازدهم	رشته: علوم تجربی	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ردیف	سوالات	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	در آیه «و ما محمد الا رسول خلت من قبله» الف) مخاطبان آیه چه کسانی هستند؟ ب) این آیه بیانگر چه موضوعی است؟ ج) خطر بازگشت به ارزشهای جاهلی مربوط به کیست؟ د) سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت چه کسانی هستند؟	۸۹
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب پر کنید.		
۲	نظام حکومت اسلامی بعد از رسول خدا بر مبنای طراحی شده بود.	۸۹
۳	پس از رحلت رسول خدا امامان معصوم (ع) با وجود حضور در جامعه فاقد و لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیتهای خود شدند.	۹۰
۴	امیرالمومنین (ع) مسلمانان را نسبت به و در مبارزه با حکومت بنی امیه بیم می داد.	۹۱
۵	از مشکلات اساسی حفظ کردن حدیث بی بهره مانده مردم و محققان از بود.	۹۳-
۶	فراهم آمدن زمینه های تحقق اغراض شخصی در تحریف احادیث و راحت طلب شدن جامعه اسلامی به ترتیب از پیامدهای و بود.	۹۱
۷	با همه ظلم و ستم به اهل بیت پیامبر اگر و نبود جز نامی از اسلام باقی نمی ماند.	۹۱
۸	هرچه جامعه از زمان پیامبر فاصله ی گرفت حاکمان وقت تلاش کردند و را در انزوا قرار دهند.	۹۳
۹	پس از گذشت مدتی از رحلت رسول خدا جاهلیت به شکل جدید وارد مسلمان شد.	۹۳
۱۰	امیرالمومنین فرمود: در حکومت بنی امیه دو دسته بگریند: دسته ای بر خود که آن را از دست داده اند و دسته ای برای خود که به آن نرسیده اند.	۹۰
۱۱	عموم مردم و دنباله رو شخصیت های برجسته جامعه خود هستند.	۹۳
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با ص/غ مشخص کنید.		
۱۲	پس از رحلت رسول خدا حوادثی پیش آمد که باعث دور افتادن مردم از رهبری و هدایت امام معصوم شد. ص ☐ غ ☐	۸۹
۱۳	چالشهای عصر ائمه (ع) نتیجه دوری از راه آن بزرگواران بود. ص ☐ غ ☐	۹۱
۱۴	فراهم شدن شرایط برای جاعلان حدیث از مشکلات نگهداری حدیث به شکل حفظ کردن بود. ص ☐ غ ☐	۹۱

۹۲	دنيا طلبان برای نزدیکی به حاکمان بنی امیه و بنی عباس احادیثی از قول پیامبر جعل می کردند. ص □ غ □	۱۵
۹۳	بعد از رحلت رسول خدا جاهلیت با شکل جدید وارد زندگی فرد مسلمان شد. ص □ غ □	۱۶
۹۳	مردم در اعتقادات و عمل خود دنباله رو شخصیتی های برجسته جامعه نیستند. ص □ غ □	۱۷
۹۳	حاکمان بنی امیه و بنی عباس اغلب به اندیشه های میدان می دادند که به نفع اسلام بود. ص □ غ □	۱۸
کشف ارتباط (وصل کنید).		
۹۱	الف) برخی افراد به تفسیر و تعلیم آیات و معارف مطابق با افکار خود می پرداختند. ب) حاکمان، شخصیت های اسلامی را در انزوا قرار می دادند. ج) پس از رحلت رسول خدا، جاهلیت به شکل جدیدی وارد زندگی اجتماعی مسلمان شد. د) ظهور الگوهای غیر قابل اعتماد	۱۹
۹۳	۱- ممنوعیت از نوشتن احادیث پیامبر ۲- تحریف در اندیشه های اسلام و جعل ۳- تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت ۴- ظهور الگوهای غیر قابل اعتماد	۹۱
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۹۰	امیرالمومنین در سخنرانی های خویش کدام مطلب را سبب به درد آوردن قلب انسان بیان می کند؟	۲۰
۹۰	سوار شدن بنی امیه بر تخت سلطنت معلول چیست؟	۲۱
۹۰	اگر کدام عوامل در دوران بنی امیه و بنی عباس نبوده جز نامی از اسلام باقی نمی ماند؟	۲۲
۹۱	چرا با برداشته شدن منع نوشتن احادیث پیامبر و رواج یافتن حدیث نویسی، احادیث زیادی جعل و تحریف شد؟	۲۳
۹۱	چالشهای عصر ائمه «مشکلات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی» پس از رسول خدا ناشی از چیست؟	۲۴
۹۲	پس از برکناری امام معصوم (ع) چه کسانی به تعلیم و تفسیر آیات قرآن و معارف اسلامی پرداختند؟	۲۵
۹۳	با فاصله گرفتن جامعه از زمان پیامبر حاکمان وقت چه کسانی را به عنوان الگو و راهنمای مردم معرفی می کردند؟	۲۶
۹۳	کدام تغییر فرهنگی پس از رحلت رسول خدا (ص) موجب شد اظهار بتوانند مردم آن دوره را با خود همراه کنند؟	۲۶
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۸۹	نتیجه خروج رهبری از مسیر امامت چه بود؟	۲۷
۹۱	چرا پس از منع حدیث، اوضاع نابسامان حدیث برای پیروان ائمه پیش نیامد؟	۲۸
۹۳	چه مسائلی زمینه را برای ورود جعل یا تحریف به احادیث پیامبر آماده کرد؟	۲۹
۹۳	رهبری پیامبر با حکومت سلطنتی بنی امیه و بنی عباس چه تفاوت هایی داشت؟	۳۰

ردیف	پاسخنامه سوالات درس هفتم	صفحه
	آیات الف) همه مسلمانان خطر بازگشت به دوران جاهلیت ضرر بازگشت به ارزشهای جاهلیت برای خود انسان است نه خداوند سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت کسانی هستند که به دوره جاهلیت و رفتارها و ارزشهای آن زمان باز نگردند و بر اساس همان برنامه ای که پیامبر از سوی خداوند ارائه کرده است زندگی کنند.	۸۹
	جا خالی	۹۱-۹۳

	امامت	۱
	قدرت-امکانات لازم	۲
	ضعف-سستی شان	۳
	منبع مهم هدایت	۴
	ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر - تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت	۵
	فرهنگی و معنوی ایجاد شده در عصر رسول خدا(ص) دو میراث گرانقدر پیامبر قرآن و ائمه اطهار	۶
	شخصیت های اصیلی اسلامی - اهل بیت پیامبر	۷
	زندگی اجتماعی	۸
	دین - دنیا	۹
	اعتقادات	۱۰
۹۳-۹۱	صحیح / غلط ص ۱۲-ص ۱۳-ص ۱۴-ص ۱۵-غ ۱۶-غ ۱۷	۱۱
	کشف رابطه الف) ۲ (ب) ۴ (ج) ۳	۱۸
۹۰	کوتاه پاسخ متحد بودن باطل در جهت فرمانبرداری از زمامدارشان - متفرق بودن حق در پیروی از امام سریچی از دستورات امام - تفرقه و اختلاف میان مسلمانان تحول فرهنگی و معنوی و فرهنگی ایجاد شده در عصر پیامبر - دو میراث گران قدر آن حضرت (قرآن ائمه اطهار) به دلیل عدم حضور اصحاب پیامبر در میان مردم به دلیل فوت یا شهادت دوری از راه و رسم ترسیم شده از سوی پیامبر و جانشینان ایشان برخی از عالمان وابسته به بنی امیه و بنی عباسی و گروهی از علمای اهل کتاب (یهودی و مسیحی) مانند کعب الاکهار که ظاهراً مسلمان شده بودند. افرادی که در اندیشه و عمل و اخلاق از معیارهای اسلامی به دور بودند تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت	۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲
۹۱-۹۰	بلند پاسخ امامان معصوم با وجود حضور در جامعه فاقد قدرت و امانات لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیت های خود شدند، و حکومت به دست بنی امیه افتاد. زیرا ائمه احادیث پیامبر را حفظ کرده بودند و شیعیان این احادیث را از طریق این بزرگواران که انسان های معصوم و به دور از خطا بودند به دست آوردند. منع نوشتن احادیث پس از رحلت پیامبر ۲- نیاز حاکمان جور و صاحبان قدرت به تویجیح موقعیت خود و اقدامات مخالف اسلام آنان الف) عادلانه بودند حکومت رسول خدا - تکیه بر ظلم و جور در حکومت بنی امیه و بنی عباسی ب) عمل دقیق به دستورات اسلام و احکام الهی توسط رسول خدا - میدان دادن به اندیشه های غیر اصیل و تحریف شده در حکومت بنی امیه و بنی عباسی ج) عمل دقیق به دستورات و احکام الهی توسط رسول خدا - زیر پا گذاشتن الهام الهی توسط حکومت بنی امیه و بنی عباس د) مشی ساده حکومت داری رسول خدا - مشی اشرافی حکومت های بنی امیه و بنی عباس	۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰

درس هشتم

میرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس ۸: احیای ارزش های راستین	کتاب: دین و زندگی ۲	طراحی توسط استان: فارس
پایه: یازدهم	رشته: تجربی / ریاضی / کاردانش / فنی و حرفه ای	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	با توجه به پیش بینی امیر المومنین (ع) رایج ترین چیز پس از ایشان در میان جامعه اسلامی چه بوده ؟ مصداق تحقق آن کدام آیه است ؟ الف) دروغ بستن بر خدا و پیامبر (ص) - افان مات او قتل انقلبتم علی اعقابکم □ ب) اختلاف و پراکندگی در روش - ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم □	۹۹ وسط
۲	حدیث سلسله الذهب در اصل سخن چه کسی است ؟ و مطابق آن راه در امان ماندن از عذاب الهی چیست ؟ الف) رسول خدا (ص) - استعانت از سپر محکم قل هو الله احد □ ب) خداوند متعال - ورود به قلعه محکم لا اله الا الله □	۱۰۱ ساده
۳	مفهوم عبارت (انا من شروطها) در تبیین حدیث (سلسله الذهب) توسط امام رضا (ع) مؤید چیست ؟ الف) ولایت ظاهری - معرفی خود به عنوان امام برحق □ ب) مرجعیت دینی - تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو □	۱۰۱ متوسط
۴	برای تحقق شرط حدیث (کلمه لا اله الا الله حصنی فمّن دخل حصنی امن من عذابی) باید به پیام کدام آیه عمل نمود ؟ چرا این حدیث به سلسله الذهب مشهور شده است ؟ الف) یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله و اطیعوا الرسول - توالی اسم امامان □ ب) انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت ... - اهمیت ولایت امامان □	۱۰۱ دشوار
۵	بر اساس تعالیم اسلامی، تجلی توحید در زندگی اجتماعی چگونه ممکن می شود ؟ کدام احادیث به این حقیقت اشاره دارند ؟ الف) عصمت و طهارت امام - و لم یناد بشیء کما نودی بالولایه - فمّن اراد العلم فالیأتها من بابها □ ب) پذیرش ولایت امام - بشروطها و أنا من شروطها - ما ان تمسکتکم بهما لن تضلوا ابدا □	۱۰۱ دشوار
۶	از حدیث مشهور (کلمه لا اله الا الله حصنی فمّن دخل حصنی ...) موضوع مفهوم می گردد و بیانگر است. □ الف) کلمه (لا اله الا الله) قلعه محکمی است و شرط ورود به آن معرفت خداوند است - تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای زمان □ ب) تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر است - اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر □	۱۰۱ متوسط

۷	عبارت (ای مردم! رسول خدا (ص) امام و رهبر بود، پس از او امام علی (ع) و ... امام بودند و اکنون من امام هستم) بیانگر کدام اصل بوده و در راستای انجام کدام مسئولیت امامت بیان شده است؟ الف) معرفی خویش به عنوان امام برحق - ولایت ظاهری □ ب) عدم تایید حاکمان - ولایت ظاهری □	۱۰۳ متوسط
۸	از دقت در روایت (مایه زینت و زیبایی ما باشید نه مایه زشتی و عیب) کدام مفهوم استنباط می شود؟ الف) اسم باید با علم حقیقی همراه باشد تا پیرو حقیقی پدید آید □ ب) اسم باید با عمل همراه باشد تا پیرو حقیقی پدید آید □	۱۰۵ ساده
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۹	بر اساس سخن امام علی (ع) به زودی زمانی فرا خواهد رسید که در آن زمان چیزی پوشیده تر از و آشکارتر از نباشد.	۹۹ متوسط
۱۰	دستور امیر المؤمنین علی (ع) برای یافتن راه نهایی، جهت نجات مردم از گمراهی و تشخیص راه حق این است که همه اینها را از طلب کنید. آنان حکم کردنشان نشان دهنده آنهاست.	۹۹ متوسط
۱۱	بعد از رحلت پیامبر (ص)، حاکمان زمان به میدان می دادند تا قرآن را بر اساس تفسیر کنند.	۱۰۰ متوسط
۱۲	حدیث (کلمه لا اله الا الله حصنی ...) به جهت به حدیث سلسله الذهب مشهور است.	۱۰۱ متوسط
۱۳	بر اساس حدیث سلسله الذهب راه در امان ماندن از عذاب الهی ورود به قلعه محکم است.	۱۰۱ ساده
۱۴	(تعلیم و تفسیر قرآن کریم) و (عدم تایید حاکمان غاصب) به ترتیب بیانگر دو مسئولیت مقام امامت یعنی و می باشد.	۱۰۰ و ۱۰۳
۱۵	دومین اصل، از اصول کلی امامان در مبارزه با حاکمان جور می باشد.	۱۰۳ ساده
۱۶	امامان بزرگوار همه حاکمان غیر قانونی زمان خود را در یکسان می دیدند اما تفاوت های آنها را در نظر می گرفتند.	۱۰۳
۱۷	امامان وظیفه داشتند بر اساس اصل با حاکمان غاصب مقابله کنند و مانع زیر پا گذاشتن قوانین اسلام شوند.	۱۰۳ ساده
۱۸	از جمله اقدامات امامان معصوم که مانع از شناسایی و به شهادت رسیدن یاران صمیمی و قابل اعتماد آنان توسط حاکمان شد، نام دارد.	۱۰۴ متوسط
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۹	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه، (تشخیص راه رستگاری) را منوط به شناسایی پشت کنندگان به قرآن دانسته اند	۹۹ متوسط
۲۰	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه، (وفای به عهد خود با قرآن) را منوط به تشخیص پیمان شکنان دانسته اند.	۹۹ متوسط
۲۱	امام علی (ع) در معرفی راه نجات از انحراف بنی امیه، (شرط پیروی از قرآن) را منوط به شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم دانسته اند.	۹۹ متوسط
۲۲	با توجه به فرمایش امام علی (ع) لازمه تشخیص راه رستگاری، شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم می باشد.	۹۹ متوسط
۲۳	حدیث (کلمه لا اله الا الله حصنی ...) به جهت اهمیت ولایت امامان به سلسله الذهب مشهور شده است.	۱۰۱ متوسط

۱۰۱ متوسط	۲۴	تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست ، میسر می گردد .
۱۰۳ متوسط	۲۵	دومین اصل کلی مبارزه امامان با حاکمان زمان خود برای این هدف بود که مردم بدانند تنها آنها جانشین رسول خدا (ص) و امام برحق جامعه اند .
۱۰۳ ساده	۲۶	مجاهدت امامان معصوم در راستای ولایت ظاهری بر مبنای اصل امر به معروف و نهی از منکر پایه گذاری شده بود .
۱۰۳ دشوار	۲۷	بقای اسلام راستین بازتاب یکی از اقدامات امامان در زمینه مرجعیت دینی می باشد .
۱۰۳ متوسط	۲۸	امامان شیوه مبارزه با حاکمان را به گونه ای برمی گزیدند که اندیشه های اسلام راستین را در عالم گسترش دهند .
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۹۹ متوسط	۲۹	امیر المؤمنین علی (ع) در پیش بینی خود از سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی درباره مفاهیم زیر چه صفاتی را بیان فرمودند ؟ (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) معروف ب) دروغ بر خدا و پیامبر ج) حق ۱- پوشیده تر ۲- شناخته شده تر ۳- رایج تر ۴- ناشناخته
۹۹ متوسط	۳۰	بر اساس بیان امام علی (ع) ، هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) تشخیص راه رستگاری ب) وفادار در پیمان با قرآن ج) توفیق در پیروی از قرآن ۱- شناخت فراموش کنندگان قرآن ۲- شناخت پشت کنندگان به صراط مستقیم ۳- تشخیص عهدشکنان ۴- شناسایی روی آورندگان به صراط مستقیم
۱۰۰- ۱۰۳ دشوار	۳۱	هر یک از مطالب مرتبط با ستون سمت راست را از ستون سمت چپ انتخاب کرده و در مقابل آن بنویسید (یک مورد از ستون سمت چپ اضافی است) الف) حدیث سلسله الذهب ب) گردآوری کتاب های بزرگ ج) یکسان دیدن حاکمان در غصب خلافت و جانشینی رسول خدا (ص) ۱- تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو ۲- معرفی خویش به عنوان امام برحق ۳- اقدام برای حفظ سخنان و سیره پیامبر ۴- عدم تایید حاکمان
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۹۹ متوسط	۳۲	با توجه به فرمایش امام علی (ع) در تبیین سرنوشت جامعه اسلامی ، در چه صورت قرآن کریم کم بهاترین کالا در بین مردم خواهد بود ؟
۹۹ متوسط	۳۳	با توجه به فرمایش امام علی (ع) در تبیین سرنوشت جامعه اسلامی ، در چه صورت قرآن کریم رایج ترین کالا در بین مردم خواهد بود ؟
۹۹ متوسط	۳۴	امام علی (ع) بر چه اساسی ، سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی را پیش بینی می کردند ؟

۹۹ متوسط	۳۵	به بیان امام علی (ع) ، تشخیص راه رستگاری مشروط به چیست ؟
۹۹ متوسط	۳۶	به بیان امام علی (ع) ، (وفادار ماندن به عهد خود با قرآن) در شرایط وانفسای پس از رحلت پیامبر (ص) مشروط به چه چیزی می باشد ؟
۹۹ متوسط	۳۷	به بیان امام علی (ع) ، (توفیق در پیروی از قرآن) در شرایط وانفسای پس از رحلت پیامبر (ص) مشروط به چه چیزی می باشد ؟
۹۹ متوسط	۳۸	دستور امیر المؤمنین علی (ع) برای یافتن راه نهایی ، جهت نجات مردم از گمراهی و تشخیص راه حق کدام است ؟
۱۰۰ متوسط	۳۹	با توجه به منابع تاریخی ، عدم توجه مسلمانان به هشدارهای امیر المؤمنین (ع) چه نتیجه ای برای آنان به همراه داشت ؟
۱۰۰ دشوار	۴۰	آشکار ساختن رهنمودهای قرآن ، مربوط به کدام یک از مسئولیت های امامان بوده و چه کسانی توانستند از این معارف بهره ببرند؟
۱۰۰ ساده	۴۱	اقدامات مربوط به مرجعیت دینی امامان را نام ببرید .
۱۰۲ متوسط	۴۲	وجود چه مشکلی در حاکمان غاصب ، دومین دلیل مبارزه ائمه اطهار با آنان بود ؟ آن بزرگواران با توجه به چه اصلی به مقابله با آنان برمی خواستند ؟
۱۰۳ ساده	۴۳	اولین اصلی که ائمه اطهار در مبارزه خود با حاکمان جور از آن تبعیت می کردند چه بود ؟
۱۰۳ متوسط	۴۴	در دومین اصل کلی مبارزه امامان با حاکمان زمان خود، چه هدفی دنبال می شد؟
۱۰۳ ساده	۴۵	امامان بزرگوار در مجاهده خویش برای مبارزه علیه حاکمان و برقراری عدل از چه اصولی تبعیت می کردند ؟ نام ببرید
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۰۴ متوسط	۴۶	تقیه :
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۰۰ دشوار	۴۷	اقدامات امامان در برابر حاکمیت امویان و بنی عباس و در مقابل تفسیرهای غلط آنان از اسلام و تحریف دین چیست ؟
۱۰۱ دشوار	۴۸	پس از رحلت رسول خدا (ص) چه چیزی نیاز به امام معصوم را برای تبیین معارف اسلامی بیشتر از پیش آشکار ساخته بود؟
۱۰۱ دشوار	۴۹	با وجود مشکلات فرهنگی ، سیاسی و اجتماعی پس از پیامبر (ص) ، سیره ائمه در پاسخگویی به مسائل جدید چگونه بوده؟ و پیامد آن چه بود؟
۱۰۱ دشوار	۵۰	مقصود امام رضا (ع) از اینکه خودشان را از شروط وارد شدن به قلعه محکم توحید معرفی نمودند ، چه بود ؟
۱۰۲ متوسط	۵۱	امام بزرگوار از دو جهت با حاکمان زمان خود مبارزه می کردند . آن دو را توضیح دهید .
۱۰۴	۵۲	تقیه چیست ؟ چرا ائمه از این روش استفاده می کردند؟

صفحه	پاسخنامه سوالات درس هشتم	ردیف
	الف (آیات /احادیث /اشعار	
۹۹		الف ۱

۱۰۱	ب	۲
۱۰۱	الف	۳
۱۰۱	الف	۴
۱۰۱	ب	۵
۱۰۱	ب	۶
۱۰۳	الف	۷
۱۰۵	ب	۸
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۹۹	۱- حق - باطل	۹
۱۰۰	۲- اهل حق - دانش	۱۰
۱۰۱	۳- افراد فاقد صلاحیت - اندیشه های باطل خود	۱۱
۱۰۱	۴- توالی اسامی امامان	۱۲
۱۰۰	۵- لا اله الا الله	۱۳
۱۰۳	۶- مرجعیت دینی - ولایت ظاهری	۱۴
۱۰۳	۷- معرفی خویش به عنوان امام برحق	۱۵
۱۰۳	۸- غضب خلافت و جانشینی رسول خدا (ص) - اخلاقی و رفتاری	۱۶
۱۰۴	۹- امر به معروف و نهی از منکر	۱۷
	۱۰- تقیه	۱۸
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۹۹	۱- غ	۱۹
۹۹	۲- ص	۲۰
۹۹	۳- غ	۲۱
۹۹	۴- ص	۲۲
۹۹	۵- غ	۲۳
۱۰۱	۶- ص	۲۴
۱۰۱	۷- ص	۲۵
۱۰۳	۸- ص	۲۶
۱۰۳	۹- غ	۲۷
۱۰۳	۱۰- غ	۲۸
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۹۹	ب) ۳	الف) ۴
۹۹	ب) ۳	الف) ۲
۱۰۰	ب) ۱	الف) ۳
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۹۹	وقتی که بخواهد به درستی خوانده شود	
۹۹	آنگاه که بخواهند به صورت وارونه و به نفع دنیا طلبان معنایش کنند	

۹۹	۳۴	بر اساس روشن بینی و درک عمیقی که از نتیجه رفتارها و وقایع داشت.
۹۹	۳۵	شناسایی پشت کنندگان به صراط مستقیم
۹۹	۳۶	تشخیص پیمان شکنان
۹۹	۳۷	شناسایی فراموش کنندگان قرآن
۹۹	۳۸	همه اینها را از اهلش طلب کنید
۱۰۰	۳۹	بنی امیه بر مردم حاکم شدند و دنیای اسلام را تا حد زیادی به دوران جاهلیت بازگرداندند
۱۰۰	۴۰	مرجعیت دینی - مشتاقان معارف قرآنی
۱۰۰	۴۱	تعلیم و تفسیر قرآن کریم ، حفظ سخنان و سیره پیامبر ص ، تبیین معارف اسلامی متناسب با نیازهای نو
۱۰۲	۴۲	زیر پا گذاشتن قوانین اسلام و ستم به مردم - اصل امر به معروف و نهی از منکر
۱۰۳	۴۳	عدم تایید حاکمان
۱۰۳	۴۴	مردم بدانند تنها امامان جانشینان رسول خدا و امامان برحق جامعه اند
۱۰۳	۴۵	عدم تایید حاکمان - معرفی خویش به عنوان امام برحق - انتخاب شیوه های درست مبارزه
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۰۴	۴۶	ائمه اطهار ع می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب (تقیه) پیش ببرند . یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن ، کمتر ضربه بخورند .
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۰۰	۴۷	با وجود این شرایط سخت و بحرانی ، ائمه اطهار ع از پا ننشستند و به شکل های گوناگون با این حاکمان مبارزه کردند و در مقابل تفسیرهای غلط از اسلام و تحریف دین ، آموزه های قرآن و سخنان واقعی پیامبر را در اختیار جامعه قرار دادند.
۱۰۱	۴۸	گسترش سرزمین های اسلامی و سوال های مختلفی که در زمینه احکام ، اخلاق ، افکار و نظام کشورداری پدید آمد
۱۰۱	۴۹	ائمه به دور از انزوا و گوشه گیری و با حضور سازنده و فعال ، با تکیه بر علم الهی خود ، درباره همه این مسائل اظهار نظر می کردند و مسلمانان را از معارف خود بهره مند می ساختند - پیامد این امر فراهم آمدن کتاب های بزرگ در حدیث و سیره ائمه اطهار ع بود .
۱۰۱	۵۰	مقصود امام ع این بود که توحید تنها یک لفظ و شعار نیست ، بلکه باید در زندگی اجتماعی ظاهر شود و تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست ، میسر می گردد .
۱۰۲	۵۱	<u>اول</u> از آن جهت که رهبری و اداره جامعه از جانب خدا به آنان سپرده شده بود و لازم بود برای انجام دادن این وظیفه به پا خیزند و در صورت وجود شرایط و امکانات ، حاکمان غاصب را برکنار کنند تا با تشکیل حکومتی بر مبنای اسلام راستین ، قوانین اسلام را به اجرا درآورند و عدالت را برقرار سازند . <u>دوم</u> از آن جهت که این حاکمان غاصب ، قوانین اسلام را زیر پا می گذاشتند و به مردم ستم می کردند ؛ امامان نیز وظیفه داشتند که بر اساس اصل امر به معروف و نهی از منکر با آنان مقابله کنند و مانع زیر پا گذاشتن قوانین اسلام شوند و از حقوق مردم دفاع نمایند .
۱۰۴	۵۲	ائمه اطهار ع می کوشیدند آن بخش از اقدامات و مبارزات خود را که دشمن به آن حساسیت دارد در قالب (تقیه) پیش ببرند . یعنی اقدامات خود را مخفی نگه دارند به گونه ای که در عین ضربه زدن به دشمن ، کمتر ضربه بخورند . از جمله این موارد ارتباط امامان و یاران آنها در نقاط مختلف سرزمین اسلامی بود . امامان با مخفی نگه داشتن این ارتباط ها نمی گذاشتند حاکمان بنی امیه و بنی عباس ، یاران صمیمی و قابل اعتماد و فداکار آنان را شناسایی کنند و به شهادت برسانند .

درس نهم

دفتر خانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
پایه: یازدهم	رشته: تجربی ریاضی	کتاب: دین و زندگی
سوالات درس ۹: عصر غیبت	طراحی توسط استان: قزوین	
	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	باتوجه به آیه (ذلک بان هلاک لم یک مغیرا نعمه انعمها علی قوم حتی یغیروا ما انفسهم وان هلاک سمیع علیم) کدام گزینه درست است ؟ / ۶ نعمتها علت تغییر جوامع در وضع موجود است / ۲ . عامل از دست دادن نعمتها خود مردم هستند / ۳ اگر اکثریت مردم جامعه خواستار عدالت نباشند همه آنها گرفتار حاکمان ظالم خواهند شد . الف - ۳-۲-۶ ب- ۲-۳ ج - ۳-۲-۶ د- ۲-۶	سخت ۱۱۲
۲	با توجه به آیه (وعد هلاک الذین امنوا وعملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض) وعده خداوند به کسانی که ایمان آورده و عمل صالح انجام دادند چیست ؟	۱۱۴ وسط
۳	بیت (این همه آب که جاری است نه اقیانوس است عرق شرم زمین است که سرباز کم است (به چه موضوعی اشاره دارد ؟ الف - شرمندگی اصحاب امام عصر به خاطر انجام گناه ب - عدم آمادگی متظران امام زمان و جامعه برای ظهور	۱۲۰ سخت
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۴	منتظر غیبت ، عصر غیبت را عصر تلقی می کند	۱۱۱
۵	پیامبر اکرم بارها خود وامام علی را به عنوان امت معرفی نمودند	۱۱۱
۶	حاکمان در صدد بودند مهدی موعود را به محض تولد به قتل برسانند	۱۱۳
۷	هم اکنون نیز امام عصر سرپرست ، و یاور مسلمانان می باشد	متوسط
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۸	بندگی بهتر خدا نتیجه امنیت کامل در جامعه مهدوی است	۱۲۰
۹	به عقیده اهل سنت امام زمان فرزند امام عسکری است	۱۱۵
۱۰	غیبت صغری امام عصر ۱۳ سال ادامه داشت	۱۱۱
۱۱	بعد از بنی عباس حاکمان بنی امیه حکومت را ظالمانه به دست گرفتند	۱۱۱

(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۱۴	ستون ۲ ۱. پیروی از فرمانهای امام عصر	ستون ۱ الف به ارث بردن زمین توسط بندگان شایسته
۱۱۴	۲. وعده خدا به مستضعفان	ب مراجعه به عالمان دین
۱۲۰	۳. وعده خدا در کتاب زبور	ج مهمترین ویژگی جامعه مهدوی
متوسط	۴. فراهم شدن زمینه کمال	
(ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۱۸	به عقیده برخی جامعه شناسان پویایی جامعه شیعه به چه عواملی بستگی دارد؟ چه کسانی به پیامبر و امام محبت بیشتری دارند؟ لازمه انتظار برای ظهور امام عصر چیست؟ به فرموده امام علی (ع) بی بهره نمودن مردم از وجود حجت خدا به چه دلیلی بوده است؟	۱۳
۱۱۶		۱۴
۱۱۷		۱۵
۱۱۲		۱۶
سخت		
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۱۱	غیبت کبری	۱۷
۱۱۱	نواب اربعه	۱۸
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۱۵	عقیده پیروان سایر ادیان و دومذهب تشیع و اهل سنت از دین اسلام درباره (موعود و منجی) را بایکدیگر مقایسه و تحلیل کنید؟ آماده کردن خود و جامعه برای ظهور را به عنوان یکی از مسوولیت‌های امام عصر را توضیح دهید.	۱۹
۱۱۷		۲۰

ردیف	پاسخنامه سوالات درس نهم		صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار			
۱	۱-ب	۱۱۲	
۲	۲-جانشینی خدا در زمین	۱۱۴	
۳	۳-ب	۱۲۰	
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.			
۴	۱-آماده باش برای یاری امام	۱۱۷	
۵	۲-پدران امت	۱۱۱	
۶	۳-عباسی	۱۱۱	
۷	۴-حافظ	۱۱۳	

ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۲۰	۱-ص	۸
۱۱۵	۲-غ	۹
۱۱۱	۳-غ	۱۰
۱۱۱	۴-غ	۱۱
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۱۴	الف ۲ ب ۱ ج ۴	۱۲
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۱۸	۱- گذشته سرخ آینده سبز	۱۳
۱۱۶	۲- شناخت جایگاه امام عصر و آشنایی با شیوه حکومت داری	۱۴
۱۱۷	۳- آماده باش	۱۵
۱۱۲	۴- ستمگری و زیاده رئی در گناه	۱۶
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۱۱	غیبت کبری: بعد از غیبت صغری در سال ۳۲۹ ه ق به فرمان خداوند غیبت دوم امام عصر که طولانی است را غیبت کبری نامیده اند	۱۷
۱۱۱	نواب اربعه: امام در دروره غیبت صغری و در زندگی مخفی خود با ۴ نفر از یاران صمیمی و مورد اعتماد خود با پیروان خود در ارتباط بودند	۱۸
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۱۵	۱- ص ۱۱۷ از پیامبران الهی تا اتفاق نظر دارند خلاصه و مفید توضیح دهند	۱۹
۱۱۷	۲- صفحه ۱۱۷ شماره ۳ از منتظر تا فرا خواند	۲۰

درس دهم

دفتر خانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
سوالات درس ۱۰ : (مرجعیت و ولایت فقیه)	کتاب: دین و زندگی ۲	طراحی توسط استان: قم
پایه: یازدهم	رشته: علوم تجربی - ریاضی و فیزیک - فنی و حرفه‌ای - کاردانش	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	با توجه به آیه ۱۲۲ سوره توبه که می‌فرماید: «وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» به سوالات زیر پاسخ دهید: الف) به نظر شما، چرا خداوند حتی در زمان پیامبر (ص) و با وجود حضور ایشان، عده‌ای را تشویق به فراگیری علم دین می‌کند؟ ب) آیا آموختن عمیق دین و بیان تعالیم آن، اختصاص به زمان پیامبر (ص) دارد؟ چرا؟	۱۲۵
۲	با توجه به آیه «وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ» راه حل مشکل اعزام همگانی برای آموزش دین چیست؟	۱۲۵
۳	چرا پیامبر (ص) حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سخت‌تر از حال یتیمی می‌داند که پدر خود را از دست داده است؟	۱۲۶
۴	پیامبر (ص) حال فرد دور مانده از امام را به چه چیزی تشبیه می‌کند؟	۱۲۶
۵	با توجه به سخن حضرت ولی عصر _اروحنا الفداء_ که فرمودند: «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فيها إلى رواة حديثنا ...» به سوالات زیر پاسخ دهید. الف) این سخن درباره‌ی چه موضوعی می‌باشد؟ ب) منظور از «رواة حديثنا» چه کسانی هستند؟ ج) وظیفه مسلمانان در عصر غیبت چیست؟ د) طبق روایات بالا، مسلمانان در عصر غیبت امام، در کدام مسائل و احکام باید به فقیه مراجعه کنند؟ ه) طبق این حدیث، مراجعه در احکام و مسائل فردی و اجتماعی مسلمانان به فقیه، در چه صورتی میسر است؟	۱۲۷
۶	مقصود از حوادث الواقعة در حدیث «و اما الحوادث الواقعة فارجعوا فيها إلى رواة حديثنا ...» چیست؟	۱۲۷

(ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

۷	ادامه دو مسئولیت و در عصر غیبت ضروری است.	۱۲۵
۸	اگر ادامه نیابد نمی توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند است در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۹	خداوند در قرآن کریم دستور می دهد گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به در آن بپردازند.	۱۲۶
۱۰	تفقه به معنای تلاش برای کسب است.	۱۲۶
۱۱	مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امامان یا عدم امکان دسترسی به ایشان، به مراجعه کنند.	۱۲۶
۱۲	مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امامان یا عدم به ایشان، به فقیهان مراجعه کنند.	۱۲۶
۱۳	افرادی که به معرفت عمیق در دین می رسند و می توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند، نامیده می شوند.	۱۲۶
۱۴	امام عصر در پاسخ به «اسحاق بن یعقوب» فرمودند: «در مورد رویدادهای زمان به رجوع کنید».	۱۲۷
۱۵	مسلمانان در غیبت امام، نه تنها در احکام و مسائل فردی، بلکه در مسائل اجتماعی هم، باید به مراجعه کنند.	۱۲۷
۱۶	مراجعه به فقیه در مسائل فردی و اجتماعی در عصر غیبت جز با و میسر نیست.	۱۲۷
۱۷	مسلمانان در غیبت امام، نه تنها در احکام و مسائل، بلکه در مسائل هم، باید به فقیه مراجعه کنند.	۱۲۷
۱۸	در دوره ی غیبت «فقیهان» واجد شرایط، دو مسئولیت و را برعهده دارند.	۱۲۷
۱۹	تقلید در احکام به معنای رجوع به است.	۱۲۷
۲۰	تقلید در احکام، به معنای رجوع به متخصص دین است. چنین فقیهی را نیز می نامند.	۱۲۷
۲۱	در عصر غیبت «مرجعیت دینی» در شکل ادامه می یابد.	۱۲۷
۲۲	در عصر غیبت «ولایت ظاهری» به صورت استمرار پیدا می کند.	۱۲۷
۲۳	در عصر غیبت در شکل «مرجعیت فقیه» ادامه می یابد.	۱۲۷
۲۴	در عصر غیبت به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می کند.	۱۲۷
۲۵	در عصر غیبت «مرجعیت دینی» در شکل ادامه می یابد و «ولایت ظاهری» به صورت استمرار پیدا می کند.	۱۲۷
۲۶	رهبری فقیهی که شرایط پنجگانه ولی فقیه را داشته باشد است؛ یعنی دین به او اجازه رهبری مردم را داده است.	۱۲۸
۲۷	تشکیل نظام و حکومت اسلامی، بر دو پایه ی و استوار است.	۱۲۸
۲۸	اداره جامعه تنها با یک و یک رهبری امکان پذیر است.	۱۲۹
۲۹	مردم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت اقدام کنند.	۱۲۹
۳۰	ولی فقیه تا وقتی رهبر جامعه است که را داشته باشد.	۱۲۹
۳۱	رهبر جامعه اسلامی می کوشد جامعه مطابق با اداره شود و مردم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.	۱۲۹
۳۲	رهبر جامعه اسلامی می کوشد جامعه مطابق با اداره شود و مردم از مسیر خارج نشوند.	۱۲۹
۳۳	یکی از وظایف رهبر جامعه اسلامی «حفظ استقلال و جلوگیری از» است.	۱۲۹
۳۴	رهبر با دعوت مردم به و پایداری و بستن راه های سلطه، تلاش می کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.	۱۲۹
۳۵	رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه های سلطه، تلاش می کند و کشور از دست نرود.	۱۲۹
۳۶	رهبر باید با مشورت با تصمیم های لازم را بگیرد.	۱۲۹

۳۷	همان‌طور که تفرقه و پراکندگی، به‌سرعت یک حکومت را از پای درمی‌آورد و سلطه‌گران را بر کشور مسلط می‌کند، کشور را قوی می‌کند.	۱۳۰
۳۸	مردم باید با خود، فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم کنند.	۱۳۱
۳۹	برای تصمیم‌گیری در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا اطلاع از شرایط ضروری است.	۱۳۱
۴۰	یکی از وظایف مردم نسبت به رهبر جامعه اسلامی «اولویت دادن به» است.	۱۳۱
۴۱	همه افراد جامعه نسبت به یکدیگر مسئول اند و مانند اند.	۱۳۱
۴۲	در برخی موارد که اهداف و آرمان‌های اجتماعی در برابر منافع فردی قرار می‌گیرند، باید بتوانیم از منافع خود بگذریم و برای اهداف تلاش کنیم.	۱۳۱
۴۳	کارگزاران همان جامعه اند.	۱۳۲
۴۴	عملکرد غلط کارگزاران سبب و خواهد شد.	۱۳۲
۴۵	امام علی (ع) در «عهدنامه مالک اشتر»، حکیمانه و عالمانه را بیان کرده است.	۱۳۲
۴۶	با مطالعه «عهدنامه مالک اشتر» می‌توان به عظمت فکر و درایت حضرت علی (ع) در پی برد.	۱۳۲
۴۷	امام علی به مالک اشتر می‌فرماید: در به دست آوردن رضایت تلاش کن نه در جلب رضایت	۱۳۲
۴۸	امام علی (ع) به مالک اشتر می‌فرماید: عده‌ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع تحقیق کنند.	۱۳۲
۴۹	بنابر فرمایش امام علی (ع): طبقات محروم بیش از دیگران به نیازمندند.	۱۳۳
ج) درستی یا نادرستی گزینه‌های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۵۰	عقلاً ضروری است که دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه یابد.	۱۲۵
۵۱	دین اسلام، یک دین همیشگی و برای همه دوران‌هاست؛ پس عقلاً باید تمام مسئولیت‌های رسول خدا (ص) در عصر غیبت ادامه یابد	۱۲۵
۵۲	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۵۳	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.	۱۲۵
۵۴	اگر «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را در جامعه به اجرا درآورد.	۱۲۵
۵۵	تربیت دانشمندان اسلامی و ارسال آنان به سایر مناطق، جهت آموزش احکام اسلامی برای مردم بود.	۱۲۶
۵۶	قرآن کریم از همه مردم می‌خواهد که وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند.	۱۲۶
۵۷	فردی که به معرفت عمیق در دین می‌رسد و می‌تواند قوانین اسلام را بیان کند، ولی فقیه نامیده می‌شود.	۱۲۶
۵۸	تفقه، به معنای تلاش برای کسب معرفت عمیق است.	۱۲۶
۵۹	امام عصر (عج) در پاسخ به یکی از یاران‌شان، روایان حدیث را حجت خود بر مردم نام نهادند.	۱۲۷
۶۰	مراجعه به فقیه در عصر غیبت منحصر به مسائل فردی است نه اجتماعی.	۱۲۷
۶۱	مسلمانان در عصر غیبت، تنها در مسائل اجتماعی باید به فقیه مراجعه کنند.	۱۲۷
۶۲	مراجعه به فقیهان برای تقلید از آنان در احکام دین، یک روش رایج عقلی است.	۱۲۷
۶۳	در عصر غیبت مرجعیت دینی در شکل مرجعیت فقیه ادامه می‌یابد.	۱۲۷
۶۴	در عصر غیبت «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» استمرار پیدا می‌کند.	۱۲۷
۶۵	در عصر غیبت «مرجعیت دینی» به صورت «ولایت فقیه» ادامه می‌یابد.	۱۲۷
۶۶	زمان شناس بودن از شرایط مشترک مرجع تقلید و ولی فقیه است.	۱۲۸
۶۷	برخورداری از صفت شجاعت و مدیر و مدبر بودن از ویژگی‌های مرجع تقلید است.	۱۲۸

۶۸	شناخت متخصص در احکام دین مثل شناخت هر متخصص دیگری نیست.	۱۲۸
۶۹	یکی از راه‌های شناخت مرجع تقلید واجد شرایط (اعلم)، آن است که از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتوانند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهند، بپرسیم.	۱۲۸
۷۰	مشهور بودن فقیه در میان اهل علم، از راه‌های شناخت مرجع تقلید می‌باشد.	۱۲۸
۷۱	ولی فقیه باید «زمان شناس» باشد تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند.	۱۲۸
۷۲	ولی فقیه باید «مدیر و مدبر» باشد تا بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.	۱۲۸
۷۳	پایداری و ایستادن در برابر تهدیدها و نترسیدن از کسی در اجرای احکام دین، گویای صفت شجاعت و قدرت روحی ولی فقیه است.	۱۲۸
۷۴	حکومت و رهبری فقیه‌ای که شرایط پنجگانه ولی فقیه را دارا باشد؛ مقبولیت دارد.	۱۲۸
۷۵	ولی فقیه باید نزد مردم جامعه خود «مقبولیت» داشته باشد تا بتواند کشور را اداره نماید.	۱۲۸
۷۶	تشکیل نظام و حکومت اسلامی تنها بر پایه «مشروعیت» استوار است.	۱۲۸
۷۷	تشکیل نظام و حکومت اسلامی، بر دو پایه «مشروعیت» و «مقبولیت» استوار است.	۱۲۸
۷۸	نحوه انتخاب مرجع تقلید و ولی فقیه یکسان است و هر دو توسط مجلس خبرگان برگزیده می‌شوند.	۱۲۸
۷۹	مردم کشور ما، حضرت امام خمینی (ره) را با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، به رهبری جامعه اسلامی برگزیدند.	۱۲۹
۸۰	مردم در انتخاب فقیه متخصص در دین باید به صورت دسته جمعی اقدام کنند.	۱۲۹
۸۱	بنابر قانون اساسی مردم با انتخاب نمایندگان خبره خود در انتخاب رهبر نقش ایفا می‌کنند.	۱۲۹
۸۲	مجلس خبرگان عهده دار تبیین شرایط رهبری فقیه است.	۱۲۹
۸۳	یکی از روش‌های کشورهای بیگانه برای سلطه بر کشورهای دیگر فشار اقتصادی و روانی است.	۱۲۹
۸۴	رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد.	۱۲۹
۸۵	از جمله نهادهایی که به رهبری مشورت می‌دهند «جامعه مدرسین حوزه علمیه قم» است.	۱۳۰
۸۶	در نظام و حکومت اسلامی مشارکت و همراهی مردم پایه و اساس پیشرفت است.	۱۳۰
۸۷	در نظام و حکومت اسلامی بدون حضور و مشارکت مردم حکومت اسلامی دستاوردی نخواهد داشت.	۱۳۰
۸۸	برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا اطلاع از شرایط فرهنگی و اجتماعی جهان ضروری است.	۱۳۱
۸۹	برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی کشور ضروری است.	۱۳۱
۹۰	خوشحالی دشمنان از رفتار و عمل ما می‌تواند یکی از معیارهای درستی عملکرد ما باشد.	۱۳۱
۹۱	همه افراد جامعه اسلامی نسبت به یکدیگر مسئول‌اند.	۱۳۱
۹۲	همه افراد جامعه نسبت به یکدیگر مسئول و مانند سوارشدگان به یک کشتی‌اند. این جمله بیانگر مشارکت مردم در نظارت همگانی است.	۱۳۱
۹۳	اگر گناهانی در جامعه رواج پیدا کند، فقط گناهکاران عذاب می‌شوند.	۱۳۱
۹۴	خرید کالای ایرانی نمونه‌ای از اولویت دادن به منافع فردی است.	۱۳۱
۹۵	کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه‌اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند.	۱۳۲
۹۶	عملکرد غلط کارگزاران، سبب افزایش و انباشته‌شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد.	۱۳۲
۹۷	با مطالعه عهدنامه مالک اشتر به عظمت فکر و درایت حضرت علی (ع) در سخنوری پی می‌بریم.	۱۳۲
۹۸	حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر توصیه به جلب رضایت محرومان نموده‌اند.	۱۳۲
۹۹	بنابر فرمایش امام علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر مردم باید بیش از همه در پنهان کردن عیب‌های یکدیگر بکوشند.	۱۳۲
(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۰۰	هر یک از عبارات‌های زیر به کدام یک از وظایف رهبر اشاره دارد؟	۱۲۹-

۱۳۰	الف. بهره‌گیری از اندیشه و نظراندیشمندان و متخصصان ب. تلاش جهت مسدود کردن راه‌های سلطه ج. زندگی به دور از تجمل با الگوگیری از اولیای دین د. اداره جامعه براساس دستورات دین	۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان ۳- تصمیم‌گیری بر اساس مشورت ۴- ساده‌زیستی
۱۰۱	هر یک از عبارت‌های زیر به کدام یک از وظایف مردم در برابر رهبر و حکومت اسلامی اشاره دارد؟ الف. فراهم نمودن فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی برای رهبر ب. پرهیز از تفرقه و پراکندگی در جامعه مشکلات ج. وارد کردن بیشترین ضربه به مستکبران و نقشه‌های تفرقه افکنانه آنان اجتماعی د. عدم سکوت در برابر گناه و ظلم ه. ترجیح کالاهای ساخت داخل بر خرید کالاهای خارجی	۱- وحدت و همبستگی اجتماعی ۲- استقامت و پایداری در برابر ۳- افزایش آگاهی‌های سیاسی و ۴- مشارکت در نظارت همگانی ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی
۱۰۲	هر یک از عبارت‌های سمت راست با کدام یک از عبارت‌های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). الف. تشبیه مردم به سوارشدگان در یک کشتی ب. بستن راه‌های سلطه ج. خرید کالای ایرانی د. تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر	۱- حفظ استقلال کشور ۲- افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی ۳- ساده‌زیستی ۴- اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۵- مشارکت در نظارت همگانی
۱۰۳	کدام یک از گزینه‌های سمت چپ به گزینه‌های سمت راست مربوط است؟ (یک گزینه اضافی است) الف. گروهی از فقیهان که در احکام دین تخصص دارند و می‌توانند احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار دهند. ب. افرادی که به معرفت عمیق می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند. ج. تلاش برای کسب معرفت عمیق د. به مراجعه و پیروی از متخصصان در احکام دینی می‌گویند.	۱- تفقه ۲- تقلید ۳- مرجع تقلید ۴- فقیه ۵- مرجعیت دینی
ه) سوالات چند گزینه‌ای		
۱۰۴	رجوع غیر متخصص به متخصص در مسائل شرعی و احکام را اصطلاحاً می‌گویند. (۱) اجتهاد (۲) تفقه (۳) تقلید (۴) فقیه	۱۲۷
۱۰۵	ولی فقیه چگونه انتخاب می‌شود؟ (۱) با مشروعت (۲) با مقبولیت (۳) با انتصاب خاص از طرف امام زمان (عج) (۴) با مشروعت و مقبولیت	۱۲۸
۱۰۶	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه‌ای استوار است؟ (۱) شجاعت و قدرت روحی (۲) مشروعت و مقبولیت (۳) ایمان به خدا و اعتماد به مردم (۴) تقوا و عدالت	۱۲۸

۱۰۷	کدام یک از موارد زیر جزء وظایف رهبر است؟ (۱) ساده زیستی (۲) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی (۳) اولویت دادن به اهداف اجتماعی (۴) مشارکت در نظارت همگانی	۱۲۹- ۱۳۱
۱۰۸	«خرید کالای ایرانی» از مصادیق کدام یک از وظایف مردم در مقابل رهبر جامعه‌ی اسلامی می‌باشد؟ (۱) اولویت دادن به اهداف اجتماعی (۲) مشارکت در نظارت همگانی (۳) وحدت و همبستگی اجتماعی (۴) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی	۱۳۰- ۱۳۱
(و) سوالات کامل کردنی		
۱۰۹	تشخیص دهید هر کدام از جملات زیر با کدام یک از کلمات موجود در پرانتز زیر کامل می‌شود (یک کلمه اضافی است). (دینی_ مشروعیت_ همانند_ عادل_ مقبولیت_ مورد اعتماد_ اجتماعی_ فردی_ متخصص_ با تقوا) ۱- مسلمانان باید در عصر غیبت در احکام و مسائل و به فقیه مراجعه کنند. ۲- تقلید در احکام به معنای رجوع به است. ۳- تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر دو پایه و استوار است. ۴- یکی از راه‌های شناخت مرجع تقلید پرسش و تحقیق از دو نفر و است. ۵- بر اساس عهدنامه مالک اشتر مردم دو دسته‌اند دسته‌ای برادر تو و دسته دیگر در همانند تو هستند.	۱۲۷- ۱۲۸- ۱۳۲
(ز) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۱۰	چرا عقلا ضروری است که دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه یابد؟	۱۲۵
۱۱۱	اگر «مرجعیت دینی» در عصر غیبت ادامه نیابد، یعنی متخصصی نباشد که احکام دین را بداند و برای مردم بیان کند و پاسخگوی مسائل جدید مطابق با احکام دین نباشد، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟	۱۲۵
۱۱۲	اگر «ولایت ظاهری» در عصر غیبت ادامه نیابد و حکومت اسلامی تشکیل نشود، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟	۱۲۵
۱۱۳	راهکار ائمه برای مردمی که در شهرهای دور دست زندگی می‌کردند و به احکام دینی دسترسی نداشتند؛ چه بود؟	۱۲۶
۱۱۴	چرا خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به «تفقه» در آن بپردازند؟	۱۲۶
۱۱۵	تفقه به چه معناست؟	۱۲۶
۱۱۶	مسلمانان وظیفه دارند در زمان غیبت امامان یا عدم امکان دسترسی به ایشان، به چه کسانی مراجعه کنند؟	۱۲۶
۱۱۷	پیامبر (ص) حال کسی را که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد به چه تشبیه کرده است؟	۱۲۶
۱۱۸	چرا پیامبر (ص) حال کسی را که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد؛ سخت‌تر از حال یتیمی دانسته که پدر را از دست داده است؟	۱۲۶
۱۱۹	در دوره‌ی غیبت، چه کسانی دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» را برعهده دارند و در حد توان، جامعه اسلامی را در مسیر اهداف الهی هدایت و رهبری می‌کنند؟	۱۲۷
۱۲۰	این جمله که مراجعه به متخصص، یک روش رایج عقلی است؛ یعنی چه؟	۱۲۷
۱۲۱	تقلید در احکام به چه معناست؟	۱۲۷
۱۲۲	در عصر غیبت، دو مسئولیت «مرجعیت دینی» و «ولایت ظاهری» چگونه ادامه و استمرار می‌یابند؟	۱۲۷
۱۲۳	چهار مورد از شرایط مرجع تقلید را نام ببرید.	۱۲۸
۱۲۴	منظور از زمان شناس بودن مرجع تقلید چیست؟	۱۲۸

۱۲۵	منظور از اعلم بودن مرجع تقلید چیست؟	۱۲۸
۱۲۶	چرا ولی فقیه باید زمان شناس باشد؟	۱۲۸
۱۲۷	چرا ولی فقیه باید مدیر و مدبر باشد؟	۱۲۸
۱۲۸	سه شرط مشترک میان «مرجع تقلید» و «ولی فقیه» را نام ببرید.	۱۲۸
۱۲۹	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه‌هایی استوار است؟	۱۲۸
۱۳۰	به چه دلیل انتخاب ولی فقیه نمی‌تواند مانند انتخاب مرجع تقلید باشد؟	۱۲۹
۱۳۱	فقیه‌ی که رهبری مردم را بر عهده داشته باشد تا چه زمانی این مسئولیت را بر عهده خواهد داشت و تشخیص این امر، بر عهده‌ی کدام نهاد در کشور است؟	۱۲۹
۱۳۲	ولی فقیه تا چه موقع رهبر جامعه است؟	۱۲۹
۱۳۳	یکی از روش‌های کشورهای بیگانه برای سلطه بر کشورهای دیگر چیست؟	۱۲۹
۱۳۴	رهبر چگونه برای حفظ عزت و استقلال کشور تلاش می‌کند؟	۱۲۹
۱۳۵	اداره یک جامعه به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی چگونه میسر است؟	۱۲۹
۱۳۶	چهار مورد از وظایف رهبر در برابر مردم و جامعه اسلامی را نام ببرید.	۱۲۹
۱۳۷	برخی از نهادهای مشورتی که رهبر می‌بایست با آنان جهت اتخاذ تصمیم‌ها مشورت نماید را نام ببرید.	۱۲۹
۱۳۸	رهبر جامعه‌ی اسلامی، رهبری چه کسانی را بر عهده دارد؟	۱۳۰
۱۳۹	در نظام و حکومت اسلامی پایه و اساس پیشرفت کدام است؟	۱۳۰
۱۴۰	چه چیزی به سرعت یک حکومت را از پای درمی‌آورد؟	۱۳۰
۱۴۱	بدون حضور و مشارکت چه کسانی حکومت اسلامی دستاوردی نخواهد داشت؟	۱۳۰
۱۴۲	چه چیزی کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد؟	۱۳۰
۱۴۳	مردم نسبت به رهبر مسئولیت‌هایی دارند؛ آن‌ها را نام ببرید.	۱۳۰
۱۴۴	مردم چگونه می‌توانند فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم کنند؟	۱۳۱
۱۴۵	برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر اطلاع مردم از چه چیز ضروری است؟	۱۳۱
۱۴۶	چه چیز می‌تواند معیار درستی و نادرستی عملکرد ما باشد؟	۱۳۱
۱۴۷	تشبیه مردم یک جامعه به «سوار شدگان در یک کشتی» به کدام وظیفه مردم نسبت به رهبری اشاره دارد؟	۱۳۱
۱۴۸	«مستول بودن افراد جامعه نسبت به همدیگر» به کدام وظیفه مردم نسبت به رهبری اشاره دارد؟	۱۳۱
۱۴۹	اگر گناहانی در جامعه رواج پیدا کند علاوه بر گناهکاران چه کسانی باید پاسخگو باشند؟	۱۳۱
۱۵۰	مردم در صورت مشاهده گناه توسط دیگران چه باید بکنند؟	۱۳۱
۱۵۱	مشارکت مردم در نظارت همگانی چه کاری را برای رهبر جامعه آسان‌تر می‌کند؟	۱۳۱
۱۵۲	نامه امام علی (ع) به مالک اشتر به چه مشهور است؟ این نامه بیانگر وظایف کیست؟	۱۳۲
۱۵۳	اگر کارگزاران جامعه، وظیفه‌ی خود را به درستی بشناسند و هم به درستی اجرا کنند، چه نتیجه‌ای خواهد داشت؟	۱۳۲
۱۵۴	عملکرد غلط کارگزاران در جامعه‌ی اسلامی، سبب چه نتیجه‌ای خواهد شد؟	۱۳۲
۱۵۵	عملکرد درست کارگزاران چه نتیجه‌ای در پی دارد؟	۱۳۲
۱۵۶	«عهدنامه مالک اشتر» از کیست؟	۱۳۲
۱۵۷	بامطالعه «عهدنامه مالک اشتر» به چه چیز پی می‌بریم؟	۱۳۲
۱۵۸	چرا امیرالمومنین (ع) به مالک اشتر می‌فرمایند با همه مردم دوست و مهربان باش؟	۱۳۲

۱۵۹	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «عده‌ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند و به تو گزارش دهند»؟	۱۳۲
ح) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۱۶۰	تفقه:	۱۲۶
۱۶۱	فقیه:	۱۲۶
۱۶۲	تقلید:	۱۲۷
۱۶۳	مرجع تقلید:	۱۲۷
۱۶۴	ولی فقیه:	۱۲۷
۱۶۵	مقبولیت ولی فقیه:	۱۲۸
۱۶۶	مشروعیت ولی فقیه:	۱۲۸
۱۶۷	کارگزاران:	۱۲۸
ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۶۸	راهکار ائمه، برای مردمانی که در شهرهای دوردست بودند و به امامان دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از ایشان بشنوند و از فرمان‌های آنان مطلع شوند؛ چه بود؟	۱۲۶
۱۶۹	هدف ائمه بزرگوار اسلام از تربیت دانشمندان و شاگردان برجسته چه بود؟ وظیفه دانشمندان چه بود؟	۱۲۶
۱۷۰	مرجع تقلید به چه کسی گفته می‌شود؟	۱۲۷
۱۷۱	ولی فقیه کیست و چه وظیفه‌ای به عهده دارد؟	۱۲۷
۱۷۲	شرایط مرجع تقلید را بنویسید.	۱۲۸
۱۷۳	راه‌های شناخت مرجع تقلید را بنویسید.	۱۲۸
۱۷۴	شرایط ولی فقیه کدام است؟	۱۲۸
۱۷۵	چرا ولی فقیه باید شجاعت و قدرت روحی بالایی داشته باشد؟	۱۲۸
۱۷۶	حکومت و رهبری کدام فقیه مشروع است و به چه معناست؟	۱۲۸
۱۷۷	ولی فقیه علاوه بر مشروعیت، چه ویژگی دیگری باید داشته باشد؟ توضیح دهید.	۱۲۸
۱۷۸	چرا نمی‌شود که هرکس به طور جداگانه برای خود «ولی فقیه» انتخاب کند؟	۱۲۹
۱۷۹	مردم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت فردی یا دسته جمعی اقدام کنند؟ توضیح دهید.	۱۲۹
۱۸۰	انتخاب ولی فقیه در کشور ما چگونه انجام می‌گیرد و مردم از چه طریقی در انتخاب ایشان دخالت دارند؟	۱۲۹
۱۸۱	در شیوه‌ی مستقیم، انتخاب رهبر چگونه است؟	۱۲۹
۱۸۲	مردم ایران چگونه رهبری امام خمینی (ره) را پذیرفتند؟	۱۲۹
۱۸۳	تعیین رهبر از طریق غیر مستقیم، چگونه صورت می‌گیرد؟	۱۲۹
۱۸۴	پس از رحلت امام خمینی (ره) بر چه اساسی آیت الله خامنه‌ای رهبری جامعه را بر عهده گرفتند؟	۱۲۹
۱۸۵	از وظایف رهبر، تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۸۶	از وظایف رهبر، حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۸۷	چرا رهبر جامعه اسلامی باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد؟	۱۲۹
۱۸۸	از وظایف رهبر، تصمیم‌گیری براساس مشورت را توضیح دهید.	۱۲۹
۱۸۹	از وظایف رهبر، ساده‌زیستی را توضیح دهید.	۱۳۰
۱۹۰	نگاه متفاوت مردم به رهبر جامعه اسلامی در مقایسه با سایر رهبران چگونه است؟	۱۳۰

۱۹۱	آیا مسئولیت رهبری جامعه اسلامی، مانند سایر رهبران دیگر جوامع است؟ توضیح دهید.	۱۳۰
۱۹۲	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «وحدت و همبستگی اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۰
۱۹۳	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «استقامت و پایداری در برابر مشکلات» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۹۴	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۹۵	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «مشارکت در نظارت همگانی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۹۶	از مسئولیت‌های مردم نسبت به رهبر جامعه‌ی اسلامی «اولویت دادن به اهداف اجتماعی» را توضیح دهید.	۱۳۱
۱۹۷	کارگزاران چه کسانی هستند؟ وظیفه آن‌ها چیست؟	۱۳۲
۱۹۸	عملکرد درست و نادرست کارگزاران چه پیامدهایی را به دنبال دارد؟	۱۳۲
۱۹۹	امام علی (ع) در نامه خود به مالک اشتر از او می‌خواهد در جلب رضایت چه کسانی تلاش کند؟ چرا؟	۱۳۲
۲۰۰	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «دل خویش را نسبت به مردم، مهربان کن و با همه، دوست و مهربان باش»؟	۱۳۲
۲۰۱	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص»؟	۱۳۲
۲۰۲	به چه علت حضرت علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر خطاب به مالک اشتر فرموده: «کسانی را که از دیگران عیب جویی می‌کنند، از خود دور کن»؟	۱۳۲
۲۰۳	امام علی (ع) در عهدنامه مالک درباره طبقات محروم چه سفارشی کرده‌اند؟	۱۳۲ ۱۳۳
۲۰۴	حضرت علی (ع) در مورد پیمان بستن با دشمن، چه سفارشی به مالک اشتر کرده است؟	۱۳۳

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ۱۰	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار)		
۱	الف) از آنجا که همه ی مسلمانان نمی توانند درباره ی احکام دین تفقه و تحقیق کنند و همه به پیامبر (ص) اسلام دسترسی ندارند، عده ای از آنان باید این مسئولیت را به عهده بگیرند. این افراد وظیفه دارند احکام دین را فرا بگیرند و به دیگران برسانند. ب) خیر، زیرا در عصر غیبت نیاز به متخصصان دینی بیشتر می شود؛ زیرا وقتی که در زمان پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) ایشان افرادی را تشویق به یادگیری عمیق معارف دین و ارائه آن به دیگران می کردند، قطعاً در زمانی که جامعه در دوران غیبت به سر می برد و دسترسی به امام ندارد، باید کسانی باشند که با فراگیری همه جانبه مسائل دین، پاسخگوی سوالات و نیازهای مردم باشند.	۱۲۵
۲	خداوند در قرآن کریم دستور می دهد گروهی از مردم، وقت و همت خود را صرف شناخت دقیق دین کنند و به تفقه در آن بپردازند تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند.	۱۲۵
۳	زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد، باید دیگران را که به احکام ما آشنا نیستند، راهنمایی کند و دستورات دین را به آن‌ها آموزش دهد. در این صورت، او در بهشت با ما خواهد بود.	۱۲۶
۴	سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است؛ زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را	۱۲۶

	نمی‌داند.	
۱۲۷	الف) رویدادهای جدید عصر غیبت ب) راویان حدیث (فقهها) ج) مسلمانان در غیبت امام، نه تنها در احکام و مسائل فردی، بلکه در مسائل اجتماعی هم، باید به فقیه مراجعه کنند. د) احکام و مسائل فردی و اجتماعی ه) انجام چنین وظیفه‌ای، جز با نفی حاکمان طاغوت و تشکیل حکومت اسلامی به رهبری فقیه میسر نیست.	۵
۱۲۷	رویدادهای جدید عصر غیبت	۶
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۱۲۵	مرجعیت دینی - ولایت ظاهری	۷
۱۲۵	ولایت ظاهری - مدیریت و پشتوانه حکومتی	۸
۱۲۶	تفقه	۹
۱۲۶	معرفت عمیق	۱۰
۱۲۶	فقیهان	۱۱
۱۲۶	امکان دسترسی	۱۲
۱۲۶	فقیه	۱۳
۱۲۷	راویان حدیث ما	۱۴
۱۲۷	فقیه	۱۵
۱۲۷	نفی حاکمان طاغوت - تشکیل حکومت اسلامی	۱۶
۱۲۷	فردی - اجتماعی	۱۷
۱۲۷	مرجعیت دینی - ولایت ظاهری	۱۸
۱۲۷	متخصص دین	۱۹
۱۲۷	مرجع تقلید	۲۰
۱۲۷	مرجعیت فقیه	۲۱
۱۲۷	ولایت فقیه	۲۲
۱۲۷	مرجعیت دینی	۲۳
۱۲۷	ولایت ظاهری	۲۴
۱۲۷	مرجیت فقیه - ولایت فقیه	۲۵
۱۲۸	مشروع	۲۶
۱۲۸	مشروعیت - مقبولیت	۲۷
۱۲۹	مجموعه قوانین	۲۸
۱۲۹	دسته جمعی	۲۹
۱۲۹	شرایط ذکر شده (مقبولیت و مشروعیت)	۳۰
۱۲۹	دستورات دین	۳۱
۱۲۹	دستورات دین - قوانین الهی	۳۲

۱۲۹	نفوذ بیگانگان	۳۳
۱۲۹	استقامت	۳۴
۱۲۹	عزت - استقلال	۳۵
۱۲۹	نخبگان	۳۶
۱۳۰	همبستگی اجتماعی	۳۷
۱۳۱	استقامت	۳۸
۱۳۱	سیاسی و اجتماعی جهان	۳۹
۱۳۱	اهداف اجتماعی	۴۰
۱۳۱	سوارشدگان در یک کشتی	۴۱
۱۳۱	فردی - اجتماعی	۴۲
۱۳۲	مدیران و مسئولان	۴۳
۱۳۲	افزایش و انباشته شدن مشکلات - ناکارآمدی حکومت	۴۴
۱۳۲	مسئولیت کارگزاران	۴۵
۱۳۲	کشورداری	۴۶
۱۳۲	عموم - خواص	۴۷
۱۳۲	طبقات محروم	۴۸
۱۳۳	عدالت	۴۹
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۲۵	صحیح	۵۰
۱۲۵	غلط	۵۱
۱۲۵	غلط	۵۲
۱۲۵	صحیح	۵۳
۱۲۵	صحیح	۵۴
۱۲۶	صحیح	۵۵
۱۲۶	غلط	۵۶
۱۲۶	غلط	۵۷
۱۲۶	صحیح	۵۸
۱۲۷	صحیح	۵۹
۱۲۷	غلط	۶۰
۱۲۷	غلط	۶۱
۱۲۷	صحیح	۶۲
۱۲۷	صحیح	۶۳
۱۲۷	صحیح	۶۴

١٢٧	غلط	٦٥
١٢٨	صحیح	٦٦
١٢٨	غلط	٦٧
١٢٨	غلط	٦٨
١٢٨	صحیح	٦٩
١٢٨	صحیح	٧٠
١٢٨	غلط	٧١
١٢٨	غلط	٧٢
١٢٨	صحیح	٧٣
١٢٨	غلط	٧٤
١٢٨	صحیح	٧٥
١٢٨	غلط	٧٦
١٢٨	صحیح	٧٧
١٢٨	غلط	٧٨
١٢٩	صحیح	٧٩
١٢٩	غلط	٨٠
١٢٩	صحیح	٨١
١٢٩	صحیح	٨٢
١٢٩	صحیح	٨٣
١٢٩	صحیح	٨٤
١٣٠	صحیح	٨٥
١٣٠	صحیح	٨٦
١٣٠	صحیح	٨٧
١٣١	غلط	٨٨
١٣١	صحیح	٨٩
١٣١	صحیح	٩٠
١٣١	صحیح	٩١
١٣١	صحیح	٩٢
١٣١	غلط	٩٣
١٣١	غلط	٩٤
١٣٢	صحیح	٩٥
١٣٢	صحیح	٩٦
١٣٢	غلط	٩٧
١٣٢	غلط	٩٨
١٣٢	غلط	٩٩

(د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۰۰	هر یک از عبارت های زیر به کدام یک از وظایف رهبر اشاره دارد؟ الف. بهره گیری از اندیشه و نظر ۳ ب. تلاش جهت مسدود کردن راه های سلطه ۲ ج. زندگی به دور از تجمل با الگوگیری از اولیای دین ۴ د. اداره جامعه براساس دستورات دین ۱ ۴- ساده زیستی	۱۳۰-۱۲۹
۱۰۱	هر یک از عبارت های زیر به کدام یک از وظایف مردم در برابر رهبر و حکومت اسلامی اشاره دارد؟ الف. فراهم نمودن فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی برای رهبر ۲ ب. پرهیز از تفرقه و پراکندگی در جامعه ۱ ج. وارد کردن بیشترین ضربه به مستکبران و نقشه های تفرقه افکنانه آنان ۳ د. عدم سکوت در برابر گناه و ظلم ۴ ه. ترجیح کالاهای ساخت داخل بر خرید کالاهای خارجی ۵ ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۴- مشارکت در نظارت همگانی ۳- افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی ۲- استقامت و پایداری در برابر مشکلات ۱- وحدت و همبستگی اجتماعی	۱۳۰-۱۳۱
۱۰۲	هر یک از عبارت های سمت راست با کدام یک از عبارت های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). الف. تشبیه مردم به سوارشدگان در یک کشتی ۵ ب. بستن راه های سلطه ۱ ج. خرید کالای ایرانی ۴ د. تصمیم گیری صحیح در برابر قدرت های ستمگر ۲ ۵- مشارکت در نظارت همگانی ۴- اولویت دادن به اهداف اجتماعی ۳- ساده زیستی ۲- افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی ۱- حفظ استقلال کشور	۱۳۱-۱۲۹
۱۰۳	کدام یک از گزینه های سمت چپ به گزینه های سمت راست مربوط است؟ (یک گزینه اضافی است) الف. گروهی از فقیهان که در احکام دین تخصص دارند و می توانند احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار دهند. مرجع تقلید ب. افرادی که به معرفت عمیق می رسند و می توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند. فقیه ج. تلاش برای کسب معرفت عمیق تفقه د. به مراجعه و پیروی از متخصصان در احکام دینی می گویند. تقلید ۵- مرجعیت دینی ۴- فقیه ۳- مرجع تقلید ۲- تقلید ۱- تفقه	۱۲۸-۱۲۶
(ه) سوالات چند گزینه ای		
۱۰۴	رجوع غیر متخصص به متخصص در مسائل شرعی و احکام را اصطلاحاً می گویند. (۱) اجتهاد (۲) تفقه (۳) تقلید (۴) فقیه	۱۲۷
۱۰۲	ولی فقیه چگونه انتخاب می شود؟ (۱) با مشروعیت (۲) با مقبولیت (۳) با انتصاب خاص از طرف امام زمان (عج) (۴) با مشروعیت و مقبولیت	۱۲۸

۱۲۸	تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر چه پایه ای استوار است؟ (۱) شجاعت و قدرت روحی (۲) مشروعیت و مقبولیت (۳) ایمان به خدا و اعتماد به مردم (۴) تقوا و عدالت	۱۰۳
۱۲۹ - ۱۳۱	کدام یک از موارد زیر جزء وظایف رهبر است؟ (۱) ساده زیستی (۲) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی (۳) اولویت دادن به اهداف اجتماعی (۴) مشارکت در نظارت همگانی	۱۰۴
۱۳۰ - ۱۳۱	«خرید کالای ایرانی» از مصادیق کدام یک از وظایف مردم در مقابل رهبر جامعه‌ی اسلامی می‌باشد؟ (۱) اولویت دادن به اهداف اجتماعی (۲) مشارکت در نظارت همگانی (۳) وحدت و همبستگی اجتماعی (۴) افزایش آگاهی‌های سیاسی و اجتماعی	۱۰۵
(و) سوالات کامل کردنی		
۱۲۷ - ۱۲۸ - ۱۳۲	تشخیص دهید هر کدام از جملات زیر با کدام یک از کلمات موجود در پرانتز زیر کامل می‌شود (یک کلمه اضافی است). (دینی_ مشروعیت_ آفرینش_ عادل_ مقبولیت_ مورد اعتماد_ اجتماعی_ فردی_ متخصص_ با تقوا) ۱- مسلمانان باید در عصر غیبت در احکام و مسائل فردی و اجتماعی به فقیه مراجعه کنند. ۲- تقلید در احکام به معنای رجوع به متخصص است. ۳- تشکیل نظام و حکومت اسلامی بر دو پایه مشروعیت و مقبولیت استوار است. ۴- یکی از راه‌های شناخت مرجع تقلید پرسش و تحقیق از دو نفر عادل و مورد اعتماد است. ۵- بر اساس عهدنامه مالک اشتر مردم دو دسته‌اند دسته‌ای برادر دینی تو و دسته دیگر در آفرینش همانند تو هستند.	۱۰۶
(ز) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۲۵	زیرا دین اسلام همیشگی و برای همه‌ی دوران‌ها است.	۱۰۷
۱۲۵	مردم با وظایف خود آشنا نمی‌شوند و نمی‌توانند به آن وظایف عمل کنند.	۱۰۸
۱۲۵	نمی‌توان احکام اجتماعی اسلام را که نیازمند مدیریت و پشتوانه حکومتی است، در جامعه به اجرا درآورد.	۱۰۹
۱۲۶	تربیت دانشمندان و فرستادن آنان به شهرهای خود و دیگر شهرها	۱۱۰
۱۲۶	تا پس از کسب علم به شهرهای خود بروند و قوانین اسلام را به مردم بیاموزند.	۱۱۱
۱۲۶	تلاش برای کسب معرفت عمیق	۱۱۲
۱۲۶	فقیهان	۱۱۳
۱۲۶	سخت تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است.	۱۱۴
۱۲۶	زیرا چنین شخصی، در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند.	۱۱۵
۱۲۷	فقیهان واجد شرایط	۱۱۶
۱۲۷	یعنی انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد، به متخصص آن مراجعه می‌کند.	۱۱۷
۱۲۷	رجوع به متخصص دین	۱۱۸
۱۲۷	«مرجعیت دینی» در شکل «مرجعیت فقیه» و «ولایت ظاهری» به صورت «ولایت فقیه» ادامه می‌یابد.	۱۱۹
۱۲۸	۱- با تقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد. ۴- اعلم باشد.	۱۲۰
۱۲۸	بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز، به دست آورد.	۱۲۱
۱۲۸	یعنی از میان فقها از همه عالم تر باشد.	۱۲۳

۱۲۴	بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.	۱۲۸
۱۲۵	تا بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند.	۱۲۸
۱۲۶	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد.	۱۲۸
۱۲۷	مشروعیت و مقبولیت	۱۲۸
۱۲۸	زیرا ولی فقیه، بیان کننده‌ی قوانین و مقررات اجتماعی اسلام است.	۱۲۹
۱۲۹	تا زمانی که شرایط رهبری را داشته باشد- مجلس خبرگان	۱۲۹
۱۳۰	تا وقتی رهبر جامعه است که شرایط ذکر شده (مقبولیت و مشروعیت) را داشته باشد.	۱۲۹
۱۳۱	فشار اقتصادی و روانی	۱۲۹
۱۳۲	رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه های سلطه، تلاش می کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.	۱۲۹
۱۳۳	با بهره گرفتن از اندیشه های اندیشمندان و متخصصان میسر است.	۱۲۹
۱۳۴	۱- تلاش برای اجرای احکام و دستورات الهی در جامعه ۲- حفظ استقلال کشور و جلوگیری از نفوذ بیگانگان ۳- تصمیم گیری براساس مشورت ۴- ساده زیستی	۱۲۹ - ۱۳۰
۱۳۵	مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و شورای عالی حوزه های علمیه.	۱۲۹ - ۱۳۰
۱۳۶	کسانی که می خواهند در سایه ی قوانین اسلام به رستگاری برسند.	۱۳۰
۱۳۷	مشارکت و همراهی مردم	۱۳۰
۱۳۸	تفرقه و پراکندگی	۱۳۰
۱۳۹	مردم	۱۳۰
۱۴۰	همبستگی اجتماعی	۱۳۰
۱۴۱	۱- وحدت و همبستگی اجتماعی ۲- استقامت و پایداری در برابر مشکلات ۳- افزایش آگاهی های سیاسی و اجتماعی ۴- مشارکت در نظارت همگانی ۵- اولویت دادن به اهداف اجتماعی	۱۳۰ - ۱۳۱
۱۴۲	با استقامت خود	۱۳۱
۱۴۳	اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان، ضروری است.	۱۳۱
۱۴۴	ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می تواند یکی از معیارهای درستی و نادرستی عملکرد ما باشد.	۱۳۱
۱۴۵	مشارکت در نظارت همگانی	۱۳۱
۱۴۶	مشارکت در نظارت همگانی	۱۳۱
۱۴۷	همه کسانی که در برابر انجام گناه در جامعه سکوت کرده اند نیز باید پاسخگو باشند.	۱۳۱
۱۴۸	وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را با روش درست انجام دهیم.	۱۳۱
۱۴۹	هدایت جامعه به سمت وظایف اسلامی	۱۳۱
۱۵۰	عهدنامه مالک اشتر- مسئولیت کارگزاران	۱۳۲
۱۵۱	اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می یابد.	۱۳۲

۱۵۲	سبب افزایش و انباشته شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت	۱۳۲
۱۵۳	اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می‌یابد.	۱۳۲
۱۵۴	حضرت علی علیه السلام	۱۳۲
۱۵۵	به عظمت فکر و درایت حضرت علی علیه السلام در کشورداری پی می‌برد.	۱۳۲
۱۵۶	چرا که مردم دو دسته‌اند: دسته‌ای برادر دینی تو و دسته‌ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند.	۱۳۲
۱۵۷	زیرا این گروه (ص) افراد محروم [بیش از دیگران به عدالت نیازمندند].	۱۳۲
(ح) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
	تفقه: تلاش برای کسب معرفت عمیق	۱۲۶
۱۵۸	فقیه: افرادی که به معرفت عمیق در دین می‌رسند و می‌توانند قوانین و احکام اسلام را از قرآن و روایات به دست آورند، فقیه نامیده می‌شوند.	۱۲۶
۱۵۹	تقلید: گروهی از فقیهان، احکام و قوانین دین را در اختیار مردم قرار می‌دهند. کسانی که در احکام دین متخصص دین نیستند، به این متخصصان مراجعه می‌کنند و احکام دین را از آنان می‌آموزند. این مراجعه را پیروی یا تقلید می‌گویند. یا به عبارت دیگر: تقلید در احکام، به معنای رجوع به متخصص دین است.	۱۲۷
۱۶۰	مرجع تقلید: انسان در امری که تخصص و مهارت ندارد، به متخصص آن مراجعه می‌کند. پس، تقلید در احکام، به معنای رجوع به متخصص دین است. چنین فقیهی را نیز مرجع تقلید می‌نامند.	۱۲۷
۱۶۱	ولی فقیه: از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، عهده دار حکومت می‌شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا درمی‌آورد. فقیهی که این مسئولیت را برعهده می‌گیرد، ولی فقیه می‌گویند.	۱۲۷
۱۶۲	مقبولیت ولی فقیه: ولی فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد. یعنی، فقیه باید نزد مردم جامعه خود، «مقبولیت» داشته باشد.	۱۲۸
۱۶۳	مشروعیت ولی فقیه: حکومت و رهبری فقیهی که شرایط پنج گانه ولی فقیه را داشته باشد، مشروع است؛ یعنی دین به او اجازه رهبری مردم را داده است.	۱۲۸
۱۶۴	کارگزاران: کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه‌اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند.	۱۲۸
(ط) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۱۶۵	آن بزرگواران دانشمندانی را تربیت می‌کردند که در حدّ توان به معارف و احکام دین دست یابند. این دانشمندان به نقاط مختلف شهر خود و یا شهرهای دیگر می‌رفتند و احکام اسلام را به مردم می‌آموختند. اگر مردم نیز پرسشی داشتند، آنان براساس دانشی که از قرآن کریم و روایات داشتند، به آن پرسش پاسخ می‌دادند.	۱۲۶
۱۶۶	در زمان ائمه علیهم السلام، مردمانی در شهرهای دوردست بودند که به امامان دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از ایشان بشنوند و از فرمان های آنان مطلع شوند. از این رو، آن بزرگواران دانشمندانی را تربیت می‌کردند که در حدّ توان به معارف و احکام دین دست یابند. این دانشمندان به نقاط مختلف شهر خود و یا شهرهای دیگر می‌رفتند و احکام اسلام را به مردم می‌آموختند. اگر مردم نیز پرسشی داشتند، آنان براساس دانشی که از قرآن کریم و روایات داشتند، به آن پرسش پاسخ می‌دادند.	۱۲۶
۱۶۷	فقیهی که در مسائل و احکام دین، تخصص دارد و افراد غیر متخصص در این زمینه، به وی مراجعه می‌کنند و از وی تقلید می‌کنند.	۱۲۷
۱۶۸	از میان فقیهان کسی که توانایی سرپرستی و ولایت جامعه را دارد، عهده‌دار حکومت می‌شود و قوانین الهی را در جامعه به اجرا درمی‌آورد.	۱۲۷

۱۶۹	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل روز، به دست آورد. ۳- زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز، به دست آورد. ۴- اعلم باشد؛ یعنی از میان فقها از همه عالم تر باشد.	۱۲۸
۱۷۰	۱- از دو نفر عادل و مورد اعتماد که بتواند فقیه واجد شرایط را تشخیص دهد، بپرسیم. ۲- یکی از فقیهان، در میان اهل علم آن چنان مشهور باشد که انسان مطمئن شود و بداند که این فقیه، واجد شرایط است.	۱۲۸
۱۷۱	۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد و بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد. ۴- مدیر و مدبر باشد و بتواند جامعه را در شرایط پیچیده جهانی رهبری کند. ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد و بدون ترس و واهمه، در برابر زیاده خواهی دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت، در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.	۱۲۸
۱۷۲	بدون ترس و واهمه، در برابر زیاده خواهی دشمنان بایستد. در اجرای احکام دین از کسی نترسد و با قدرت، در مقابل تهدیدها بایستد و پایداری کند.	۱۲۸
۱۷۳	فقیه‌ی که ۱- باتقوا باشد. ۲- عادل باشد. ۳- زمان شناس باشد. ۴- مدیر و مدبر باشد ۵- شجاعت و قدرت روحی داشته باشد. یعنی دین به او اجازه رهبری مردم را داده است. در غیر این صورت، پیروی از دستورات وی حرام است.	۱۲۸
۱۷۵	ولی فقیه باید از جانب مردم پذیرفته شده باشد تا بتواند کشور را اداره کند و به پیش ببرد. یعنی، فقیه باید نزد مردم جامعه‌ی خود، «مقبولیت» داشته باشد.	۱۲۸
۱۷۶	زیرا اداره جامعه تنها با یک مجموعه قوانین و یک رهبری امکان پذیر است؛ در غیر این صورت، هرج و مرج و تفرقه و پراکندگی پیش می آید و این، یک امر روشن و بدیهی در تمام نظام‌های سیاسی دنیاست.	۱۲۹
۱۷۷	مردم در انتخاب ولی فقیه باید به صورت دسته جمعی اقدام کنند و فقیه‌ی را که شرایط رهبری دارد، با آگاهی و شناخت بپذیرند، به وی اعتماد و اطمینان کنند و رهبری جامعه را به وی بسپارند.	۱۲۹
۱۷۸	مردم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، ولایت امام خمینی (ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند. اکنون نیز بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می کنند. بر این مبنا بود که پس از رحلت امام خمینی حضرت آیت الله خامنه‌ای مسئولیت رهبری جامعه را برعهده گرفتند.	۱۲۹
۱۷۹	مردم کشور ما در زمان انقلاب اسلامی به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری، ولایت امام خمینی (ره) را پذیرفتند و با ایشان پیمان یاری بستند.	۱۲۹
۱۸۰	به شیوه‌ای مستقیم و با حضور در اجتماعات و راهپیمایی‌های سراسری	۱۲۹
۱۸۱	بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می کنند.	۱۲۹
۱۸۲	بنابر قانون اساسی، مردم ابتدا نمایندگان خبره خود را انتخاب می کنند و آن خبرگان نیز از میان فقها آن کسی را که برای رهبری شایسته تر تشخیص دهند، به جامعه اعلام می کنند. بر این مبنا بود که پس از رحلت امام خمینی حضرت آیت الله خامنه‌ای مسئولیت رهبری جامعه را برعهده گرفتند.	۱۲۹
۱۸۳	رهبر جامعه اسلامی می کوشد جامعه مطابق با دستورات دین اداره شود و مردم از مسیر قوانین الهی خارج نشوند.	۱۲۹
۱۸۴	کشورهای بیگانه، به خصوص قدرت های بزرگ، همواره درصدد سلطه بر کشورهای دیگرند و از روش‌های مختلف برای رسیدن به این هدف استفاده می کنند. یکی از روش‌های آنان فشار اقتصادی و روانی است. رهبر با دعوت مردم به استقامت و پایداری و بستن راه‌های سلطه، تلاش می کند عزت و استقلال کشور از دست نرود.	۱۲۹

۱۲۹	از آنجا که اداره یک جامعه و رهبری آن به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی، با بهره گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان و متخصصان میسر است، رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد.	۱۸۵
۱۲۹	از آنجا که اداره یک جامعه و رهبری آن به سوی پیشرفت و عدالت و تعالی، با بهره گرفتن از اندیشه‌های اندیشمندان و متخصصان میسر است، رهبر باید با مشورت با نخبگان تصمیم‌های لازم را بگیرد. امروزه در جامعه ما، علاوه بر اشخاص، نهادهای مختلفی نیز هستند که به صورت پیوسته به رهبری مشورت می‌دهند، مانند: مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجلس شورای اسلامی، شورای عالی امنیت ملی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم و شورای عالی حوزه‌های علمیه.	۱۸۶
۱۳۰	رهبر به دنبال توسعه مال و ثروت و تشکیل یک زندگی اشرافی و تجملاتی حتی از طریق مشروع نیست. اگرچه امروزه زندگی اشرافی رؤسای جمهور و پادشاهان، از قبیل داشتن خانه‌های گران قیمت، استفاده از بهترین سرویس‌ها و مبلمان در خانه، استراحت و تفریح در زیباترین سواحل و جزایر دنیا، داشتن ده‌ها اتومبیل شیک، برگزاری مهمانی‌های پرهزینه و شرکت در مجالس لهو، با هزینه شخصی یا با استفاده از اموال عمومی، یک امر عادی است، اما رهبر با الگو قرار دادن اولیای دین، همواره یک زندگی ساده را دنبال می‌کند.	۱۸۷
۱۳۰	رهبر برای آنان پیشوایی است که با قدم گذاشتن در مسیر کمال و عدالت، سایر مردم را به پیمودن راه فرا می‌خواند. مردم نیز تلاش می‌کنند با همت و پشتکار خود وی را همراهی کنند و قافله سالار را در همه عرصه‌ها و به‌خصوص در آنجا که سختی‌ها بروز می‌کنند، تنها نگذارند.	۱۸۸
۱۳۰	خیر بلکه متفاوت است؛ مردم نیز نگاهی متفاوت به رهبری دارند؛ رهبر برای آنان پیشوایی است که با قدم گذاشتن در مسیر کمال و عدالت، سایر مردم را به پیمودن راه فرا می‌خواند. مردم نیز تلاش می‌کنند با همت و پشتکار خود وی را همراهی کنند و قافله سالار را در همه عرصه‌ها و به‌خصوص در آنجا که سختی‌ها بروز می‌کنند، تنها نگذارند.	۱۸۹
۱۳۰	همانطور که تفرقه و پراکندگی، به‌سرعت یک حکومت را از پای درمی‌آورد و سلطه‌گران را بر کشور مسلط می‌کند، همبستگی اجتماعی، کشور را قوی می‌کند و به رهبری امکان می‌دهد که برنامه‌های اسلامی را به اجرا درآورد.	۱۹۰
۱۳۱	هر کشوری در مسیر رسیدن به استقلال و کمال با مشکلات بزرگ و کوچکی روبه‌رو می‌شود؛ همان‌گونه که کشور ما از ابتدای انقلاب اسلامی مورد تهاجم دشمنان قرار گرفت. پس مردم باید با استقامت خود، فرصت و توان مقابله با مشکلات داخلی و خارجی را برای رهبر فراهم کنند.	۱۹۱
۱۳۱	برای تصمیم‌گیری صحیح در برابر قدرت‌های ستمگر دنیا، اطلاع از شرایط سیاسی و اجتماعی جهان، ضروری است. ما باید بتوانیم به گونه‌ای عمل کنیم که بیشترین ضربه را به مستکبران و نقشه‌های تفرقه‌افکنانه آنان بزنیم و خود کمترین آسیب را ببینیم. ناراحتی دشمنان از عمل ما یا خوشحالی و شادی آنان از رفتار ما، می‌تواند یکی از معیارهای درستی و نادرستی عملکرد ما باشد.	۱۹۲

۱۳۱	براساس فرمان خداوند، همه افراد جامعه اسلامی نسبت به یکدیگر مسئول اند و مانند سوارشدگان در یک کشتی اند. اگر گناہانی در جامعه رواج پیدا کند، فقط گناہکاران عذاب نمی شوند، بلکه همه ی کسانی که در برابر انجام گناہ در جامعه سکوت کرده اند نیز باید پاسخگو باشند. بنابراین، همه ما باید ناظر بر فعالیت های اجتماعی باشیم و در صورت مشاهده گناہ توسط هرکس، وظیفه امر به معروف و نهی از منکر را با روش درست انجام دهیم. این مشارکت سبب می شود که رهبر، همه افراد جامعه را پشتیبان خود بداند و هدایت جامعه به سمت وظایف اسلامی برای رهبر جامعه آسان تر شود.	۱۹۳
۱۳۱	در برخی موارد که اهداف و آرمان های اجتماعی در برابر منافع فردی قرار می گیرند، باید بتوانیم از منافع فردی خود بگذریم و برای اهداف اجتماعی تلاش کنیم؛ مثلاً خرید کالای ایرانی سبب می شود که کارخانه های داخلی به تولید خود ادامه دهند و مانع بیکاری صدها هزار کارگر شوند. این عمل، به طور غیرمستقیم سبب کاهش بیکاری شده و کمک خوبی به حکومت و رهبری است که بتوانند در اداره جامعه موفق تر باشند.	۱۹۴
۱۳۲	کارگزاران، همان مدیران و مسئولان جامعه اند که امروزه امور سه قوه مقننه، مجریه و قضائیه را برعهده دارند. در واقع، کارگزاران یاران و کمک کنندگان به رهبرند.	۱۹۵
۱۳۲	اگر کارگزاران جامعه، وظیفه خود را به درستی بشناسند و هم به درستی اجرا کنند، اعتماد مردم به حکومت، روز به روز افزایش می یابد. همچنین عملکرد غلط کارگزاران، سبب افزایش و انباشته شدن مشکلات و ناکارآمدی حکومت خواهد شد.	۱۹۶
۱۳۲	در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص که با وجود رضایت عمومی، خشم خواص به تو آسیبی نمی رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی بخشد.	۱۹۷
۱۳۲	چرا که مردم دو دسته اند: دسته ای برادر دینی تو و دسته ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند.	۱۹۸
۱۳۲	با وجود رضایت عمومی، خشم خواص به تو آسیبی نمی رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نمی بخشد.	۱۹۹
۱۳۲	زیرا در نهایت مردم عیب هایی دارند و مدیر جامعه باید بیش از همه در پنهان کردن آن ها بکوشد.	۲۰۰
۱۳۲- ۱۳۳	عده ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند و به تو گزارش دهند. سپس برای رفع مشکلات آنها عمل کن ...، زیرا این گروه (ص) افراد محروم] بیش از دیگران به عدالت نیازمندند.	۲۰۱
۱۳۳	اگر با دشمن پیمان بستی از پیمان شکنی دشمن غافل نباش، که دشمن گاهی از این راه تو را غافل گیر می کند.	۲۰۲

درس یازدهم

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
کتاب: دین و زندگی ۲	طراحی توسط استان: قم	سوالات درس ۱۱: عزت نفس
رشته: علوم تجربی - ریاضی و فیزیک - فنی حرفه‌ای - کاردانش	سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲	پایه: یازدهم

ردیف	سوال	صفحه
	الف (آیات / احادیث / اشعار	
۱.	باتوجه به آیات زیر راههای دستیابی به عزت و ذلت را بنویسید. الف) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» ب) «لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ» ج) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ»	۱۳۹
۲.	پیام حدیث امام علی(ع) «بنده کسی مثل خودت نباش، خدا تو را آزاد آفریده است»	۱۳۹
۳.	«لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ.» راه به دست آمدن عزت چیست و نتیجه آن چیست؟	۱۳۹
۴.	حدیث «أَنَّهُ لَيْسَ لِنَفْسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَاتَبِيعُوهَا إِلَّا بِهِ» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
۵.	آیه «ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
۶.	«خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است.» اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟	۱۴۰
۷.	پیام حدیث امام علی(ع) « بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده» چیست؟	۱۳۹
	ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.	
۸.	تمایلات دانی مربوط به بعد انسان است.	۱۴۲
۹.	ذلت به معنای است.	۱۳۹
۱۰.	دعوت نفس اماره همان دعوت است.	۱۴۳
۱۱.	عزت به معنای است.	۱۳۹
۱۲.	انسان عزیز در برابر است	۱۴۳
۱۳.	شکست ناپذیری و مغلوب و تسلیم نشدن است	۱۳۹
۱۴.	تمایلات عالی مربوط به بعد انسان است.	۱۴۲

۱۳۹	۱۵. واژه ذلت درمقابل قرار دارد.
۱۴۲	۱۶. بارسیدن به تمایلات عالی و برتر احساس می بریم.
۱۴۱	۱۷. تمایلات بعد در ذات خود بد نیستند، اما نسبت به ناچیز و پایین ترند.
۱۴۲	۱۸. حد و مرز توجه به تمایلات را می داند.
۱۴۰	۱۹. می گویند خداوند «عزیز» است، معنایش این است که
۱۳۸	۲۰. یکی از مهم ترین قدم ها در مسیر کمال، است.
۱۳۸	۲۱. عزت از صفاتی است که قرآن کریم بیش را به آن توصیف کرده است.
۱۳۸	۲۲. از صفاتی است که قرآن کریم بیش از ۹۵ بار خداوند را بدان توصیف کرده است.
۱۴۰	۲۳. ای فرزند آدم، این را برای تو آفریدم و تو را برای خودم.
۱۴۰	۲۴. خدایی که خالق است، سرچشمه و منبع همه ها و هاست.
۱۴۲	۲۵. نوجوانی و جوانی برای پاسخ منفی دادن به این تمایلات گاه و بی گاه است.
۱۳۸	۲۶. معصومین بزرگوار این را از ارکان دانسته اند که اگر در وجود ما شکل بگیرد، مانع بسیاری از زشتی ها خواهد شد.
۱۳۹	۲۷. عزت: به معنای است.
۱۳۹	۲۸. ذلت: ذلت به معنای است.
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.	
۱۴۲	۲۹. تمایلات دانی در ذات خود بد نیستند، اما نسبت به بعد معنوی والهی خیلی ناچیز و پایین تر هستند..
۱۳۹	۳۰. کسی که درمقابل دیگران تن به ذلت می دهد، ابتدا در مقابل تمایلات پست خود می شکند .
۱۴۴	۳۱. پاسخ مثبت دادن به تمایلات همیشه عزت نفس را ضعیف می کند.
۱۳۹	۳۲. خداوند عزیز است یعنی کسی نمی تواند درازاده او نفوذ نماید و او را تسلیم خود کند.
۱۴۴	۳۳. براساس تحقیقات انجام شده ،اکثر مجرمان و گناهکاران دارای عزت نفس هستند و یا عزت نفس بالایی دارند.
۱۴۴	۳۴. اکثر انسان های مفید و نیکوکار جامعه دارای عزت نفس پایینی می باشند و بیشتر مرتکب گناه می شوند..
د) کشف ارتباط (وصل کنید).	
۱۳۹	۳۵. (۱) خداوند آن را برای خودش آفریده است. (۲) سرچشمه و منبع همه قدرت ها و عزّت هاست . (۳) به معنای نفوذ نا پذیری (۴) همان نفس لواحه است (۵) از ما می خواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم (۶) تمایلاتی که مربوط به روح الهی و معنوی انسان هستند.
تا	(الف) عزت (ب) وجدان (ج) انسان (د) تمایلات عالی و برتر (و) خداوند (ی) نفس اماره
۱۴۲	
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.	
۱۴۲	۳۶. به چه دلیل پرسش از ریشه تمایلات در انسان، سوال مناسب و بجایی است؟
۱۴۲	۳۷. تمایلات انسان را نام ببرید.
۱۴۱	۳۸. دو نمونه اسوه های عزت در برابر ستمگران را نام ببرید؟
۱۴۳	۳۹. نام دیگر نفس اماره چیست؟
۱۴۲	۴۰. بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات گاه و بیگاه انسان چه دوره ای است؟

۱۴۳	۴۱. نام دیگر نفس لوامه چیست؟
۱۴۳	۴۲. نام دیگر دعوت هوی و هوس چیست؟ از ما چه می خواهد؟
۱۴۳	۴۳. نام دیگر دعوت عقل و وجدان چیست؟ و از ما چه می خواهد؟
۱۴۲	۴۴. تمایلات بعد حیوانی چه موقع بدمی شوند؟
۱۴۱	۴۵. چرا انسان ها به طور طبیعی به تمایلات دانی میل و علاقه دارند؟
۱۴۱	۴۶. اگر پاسخگویی به تمایلات پست ادامه یابد چه پیش می آید؟
۱۴۲	۴۷. چرا خداوند حد و مرز و چگونگی بهره مندی از تمایلات دانی را مشخص کرده است؟
۱۳۹	۴۸. به معنای تسلیم نشدن و نفوذ ناپذیری است؟
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۱۴۳	۴۹. نفس اماره:
۱۴۳	۵۰. نفس لوامه:
۱۴۲	۵۱. تمایلات عالی:
۱۴۲	۵۲. تمایلات دانی:
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۱۳۹	۵۳. انسان عزیز چه ویژگی هایی دارد؟
۱۴۲	۵۴. چرا در دوره جوانی و نوجوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به تمایلات بد است؟
۱۴۲	۵۵. تمایلات بُعد حیوانی در مقایسه با معنوی و الهی چگونه است؟
۱۴۰	۵۶. دو راه تقویت عزت نفس را بنویسید.
۱۴۰	۵۷. کسانی را که تسلیم هوی و هوس می شوند چه عواقبی را برایشان به دنبال دارد؟
۱۴۰	۵۸. از راه های تقویت عزت نفس "شناخت ارزش خود و فروختن خویش به بهای اندک" را توضیح دهید؟
۱۴۰	۵۹. سرچشمه عزت چیست و راه دستیابی به عزت چیست؟ توضیح دهید.
۱۴۱	۶۰. جملات عزت مندان و مقتدرانه پیامبر اسلام، امام حسین علیه السلام و حضرت زینب را بنویسید.
۱۴۱	۶۱. نمونه ای از زندگی عزتمند حضرت زینب را شرح دهید:
۱۴۲	۶۲. تعبیر پیامبر از جوان و نوجوان در برخورد با تمایلات چیست؟ مفهوم آن چه می باشد؟
۱۳۹	۶۳. انسان عزیز در برابر چه چیزهایی مقاومت می کند و تسلیم نمی شود؟
۱۴۱	۶۴. سخن امام حسین علیه السلام در مورد زندگی با عزت را بنویسید
۱۴۱	۶۵. چرا امام حسین از اسوه های عزت محسوب می شوند؟
۱۴۱	۶۶. چه موقع خواری و ذلت انسان را احاطه می کند؟ نتیجه آن چیست؟
۱۴۰	۶۷. بزرگان مکه برای دست برداشتن پیامبر اسلام از دعوت خود، چه وعده هایی به ایشان دادند؟ پاسخ پیامبر اسلام چه بود؟
۱۴۳	۶۸. هر انسانی در درون خود با دو دعوت روبه روست آن را توضیح دهید. نفس اماره: نفس لوامه:
۱۴۰	۶۹. نمونه هایی از زندگی عزتمندان رسول خدا را بیان کنید.
۱۳۹	۷۰. انسان باید در برابر چه چیزهایی عزت داشته باشد؟
۱۳۹	۷۱. انسان ذلیل به چه کسی گفته می شود؟
۱۴۰	۷۲. راه های تقویت عزت نفس طبق آیات قران و سیره معصومین چیست؟ نام ببرید

۱۳۹	۷۳. انسان عزیز و انسان ذلیل را باهم مقایسه کنید
۱۴۰	۷۴. از راه های تقویت عزت نفس "توجه به عظمت خداوندوتلاش برای بندگی او را توضیح دهید.
۱۴۰	۷۵. چرا خداوند جایگاه انسان در خلقت را ویژه بیان کرده است؟
۱۴۰	۷۶. خداوند به انسان به عنوان یکی از برترین مخلوقات، چه وعده هایی داده است؟
۱۴۰	۷۷. بهشتی که خداوند به انسان وعده داده است ، چه خصوصیتی دارد؟
۱۴۰	۷۸. از نظر امیرمؤمنان علی علیه السلام، بهای وجود انسان چیست؟
۱۴۰	۷۹. سرچشمه عزت چیست و راه دستیابی به عزت چیست؟
۱۴۰	۸۰. امیرمؤمنان علی علیه السلام در وصف انسان های عزیز، چه فرمودند؟

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ۱۱	صفحه
	الف (آیات / احادیث / اشعار	
۱	الف) نزدیکی و قرب به خدا و اطاعت کامل از او ب) انجام کار های نیک و عمل صالح ج) دوری از بدی و انجام گناه	۱۳۹
۲	اشاره به کدام راه تقویت عزت نفس دارد؟ شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۳۹
۳	انجام کار های نیک و عمل صالح	۱۳۹
۴	شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۴۰
۵	شناخت ارزش خود و نفروختن خود به بهای اندک	۱۴۰
۶	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او	۱۴۰
۷	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او	۱۳۹
	ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.	
۸	حيوانی و دنيایی	۱۴۲
۹	شکست پذیری و مغلوب و تسلیم بودن	۱۳۹
۱۰	هوی و هوس	۱۴۳
۱۱	شکست ناپذیری و تسلیم نبودن	۱۳۹
۱۲	مستکبران و ظالمان شکست ناپذیر	۱۴۳
۱۳	عزت	۱۳۹
۱۴	الهی و معنوی	۱۴۲
۱۵	عزت	۱۳۹
۱۶	موفقیت و کمال می کنیم و از آنها لذت	۱۴۲
۱۷	حيوانی - بعدمعنوی والهی	۱۴۱
۱۸	دانی - خدا	۱۴۲
۱۹	کسی نمی تواند او را مغلوب کند و در اراده ی او نفوذ نماید.	۱۴۰
۲۰	تقویت عزت نفس	۱۳۸

۱۳۸	از ۹۵ بار خداوند	۲۱
۱۳۸	عزت	۲۲
۱۴۰	مخلوقات	۲۳
۱۴۰	تمام هستی - قدرت ها و عزت	۲۴
۱۴۲	بهترین زمان	۲۵
۱۳۸	صفت - فضایل اخلاقی	۲۶
۱۳۹	شکست ناپذیری و تسلیم نبودن	۲۷
۱۳۹	شکست پذیری و مغلوب و تسلیم بودن	۲۸
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۴۲	ص	۲۹
۱۳۹	ص	۳۰
۱۴۴	غ	۳۱
۱۳۹	ص	۳۲
۱۴۴	غ	۳۳
۱۴۴	غ	۳۴
د) کشف ارتباط (وصل کنید).		
۱۳۹ تا ۱۴۲	(۱) ج (۲) و (۳) الف (۴) ب. (۵) ی (۶) د	۳۵
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۴۲	زیرا پاسخ آن میتواند راهگشای ما برای رسیدن به عزت و دوری از ذلت باشد.	۳۶
۱۴۲	تمایلات دانی و تمایلات عالی	۳۷
۱۴۱	حضرت زینب (س) و امام حسین (ع)	۳۸
۱۴۳	دعوت هوی و هوس	۳۹
۱۴۲	نوجوانی و جوانی	۴۰
۱۴۳	دعوت عقل و وجدان	۴۱
۱۴۳	نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات ععالی و برتر غافل بمانیم	۴۲
۱۴۳	نفس لواحه از ما می خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۴۳

۴۴	آنگاه که انسان این تمایلات را اصل و اساس زندگی قرار دهد و فقط در فکر رسیدن به آنها باشد	۱۴۲
۴۵	زیرا اینها لازمه زندگی دنیایی هستند و بدون آنها زندگی سخت و دشوار خواهد شد.	۱۴۱
۴۶	خواری و ذلت انسان را احاطه میکند، به طوری که در برابر هر خواست نامشروع درونی و بیرونی مقاومت نمیکند و تسلیم میشوند	۱۴۱
۴۷	تا انسان بتواند در عین بهره مندی از آنها به رشد و کمال واقعی برسد.	۱۴۲
۴۸	عزت	۱۳۹
(و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۴۹	دعوت هوی و هوس یا نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم	۱۴۳
۵۰	دعوت عقل و وجدان از مامی خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۱۴۳
۵۱	مانند تمایل به دانایی، عدالت، شجاعت، حیا و ایثار و ... که مربوط به بعد روحی و الهی انسان هستند.	۱۴۲
۵۲	تمایل به ثروت، شهرت، غذا، زیورآلات و... مربوط به بعد حیوانی و دنیایی انسان است.	۱۴۲
(ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۵۳	کسی است که در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می ایستد، مقاومت می کند و تسلیم نمی شود. او زیر بار عملی که روحش را آزرده کند و او را حقیر و کوچک سازد، نمی رود	۱۳۹
۵۴	وجوانی و جوانی بهترین زمان برای پاسخ منفی دادن به این تمایلات گاه و بی گاه است. انسانی که در این دوره سنی به سر می برد، هنوز به گناه عادت نکرده و خواسته های نامشروع در وجود او ریشه دار نشده است و به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به آسمان نزدیک تر است. یعنی گرایش به خوبی ها در او قوی تر است	۱۴۲
۵۵	تمایلات بُعد حیوانی در ذات خود بد نیستند، اما نسبت به بُعد معنوی و الهی، بسیار ناچیز و پایین ترند و قابل مقایسه با آن تمایلات نیستند. پس چه موقع این تمایلات بد می شوند؟ آنگاه که انسان، این تمایلات را اصل و اساس زندگی قرار دهد و فقط در فکر رسیدن به آنها باشد و از تمایلات الهی خود غافل بماند.	۱۴۲
۵۶	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای خدمت به او؛ خداوند، خالق کل هستی است منشأ و سرچشمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شکست ناپذیر است که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسی که به دنبال عزت است باید به این منبع متصل شود.. شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشتم این است که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشته باشیم، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰
۵۷	انسانی که به هوی و هوس پاسخ مثبت می دهد و تسلیم می شود، قدم در وادی ذلت گذاشته و از راه رشد باز می ماند. پس از این مرحله است که وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، زیر بار ذلت می رود و تسلیم خواسته های آنها هم می شود.	۱۴۰
۵۸	یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشتم این است که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشته باشیم، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰

۵۹	خداوند ، خالق کل هستی است منشأ و سرچشمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شکست ناپذیر است که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسی که به دنبال عزت است باید به این منبع متصل شود.	۱۴۰
۶۰	پیشوایان ما با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او توانستند در سخت ترین شرایط، عزت مندانۀ زندگی کنند و هیچ گاه تن به ذلت و خواری ندهند : برای مثال، پیامبر اکرم (ص) هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و یارانی اندک و فقیر، پشتوانه ای نداشت، به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر را می دادند، فرمود : « اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمی دارم و تسلیم نمی شوم . نوه گرامی و عزیز آن حضرت، امام حسین آنگاه که یزیدیان با بیش از سی هزار جنگجو، ایشان را محاصره کردند و از او خواستند که زیر بار بیعت با یزید برود فرمود: (مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است) حضرت زینب ، خواهر شجاع امام نیز پس از تحمل انبوه مصائب و سختی، که یکی از آنها می تواند انسان را درهم شکنند، در پاسخ به جمله تحقیرآمیز عبید الله بن زیاد، حاکم کوفه که گفت: دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟ با قدرت فرمود: (ص) در این واقعه[جز زیبایی ندیدم.	۱۴۱
۶۱	حضرت زینب ، خواهر شجاع امام نیز پس از تحمل انبوه مصائب و سختی، که یکی از آنها می تواند انسان را درهم شکنند، در پاسخ به جمله تحقیرآمیز عبید الله بن زیاد، حاکم کوفه که گفت: دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟ با قدرت فرمود: (ص) در این واقعه[جز زیبایی ندیدم.	۱۴۱
۶۲	به تعبیر پیامبر اکرم (ص)، چنین کسی به آسمان نزدیک تر است. یعنی گرایش به خوبی ها در او قوی تر است	۱۴۲
۶۳	در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می ایستد، مقاومت می کند و تسلیم نمی شود	۱۳۹
۶۴	مرگ با عزت از زندگی با ذلت برتر است.»	۱۴۱
۶۵	پیشوایان ما با تکیه بر بندگی خداوند و پیوند با او توانستند در سخت ترین شرایط، عزت مندانۀ زندگی کنند و هیچ گاه تن به ذلت و خواری ندهند	۱۴۱
۶۶	اگر پاسخگویی به تمایلات پست ادامه یابد خواری و ذلت انسان را احاطه میکند، به طوری که در برابر هر خواست نامشروع درونی و بیرونی مقاومت نمیکند و تسلیم میشود	۱۴۱
۶۷	پیامبر اکرم (ص) هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و یارانی اندک و فقیر، پشتوانه ای نداشت، به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر را می دادند، فرمود : « اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمی دارم و تسلیم نمی شوم .	۱۴۰
۶۸	دعوت هوی و هوس یا نفس اماره؛ از ما میخواهد فقط به تمایلات بعد حیوانی سرگرم و مشغول باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم دعوت عقل و وجدان از مامی خواهد در حد نیاز به تمایلات فروتر پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش یابد و آن زیبایی ها وجودمان را فرا گیرد.	۱۴۳
۶۹	پیامبر اکرم (ص) هنگامی که در محاصره طاقت فرسای مشرکان مکه بود و جز حضرت ابوطالب و حضرت خدیجه و یارانی اندک و فقیر، پشتوانه ای نداشت، به بزرگان مکه که به او وعده ثروت و قدرت و ریاست بر این شهر را می دادند، فرمود : « اگر اینان خورشید را در دست راستم و ماه را در دست چپم بگذارند، از راه حق دست برنمی دارم و تسلیم نمی شوم .	۱۴۰
۷۰	در برابر مستکبران و ظالمان و هوی و هوس خویش	۱۳۹

۷۱	انسان ذلیل «کسی است که در برابر مستکبران و زورگویان تن به خواری می‌دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد؛ همچنین تسلیم هوی و هوس خویش می‌شود و هر کاری را که موافق هوی و هوس او باشد انجام می‌دهد، هر چند که آن کار روحش را به گناه آلوده کند	۱۳۹
۷۲	امیرالمومنین علی (ع) در توصیف انسان هایی که کرامت خود را در بندگی خدا یافته اند ، می فرماید: خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت، غیر خدا در نظرشان کوچک است. خداوند موقعیت ما را به عنوان انسان در خلقت بیان می کند و می فرماید: ما فرزندان آدم را گرامی داشته ایم ... و آنها را بالاتر از بسیاری از مخلوقات والای خود قرار داده ایم. قرآن کریم می‌فرماید: «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعاً ۳ کسی که خواهان عزت است، عزت یکسره از آن خداست.»	۱۴۰
۷۳	کسی است که در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس خویش می‌ایستد، مقاومت می‌کند و تسلیم نمی‌شود. او زیر بار عملی که روحش را آزوده کند و او را حقیر و کوچک سازد، نمی‌رود انسان ذلیل «کسی است که در برابر مستکبران و زورگویان تن به خواری می‌دهد و هر فرمانی را می‌پذیرد؛ همچنین تسلیم هوی و هوس خویش می‌شود و هر کاری را که موافق هوی و هوس او باشد انجام می‌دهد، هر چند که آن کار روحش را به گناه آلوده کند	۱۳۹
۷۴	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای خدمت به او؛ خداوند ، خالق کل هستی است منشأ و سرچشمه همه قدرتها و افتخارات است. او موجودی شکست ناپذیر است که هیچ کس توانایی مقاومت در برابر قدرت او را ندارد، بنابراین هرکسی که به دنبال عزت است باید به این منبع متصل شود	۱۴۰
۷۵	خداوند موقعیت ما را به عنوان انسان در خلقت بیان می کند و می فرماید: ما فرزندان آدم را گرامی داشته ایم ... و آنها را بالاتر از بسیاری از مخلوقات والای خود قرار داده ایم. شناخت ارزش خود و نفروختن خویش به بهای اندک . یکی دیگر از راه های افزایش عزت نفس تفکر هشتم این است که اگر کالای گران قیمتی مانند طلا داشته باشیم اما از ارزش و قیمت آن اطلاع نداشته باشیم ، به راحتی فریب می خوریم و آن را با قیمت ناچیز می فروشیم. اما اگر ارزش آن را بدانیم ، آن را گرامی می داریم و آن را به قیمت واقعی می فروشیم و قیمتی برابر با ارزش آن را بدست می آوریم.	۱۴۰
۷۶	ای فرزند آدم، این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم . «خداوند به انسان وعده دیدار داده و بهشتی به وسعت همه آسمان‌ها و زمین برایش آماده کرده است .بهشتی که در آن انسان به هر آرزویی که تمنا می‌کند، می‌رسد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست می‌یابد	۱۴۰
۷۷	«خداوند به انسان وعده دیدار داده و بهشتی به وسعت همه آسمان‌ها و زمین برایش آماده کرده است ،بهشتی که در آن انسان به هر آرزویی که تمنا می‌کند، می‌رسد؛ حتی به آن زیبایی‌هایی که خودش نمی‌شناسد و خدا می‌داند، دست می‌یابد	۱۴۰
۷۸	همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست پس خود را به کمتر از آن نفروشید.	۱۴۰
۷۹	توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او خدایی که خالق تمام هستی است، سرچشمه و منبع همه قدرتها و عزّت هاست. او وجود شکست ناپذیری است که هیچ کس توانایی ایستادن در برابر قدرت او را ندارد بنابراین، هر کس به دنبال عزت است، باید خود را به این سرچشمه وصل کند.	۱۴۰
۸۰	خالق جهان در نظر آنان عظیم است. در نتیجه، غیر خدا در چشم آنان کوچک است.	۱۴۰

درس دوازدهم

هیوخله راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		
کتاب: دین و زندگی	طراحی توسط استان: کرمان	سوالات درس ۱۲: پیوند مقدس
رشته: ریاضی و تجربی و فنی	سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳	پایه: یازدهم

ردیف	سوال	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	با تدبر در آیه به سوالات پاسخ دهید «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَلآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ» الف) نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟ از کدام قسمت آیه چنین استنباطی می شود؟ ب) هریک از عبارات زیر به کدامیک از اهداف ازدواج اشاره دارند: لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ج) با توجه به عبارت «لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا» مبداء آرامش در زندگی چه کسی است؟ د) چه رابطه ای میان «مودت و رحمت» و «آرامش زوجین» وجود دارد؟ و) در آیه چه نشانه هایی و برای چه کسانی بیان شده است؟	۱۴۹
۲	با تدبر در آیه به سوال پاسخ دهید «وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ» الف) این آیه به کدامیک از اهداف ازدواج اشاره می کند؟	۱۴۹
۳	این سخن امام علی(ع) که می فرمایند: «حُبُّ الشَّيْءِ يُعْمَى وَ يُصَيِّمُ» راهنمای ما در کدام مرحله ازدواج است؟ الف) تعیین اهداف ازدواج ب) شناخت ویژگی های روحی زن و مرد ج) دقت در انتخاب همسر د) ازدواج در زمان مناسب	۱۵۲
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۴	الف) تفاوت های زن و مرد به جهت است که خالق حکیم بر عهده هریک از زن و شوهر نهاده است.	۱۵۱
۵	ب) ابتدایی ترین زمینه ازدواج و عالی ترین زمینه آن است.	۱۵۳
۶	طبق مقررات اسلامی ، رضایت کامل و برای ازدواج ضروری است. و اگر عقدی به زور انجام گیرد ، است و ندارد.	۱۵۳
۷	پیامبر(ص) می فرمایند: « برای دختران و پسران خود امکان ازدواج فراهم کنید تا خداوند و رزق و روزی آنها را توسعه دهد و آنها را زیاد گرداند.	۱۵۶
۸	از میان اهداف ازدواج گذشت و مدارا از مصادیق و تحکیم بخش روحی زن و مرد در خانواده است.	۱۵۳

۹	پس از تعیین هدف ازدواج مطرح می شود.	۱۵۳
۱۰	توجه به داشتن شغل و پیدا کردن کار از پیامدهای بلوغ و افزایش فشارهای روحی و روانی از پیامدهای در ازدواج است.	۱۵۵ ۱۵۶
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۱	الف) کلمات « بنی آدم » و « انسان » در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد زیرا زن و مرد برتری خاصی بر هم ندارند.	۱۴۹
۱۲	ب) عالی ترین هدف تشکیل خانواده رشد و پرورش فرزندان است.	۱۵۳
۱۳	ج) شناخت ویژگی های روحی زن و مرد از مهمترین برنامه ها برای آمادگی برای ازدواج است.	۱۵۱
۱۴	د) تفاوت های زن و مرد آنها را به یکدیگر نیازمند کرده است و هدف مشترک از خلقت آنها رسیدن به آرامش روحی است.	۱۴۹ ۱۵۰
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۵	الف) از فواید ازدواج در زمان مناسب ب) ابتدایی ترین زمینه ازدواج د) زن و مرد به گونه ای آفریده شده اند که زوج یکدیگر باشند ه) تحکیم بخش وحدت روحی زن و شوهر	۱۵۳ ۱۵۱ ۱۵۰
	۱) مهر و عشق به همسر ۲) فرزند ۳) شکل گیری یک خانواده متعادل ۴) پاسخ به نیاز جنسی ۵) احساس رضایت درونی	
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۶	چه ارتباطی بین «عادلانه بودن نظام هستی» و «تقویت عفاف و پاکدامنی» وجود دارد؟	۱۵۲
۱۷	اهداف ازدواج را نام ببرید و بیان کنید کدام هدف ارزشمند تر است؟	۱۵۲
۱۸	انتخاب زوج مناسب در چه زمانی مطرح می شود؟	۱۵۳
۱۹	چرا پیشوایان دین از ما خواسته اند در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم؟	۱۵۴
۲۰	از نظر قرآن کریم مهمترین معیار همسر شایسته کدام است؟	۱۵۴
۲۱	از آنجا که ازدواج، برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ به قانون خلقت است، باید واجد چه خصوصیتی باشد؟	۱۵۶
۲۲	۳ مورد از فواید ازدواج در زمان مناسب را بیان نمایید و ۳ مورد از آسیب های تأخیر در ازدواج را نام ببرید.	۱۵۶
۲۳	به کدام دلیل می گوئیم شخصیت انسانی زن و مرد یکسان است؟	۱۴۹
۲۴	چرا پیشوایان دینی ما همواره دختران و پسران را به ازدواج تشویق و ترغیب کرده اند؟	۱۵۵
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.		
۲۵	مکمل هم بودن زن و مرد	۱۵۰
۲۶	شخصیت انسانی زن و مرد	۱۴۹
۲۷	بلوغ عقلی و فکری	۱۵۵
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)		
۲۸	چه نوع معاشرتهایی برای شناخت همسر، قبل از ازدواج نتیجه بخش نیست؟ چرا؟	۱۵۵
۲۹	آمادگی زیستی و روحی ازدواج نیازمند چند بلوغ است؟ نام برده و توضیح دهید	۱۵۵
۳۰	توضیح دهید چرا نمی توان در قالبی غیر از ازدواج به نیاز جنسی پاسخ داد؟	۱۵۶
۳۱	از دیدگاه قرآن کریم، چرا حفظ عفاف و پاکدامنی برای یک ازدواج موفق در آینده اهمیت و ضرورت دارد؟	۱۵۱
۳۲	استدلال بیاورید که توجه به اهداف ازدواج، چه نقشی در یک ازدواج موفق در زمان مناسب و به شیوه صحیح ایفا می کند؟	۱۵۲

ردیف	پاسخنامه سوالات درس ۱۲	صفحه
الف (آیات / احادیث / اشعار		
۱	زن و مرد از لحاظ مقام انسانی با هم یکسان هستند - خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا (ب) لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا : انس با همسر وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً : رشد اخلاقی و معنوی (ج) زن - زیرا به مردان گفته است: لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا (د) «مودت و رحمت» زمینه ساز (علت) «آرامش زوجین» است. (و) آفرینش همسرانی از جنس خود انسان ؛ ایجاد موت و رحمت بین همسران - نشانه هایی برای کسانی که تفکر می کنند.	۱۴۹
۲	الف) رشد و پرورش فرزندان	۱۴۹
۳	ج) دقت در انتخاب همسر	۱۵۲
ب) جاهای خالی گزاره های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.		
۴	الف) وظایف مختلفی	۱۵۱
۵	ب) نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر - رشد اخلاقی و معنوی	۱۵۳
۶	دختر و پسر - باطل - - مشروعیت -	۱۵۳
۷	اخلاقشان را نیکو کند - عفاف و غیرت .	۱۵۶
۸	رشد اخلاقی و معنوی و فرزند	۱۵۳
۹	انتخاب همسر مناسب	۱۵۳
۱۰	عقلی - تاخیر .	۱۵۵
ج) درستی یا نادرستی گزینه های زیر را با (صحیح / غلط) مشخص کنید.		
۱۱	الف) غلط	۱۴۹
۱۲	ب) غلط	۱۵۳
۱۳	ج) صحیح	۱۵۱
۱۴	د) غلط	۱۴۹
د) کشف ارتباط (وصل کنید)		
۱۵	الف) ۵ ب) ۴ د) ۳ ه) ۲	۱۵۳ ۱۵۱
ن) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.		
۱۶	چون هر فردی خواستار ازدواج با کسی است که قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده باشد و رابطه غیر شرعی با جنس مخالف نداشته باشد. لذا باید خودش نیز اینگونه باشد. همچنین هرکس که خواستار آن است تا دیگران به اعضای خانواده او نظرسوء نداشته باشند، خودش هم باید چنین باشد. نظام هستی بر عدالت استوار است و عمل هرکس، عکس العملی دارد که قسمتی از آن در این جهان ظاهر می شود و تمام آن در آخرت.	۱۵۲
۱۷	اول: پاسخ به نیاز جنسی - دوم: انس با همسر سوم: رشد و پرورش فرزندان. چهارم: رشد اخلاقی و معنوی - هدف چهارم، یعنی رشد اخلاقی و معنوی	۱۵۲
۱۸	بعد از تعیین هدف ازدواج، انتخاب همسر مناسب مطرح می شود.	۱۵۳

۱۹	طبق سخن امام علی(ع) دوست داشتن چیزی آدم را کور و کر می کند. از این رو پیشوایان دین از ما خواسته اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر مشورت کنیم زیرا پدر و مادر به علت علاقه و محبت به فرزند، معمولاً مصلحت و خوشبختی او را در نظر می گیرند و به علت تجربه و پختگی شان، بهتر می توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش بینی کنند.
۲۰	تقوا
۲۱	باید به نیازهای طبیعی در «زمان مناسب» و به «شیوه صحیح» پاسخ دهیم.
۲۲	فواید: شادابی، سلامت جسمی و روحی، رشد طبیعی، احساس رضایت درونی - تأخیر در ازدواج: افزایش فشارهای روحی و روانی، روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی.
۲۳	زیرا کلمات «نس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه ای که با این کلمات همراه باشد، به زن و مرد هر دو مربوط می شود، زیرا حقیقت انسان را روح او تشکیل می دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مؤنث.
۲۴	زیرا نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد چون تأخیر در ازدواج مضرات روحی و جسمی دارد.
و) اصطلاحات زیر را تعریف کنید.	
۲۵	خداوند زن و مرد را به گونه ای آفریده که زوج یکدیگر باشند، یعنی در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند.
۲۶	حقیقت انسان را روح او تشکیل می دهد و روح انسان نه مذکر است و نه مؤنث. زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر، استعدادها و ویژگی های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره گیری از آن ویژگی های فطری می توانند به آن هدف مشترک، یعنی قرب الهی و بهشت جاوید برسند پس زن و مرد از لحاظ شخصیت انسانی، با هم تفاوتی ندارند.
۲۷	بلوغ عقلی بعد از بلوغ جنسی فرا می رسد. با رسیدن بلوغ عقلی، جوان درمی یابد که باید زندگی را بسیار جدی بگیرد و برای آینده اش برنامه ریزی کند. مثلاً توجه به داشتن شغل از نشانه های بلوغ عقلی است.
ه) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. (تشریحی)	
۲۸	تحقیق درباره همسر آینده را نباید با معاشرت تهایی که منشأ آن تنها هوس های زودگذر است، اشتباه کرد. تجربه نشان داده است که این گونه معاشرت ها، هر چند با عنوان هایی مانند شناخت روحیه همسر و یا پی بردن به نقاط تفاهم یکدیگر باشد، نتیجه بخش نیست؛ در این معاشرت ها، معمولاً احساسات بر هردو نفر حاکم می شود و دختر و پسر شخصیت واقعی خود را پنهان می کنند و هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود. معمولاً، بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامد.
۲۹	آمادگی برای ازدواج، نیازمند دو بلوغ است: یکی بلوغ جنسی و دیگری بلوغ عقلی و فکری که مدتی پس از بلوغ جنسی فرا می رسد. با رسیدن بلوغ عقلی، جوان درمی یابد که باید زندگی را بسیار جدی بگیرد و برای آینده اش برنامه ریزی کند. نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی با زمان ازدواج زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد.
۳۰	در آن صورت، لذت آنی برخاسته از گناه، پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می کند و شخصیت او را می شکنند این افراد، به جای بازگشت به مسیر درست، برای فرار از این پژمردگی به افراط در گناه کشیده می شوند؛ اما نمی دانند که روحشان مانند تشنه ای است که هرچه بیشتر از آب شور دریا می نوشد، تشنگی اش بیشتر می شود.
۳۱	قرآن کریم از دختران و پسران می خواهد که قبل از ازدواج، حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد، همچنین می خواهد که به هیچ وجه در پی رابطه غیر شرعی چه پنهان و چه آشکار با جنس مخالف نباشند که زیان آن تا قیامت دامن گیر آنان خواهد شد و در نسل های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت.

۳۲	توجه به اهداف ازدواج باعث می شود درباره هدف خود از ازدواج فکر کنیم و هوشمندانه وارد این مرحله از زندگی شویم. وقتی که هدف از ازدواج مشخص باشد، مرحله انتخاب همسر مناسب با موفقیت بیشتری طی می شود چون با مشخص بودن هدف ازدواج، بهتر می توانیم ملاک های همسر مناسب را انتخاب کنیم با شناخت معیارهای همسر مناسب، بهتر می توانیم بر شور و احساس جوانی تسلط پیدا کنیم و با چشم باز عمل کنیم در این صورت به ازدواج در زمان مناسب و به شیوه صحیح، نزدیک تر می شویم.
۱۵۲	

دیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

سیاس از توجه شما

سپاس ویژه از همکاران بزرگواری که در تهیه ، گردآوری و ویرایش
این مجموعه با دبیرخانه دین و زندگی همکاری داشته اند.

خانم ها و آقایان :

سحر حقیقی پاک - فرح توحیدی - اکرم قمشهء - نصرت بانوعیزی - ندا کرانی - لعلیا
ثمیری - رومینا شاهین فرد - سیما صفدری - سیوان علیمزادی - حجت الاسلام محمد بابایی
- بی بی زهرا حسینی نسب - امل سبھانی - علی مسلمی - مدینه قنبری - فاطمه
روانشاه - مهوش سادات آل علی - مریم غلامی - سید فخرالدین قافله باشی - طاهره
ربانی نژاد - فاطمه فرح زادی - پروین یوسف زاده